

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—
V upravljanju prejemanja mesečno K 1-70

SLOVENEK

Inzerati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostopna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upraviništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrsko poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 14 strani.

S prilogo »Narodnoobrambni Vestnik«.

Naš Božič.

Zopet nam pojo božični zvonovi v tihi sveti noči; ono staro, nepozabno in večno lepo melodijo: mir ljudem na zemlji! Mir, kdo bi ga ne ljubil, katero srce si ga ne želi. In naš narod je še posebno miroljuben. Neka tiha žalost je legla tudi na našo zemljo, ko so udarili glasovi, da bodo letos namesto božičnih zvonov zvenketale sablje in pokali topovi in namesto onega skrivnostnega božičnega zamaknjenja bi močile solze lice našega ljudstva. Obetal se nam je krvav Božič.

Prestano je: avstrijski narodi so se oddahnili. Želeli bi samo, da bi se tako božično razpoloženje ustalilo in udarilo med Balkanom in našo Avstrijo in med avstrijskimi narodi. »Kralj miru je poveljčan, po njegovem obličju kopni vesoljna zemlja. Poveljčan je Kralj miru nad vse kralje vesoljne zemlje.« Ali bo kdaj svet razumel te prelepe besede? Kjer jih svet posluša in kjer gre človeška kultura naprej v tem znamenju, tam vlada mir in tiha sreča. »Kralj miru je poveljčan in po njegovem obličju kopni vesoljna zemlja.«

Naš narod je miroljuben; njegova roka ne sega v pravice drugih in tujec se čuti pri nas kakor domačega. In vendar je bilo prisiljeno naše ljudstvo na Dunaju izvajati tik pred temi tihimi pomena polnimi dnevi hudo bitko, morda v najtežjih, najresnejših časih. Dunajski parlament nas je hotel zadušiti, hotel je mimo nas, preko nas, kakor mimo naroda, ki je obsojen na smrt, kakor mimo bolnika, ki nima drugega pomena, kakor da druge vznemirja s svojo nervoznostjo in ki najbolje stori, da kmalu konča. Hvala Bogu! Naša delegacija je pokazala, da je ta misel o našem narodu blazna. Naši poslanci na Dunaju so vodili boj proti ljudem, ki so s svojim postopanjem hoteli naše ljudstvo brskirati, ki so mu odrekli pravico, da bi smelo sploh govoriti poleg velikih narodov. Hoteli so nas prepričati, da smo narod beračev, ki sme k večjemu prositi tu in tam kak rajš. Hoteli so nas enkrat za vselej napraviti za helote, za hlapce velikih strank, za njihove lakaje!

Ta boj se je bil pod izvenrednimi razmerami. Peščica naših slovenskih in

hrvaških poslancev se je borila proti velikemu in močnemu sovražniku. Nemci, Čehi, Poljaki, Lahi, vse se je zaklelo, da nas enkrat udari, in sicer za zmeraj. Tudi Čehi in Poljaki so hoteli »bratskemu« narodu dati živo čutiti slovansko ljubezen in srce!

Velikemu nasprotniku se je pridružil kot zaveznik še nesrečni zunanji položaj, ki so ga naši politični in narodni nasprotniki zlobno izrabljali. Poleg tega je pridno sekundiralo časopisje, ki je hotelo naše poslance strahovati z grožnjami in jih mislilo z zasramovanjem in zaničevanjem odvrtiti od tega boja.

Danes je ta boj končan. In končal se je z zmago. Pozdravljeni, borivci, ki ste se zopet vrnili na domačo zemljo praznovati naš slovenski sveti večer!

Danes so parlament in vse stranke prepričane, da smo tukaj na jugu ljudje, ki vemo, kaj smo, kaj pomenimo in kaj hočemo. Avstrijska javnost je dobila sedaj dokaz, da žive tukaj doli žilavi narodi z jekleno energijo. Da ne stoji več kakor berač pred vratmi pravice, ampak so jih odprli in zahtevajo svoje.

Naši poslanci so imeli težko nalogo. Težko bi jo bili izpeljali, da jih ni vodila pri tem bojnem načrtu zavest, da se gre tukaj za pripoznanje soodločevanja in pripoznanje Jugoslovancev v zakonodajnem zastopstvu. Kakor vselej, tako jih je tudi tukaj vodila zavest, da zastopajo vitalne ljudske potrebe, naj že zmagajo ali padejo. V obeh slučajih jim je zaupanje naroda najlepša trofeja in najslajše plačilo.

Danes Cuvaja ni več in naša delegacija je položila na mizo parlamentu svojo staro pravdo in vtaknila svoj meč v nožnico. Mir ljudem na zemlji, mir našemu miroljubnemu narodu, ali miru ne bo prej, dokler ne pride tudi v naši avstrijski domovini tisti čas, ko bomo rekli s psalmistom: »Mir in pravica sta se poljubila!«

„Čas.“

Dr. Aleš Ušeničnik.

Ni navada, da bi urednik sam delal reklamo za list. Moj namen tudi ni delati reklame, temveč le povabiti vse naše inteligente, ki še niso naročniki, — in takih je žal še mnogo —, da bi naročili list. Saj je znano, da more v naših razmerah znanstven list izhajati le ob podpori vseh, tudi tistih, ki sami morda takega lista ne potrebujejo.

A čemu sploh znanstven list?

Prav na to bi rad odgovoril.

Pred nekaj leti se je izrazila želja, naj bi bil »Čas« list à la »Hochland«, eleganten, pol znanstven, pol leposloven, z umetniškimi prilogi, češ »Dom in Svet« pa naj bi bil družinski list à la »Hausschatz«. Ako bi ne bilo drugega razloga za »Čas«, bi ga sploh treba ne bilo. Takega luksusa si mi ne moremo privoščiti. Kar je Nemcem »Hochland« in »Hausschatz«, to bodi nam en list, »Dom in Svet«.

Za list, kakoršen je »Čas«, sta pa dva razloga. Prvzaprav sta razloga takaka, da bi morali imeti mi dva lista: en katoliški načelen in en znanstven list.

Kolikokrat sem že slišal, da bi moral biti »Čas«, kakršen je bil »Rimski Katolik«. Dasi so se torej razmere od tedaj bistveno izpremenile — kar je bilo tedaj liberalen »tohuvaobuh«, je sedaj že davno skrajno ločeno —, se vendar še vedno čuti, da je potreben list, ki bi presojal vse naše javno življenje po katoliških načelih, ki bi bil klicar in stržar katoliške ideje. To je tudi moje živo prepričanje. Princip harmoničnega napredka je in more biti le katoliški princip. Zato je zares življenjskega pomena, da dominira v našem narodnem življenju katoliška ideja. A eno največjih nalog v tem oziru ima časopisje. Dnevno časopisje pa ne more vsemu kaj, ne more vedno z višjega načelnega stališča presojati vseh vprašanj. Zato je potreben poseben list.

A spet nam je živo potreben znanstven list. Mlajša inteligenca ga tudi odločno zahteva. In po pravici! Najsi kdo sodi o slovenskem znanstvu kakorkoli, — s tem vprašanjem je bistveno združeno vprašanje slovenske univerze — eno je gotovo, to namreč, da naša inteligenca ne sme postati inferiorna. To pa bo, če ne bo znanstveno delovala, in kako naj znanstveno deluje brez znanstvenega lista? Naši nasprotniki se pridno gibljejo: »Veda«, »Naši zapiski«, »Napredna Misel« so kar tri nasprotnice revije, ki hočejo biti vse znanstvene, in celo dijaška »Omladina« si nadeva znanstveno lice. To je znamenje časa. Naša doba je doba »znanstva« in če mi zaostanemo, bodo nasprotniki kmalu potegnili za seboj ves mladi naraščaj, ki v dobi znanstva gre tudi le za znanstvom.

Je pa še drug razlog. Nasprotni listi niso le »zgodlj« znanstveni listi, temveč delujejo obenem tudi v »kulturnem«

zmislu. »Veda« preparira monizem, »Naši Zapiski« socializem, »Napredna Misel« liberalizem, »Omladina« narodni radikalizem — in sicer vse v imenu znanstva. Zato tudi z naše strani ne zaostuje, da bi le tolmačili katoliška načela, ampak treba slediti nasprotnikom na vsa polja in zavračati lažnizanstvo z resničnim znanstvom. Zato pa je treba znanstvenega lista. Biolog n. pr. ne more biti zadovoljen s splošnim odgovorom, ampak bi rad svoje znanstvene rezultate tudi vsaj nekoliko bolj znanstveno razložil. Etnolog, ki je prepričan o suverenem religioznem stališču krščanstva, bi rad svoje prepričanje tudi podprl in tega v čisto popularni razpravi ne more. Tudi filozof, ki se bori proti monizmu, ne more operirati le s popularnimi dokazi. Itd.

Potrebna bi nam bila pravzaprav dva lista. »Leonova družba« je tudi že mislila na to. »Čas« naj bi bil glasnik katoliških načel, znanstvu naj bi služil »Znanstveni Zbornik«. A te misli vsaj sedaj še ni mogoče vresničiti. Diferenciacija listov je že itak prevelika, in datje za liste tolikere, da jih mnogi nosijo le še kot težak »narodni davek«. »Časov« urednik, ki mora obenem kot blagajnik »Leonove družbe« zbirati naročnino, kdo ve kolikokrat to bridko čuti, ko bere na položnicah imena mož, ki žrtvujejo za naša društva, za naše knjige, za naše liste malone vse ali pa še celo več kot zmorej. Bogu bodi pošteno, naša doba je doba silnih žrtev! Kaj torej?

Kompromis! Ni drugače, »Čas« mora združiti oboje. Biti mora glasnik katoliških načel, obenem pa tudi glasilo naših mladih znanstvenikov. Seveda kompromis nikoli nikogar popolnoma ne zadovolji. Tako bo tudi tu. Enim bo »Čas« pre malo znanstven, drugim preveč. Splošno bo menda najbolj ugajal, če bo izbiral v znanstvu bolj praktična vprašanja in vedno prinašal tudi katoliško-načelne članke. Pravzaprav je »Čas« izkušal že tudi doslej biti tak, a se mu bržčas ni posrečilo. Naj bi torej stopilo v krog so-trudnikov mnogo naših inteligentov — eden je enostranski, mnogi bodo mnogostanski —, zlasti naj bi pa tisti, ki bolje vedo in znajo, krepko pomagali, da bi njih vednost in znanost ne ostala brezplodna!

Če pa je list potreben, je pa še bolj gotovo to, da brez splošne gmotne podpore vse naše inteligence ne more nikamor. Kdor pozna današnje tiskovne

LISTEK.

F. S. Finžgar:

Balkanski videc.

Svetonočna vizija.

Sveta noč... Polnoč...

Ni je naznanilo klavirja, ki bi udarilo ob brneči bron, ni je klical klicar, niso je zapele vriskajoče gosli te polnoči. V zvezdah je zapisana ta ura, harmonija vseмира jo je izdala. Hitreje od bliska je šinila skozi svetovja, ki krožijo v vesoljstvu, in prvi pramen jutranje zarje ni tako božajoč in tako slađen, in visoko solnce ni tako gorko, kakor je bila sladka in gorka zavest, ki jo je rodila ta ura ljubezni.

Sveta noč — polnoč!

Sivi orel na Balkanu je skril kremplje in se stisnil na skalni višavi v temno špiljo in groza ga je bilo kosti, ki so ležale obeljene okrog gnezda. Volk je zatvoril režeče se žrelo in se prihulil v dračje ob staji, da je jagnje brezskrbno spalo za njegovim hrbotom. Skozi gnebove na visoki planini, skozi speča dra širokih polj od valov Adrije do nega morja, od bregov Dunava do teče Proponte — vsepovsod se je zga-

nilo tisto uro, in snegovi na visoki planini so se razgrelili in polja so zadehtela — in sveta polnoč je rodila čudež — in čudež je rodil cvetje. Vse široke poljane, vsi strmi bregovi, vse tesne so-teske — vsi so rodili rože — in vse rože so pognale cvetje — o cvetje krvavo. In roža se je nasmehnila rož — in cvet se je sklonil k cvetu — in vonj je dihal od keliha do keliha — in vsi kelihi so praznovali darovanje — povzdigovanje — in v sveto noč je plula iz njih daritev — molitev: stotisoči src junaških, stotisoči biserov — solza deviških, milijoni vzdihov mater trpečih — in truma ročic nedolžnih dojenčkov — — vsi kost od kosti — vsi kri od krvi — vsi bratje in sestre potopljene v morje gorosti — vsi darujejo — srčno kri...

In sklonila se je sveta noč, njena roka se je dotaknila vrhov Balkana. Mrzla skala se je odprla, mrtva gora je rodila...

Iz balkanskih gor se je dvignil duh velikan — in je vzrastel do stropa Svete noči — in je segel od morja do morja... V njegovih očeh je bila groza trpljenja in bliski osvete — v njegovih prsih žareče solnce ljubavi — in ogenj poguma. Zagledal je vidca — velikana krvavi polumesec, ki se je držal kakor žrelo okrvavljene besile nad Orientom — zagledal je vidca — in je poblede!

Zagledala je vidca zelena zmija zavisti med narodi — dvignila je glavo in z dvoreznim jezikom sikala strup v pre-roka. Duh-velikan pa je rastel, daritve-molitve iz kelihov krvavih rož so trkale na vrata nebes. Sveta noč mu jih je odprla. Orjaška roka je segla po meč skozi dveri svetonočne. In kakor grom topov, in kakor hrup šrapnelov in bučanje orkana so bile besede preroka: »Moj meč se je napil hrepenenja v nebesih, in glej, on pojde k sodbi nad ljudstvo, ki je kladlo moj narod.

Poslušajte, narodi, lačni in žejni pravice, poslušajte ljudstva, zavisti polna in togote: Gorje vam, ki ropate, oropani boste sami. Gorje vam, ki koljete, ker boste zaklani. Gospod na ne-beškem prestolu je nabrusil meče, da bodo pisali v črno zemljo, kot piše pisar na belo polo, s krvavimi pismi Njegovo pravico.

Nič več se ne bo pasel lenuh ob žuljih trpinah, nič več ne pila zver — nedolžne krvi.

Božja jeza plamtí, vesa grehot je pretežka, nagnila se je škodela, verige se drobe, zapahi ječe odnehavajo...

In videc balkanski je dvignil meč, kaljen v krvi trpinov, nabrušen z božjo osveto, dvignil ga je od zemlje do neba, od vzhoda do zahoda — in ga je vrgel na prostrano polje. In kakor bi letela

baklja, je letel meč in iskre so pršale od njega — in vsi kelihi rožic krvavih so zagoreli — in nastal je požar, zažgan od Pravice, njegov plamen je bil kakor treski in strele, da je obmolknil hinavec, katerega brzda v ustih je laž, da je poblede laž in drhtela v trepetu...

Sveta noč pa je zapela pesem nad Balkanom: »Blagoslovljeno delo božje pravice! In pravice sad naj bo mir — na veke. Amen.«

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

XV. POGLAVJE.

Beg v Emezo.

Napočil je čas najmučnejšega čakanja, kar sta ga brata poznala. S sten po votlini je kapljala voda in Wulf, ki ga je mučila žeja, jo je zbiral v perišče ter jo pil. Močil si je tudi glavo, da si je hladil bolečine. Godvin je izmival bratove rane.

Wulf pa mu je pripovedoval podrobno o boju na mostu. »Pri prvem spopadu se mi je sulica vjela med členi nasprotnikove čelade ter jo odtrgala. Lozelcva sulica pa je zadela ob moj ščit ter mi ga vrgla iz roke; nato sva

razmere, ta ve, da tudi pri listih odlo-
žuje, žal, le število. Ko bi imel »Čas«
3000 naročnikov, bi lahko naročnino zni-
žal na 5 K in še bi se mu dobro godilo,
sedaj ima pa deficit. Zato sem dejal, naj
bi v imenu nujne stvari žrtvovali svoj
ne potrebujejo. Naj spravljajo list
ne potrebujejo. Naj spravljajo svoj list
v knjižnico, se bo že kdo dobil, ki ga bo
vesel, sami pa naj imajo zavest, da je
tudi ta žrtev le žrtev za krščansko bo-
dočnost slovenskega ljudstva!

× × ×

»Čas« bo izhajal tudi poslej kot dvo-
mesečnik, v zvezkih po 5 pol. Naročnina
znaša 7 K, za visokošolce 4 K. Naroč-
nino sprejema »Čas« ali »Leonova dru-
žba« v Ljubljani.

1. zvezek VII. letnika »Časa«, ki je
pravkar izšel, ima sledeco vsebino:
Krščanski idealizem (dr. A. Ušenič-
nik), Kulturni, gospodarski in socialni
pomen stanovanjskega vprašanja (dr.
J. Adlešič), Valvasor (dr. F. Stelč), Iz
zgodovine bogomilov (dr. F. Trdan),
Izlam (F. Terseglav) in bogat obzornik
iz verstva, filozofije, sociologije in lepo-
slovja.

Mir ljudem . . .

V teh bajno-lepih dnevih, v skriv-
nostno tihem času božičnem, ko se vse-
povsod opozna mir, odmeva bojna tro-
benta po naši domovini, ki kliče na
vojsko, — sveto vojsko proti alkoholu:
Tretji slovenski protialkoholni kon-
gres.

Ali ni to nekaka profanacija svete-
ga božiča? Ali ni čas za to prireditve
nepriemno izbran? . . .

Ne — ni tako! Vojsko oznanjujejo
protialkoholiki, — mir prinašajo . . .
Mir ljudem na zemlji. — Toda: si vis
pacem, para bellum — so rekli stari.
Tudi nam velja: če hočeš imeti mir,
napovej vojsko!

Na vojsko torej, da bo — prišel
mir! Mir našim družinam, našim se-
lom, našim občinam, celi domovini
naši!

Kaj pa bolj krši in ruši mir po na-
ših slovenskih hišah, po naših sicer
prijaznih mestih in vaseh, kakor krik
pijancev, vpitje pivskih razgrajev?
Ne ni miru pred temi nesrečniki — niti
v samem svetem božiču! V sveti noči
pijejo in pridejo pijani k polnočnici,
motijo pobožne vernike ter skrunijo s
svojem vedenjem svete skrivnosti, ki se
obnavljajo sredi svete noči v svetišču
božjem. Ni miru, ni božičnega veselja,
ni zadovoljnosti po hišah, kjer gospo-
dari pijanost. Niti v teh svetih dneh
se ne morejo njih prebivalci oddahniti
in mirno veseliti. Zene se tresejo, otro-
ci se stiskajo v kot, ko pride domu oče
— divji . . . Uboge sirotke! Grozno živ-
ljenje! . . . Ni miru po naših vaseh, ni
miru tudi za duhovnika, ko se razlega
sv. Štefana večer po vasi grozen glas in
pridoni na ušesa duhovniku: Brž v sv.
olje, enega so zaklali! . . .

Ni miru! Pax, pax, et non est pax.
Ni miru, dokler vlada pijančevanje. Ni
božičnega veselja . . .

Mnogo se trudimo, lajšati bedo na-
šemu ljudstvu, mnogo se zgodi dobre-
ga, — pa še ga je gorja med nami! Tre-

ba bi bilo pogledati pod naše krove;
treba videti prizore, ki se notri vrše. Ko
bi se dalo pregledati z enim pogledom,
kaj se godi en nedeljski večer, šteti
vzdih, šteti solze, ki jih ima alkohol
na vesti! Tedaj bi se marsikomu razta-
jalo srce, da bi vskliknil: Tu je pomoč
potrebna; nekaj se mora zgoditi!

Mnogo se dela med nami Slovenci
za blaginjo ljudstva, na vseh straneh
se deluje, snuje, organizira. Enega še
manjka: da porušimo tistega, ki uniči-
je velik del našega truda. Kakor tiha
pa deroča voda sproti izpodjeda, kar
zidamo s trudom. To je, kar nam jem-
lje moč na znotraj, čast na zunaj: alko-
hol. Čast naši organizaciji, —
a strehe ji še manjka! Noter
teče in razmaka sicer lepo poslopje, ter
žuga, da bo počasi razpadlo. Preskrbi-
mo to streho, postavimo krono našemu
delu! Da, smelo trdimo: **organiziran
boj proti alkoholizmu bo krona naše
organizacije; bo zagotovilo traj-
nega uspeha našemu trudu.**

Zato na boj! Na boj v teh dnevih,
rojstvenih dnevih onega, ki je rekel:
Nisem prinesel na svet mir, ampak
meč! — Post nubila Phoebus; po vojski
bo pa mir. V miru bodo slovenske žene
pripravljale poprtnike za praznike; v
miru se nedolžna deca veselila vesele-
ga božiča; v miru bo zbrana slovenska
družina pred jasticami. Mir in blago-
slov bodo rosila nebesa, mir bodo tro-
sili nad našo domovino angeli božji . . .

Koliko so si prisvojile balkanske države.

Prof. Anton Bezenšek.

Sofija, 19. decembra.

Razni srbski in grški državni mo-
žje so izjavili opetovano v svojih in tu-
jih časopisih, da bode vsaka balkan-
ska država toliko kos Makedonije za
sebe vzela, kolikor je dotična armada
prevzela ali okupirala. To bi sicer bila
želja nekaterih zaveznikov, a ne vseh.
Bulgarija sigurno ne bi se strinjala s
to osnovo radi deljenja. Vzroki so sta-
tistične narave. Seveda makedonska
statistika, niti turška uradna,
niti cerkvena ni zanesljiva. Naj nave-
dem s to opazko nekatere številke:

V celi Makedoniji je 2.247.274
prebivalcev. Sedaj je prevzela od njih
Bulgarija 803.056, Srbija 839.458 in Gr-
čija 594.760. Število Bulgarov v Makedo-
niji znaša po cerkveno - eksarhijski
statistiki 1.154.941. Izmed njih je zdaj
pod bulgarsko oblastjo samo 414.360;
pod srbsko 537.274, a pod grško 203.304.
Torej pod srbsko in grško oblastjo je
skupno 740.581 bulgarskih prebivalcev
Makedonije, a pod bulgarsko oblastjo
le 414.366 makedonskih Bulgarov.

Tako stoji razmerje po števil-
kah, katere pa niso popolnoma zanes-
ljive.

Kar se pa o zemlja tiče, je stvar
jasna in se da na zemljevidu preveriti:
Bulgarija je prevzela:

I. Od skopeljskega okraja
(sandžaka) sledeče okraje (kaaze): ko-
čanski, malaševski, štipski in radovi-
ški, naseljeni s 72.022 Bulgari.

Skopski okrog meri 11.955 kv.
km in šteje okrog 400.000 prebivalcev.

II. Od solunskega okraja sle-
deče okraje: strumiški, dojrianski ku-
kuški, lagadijski, serski, demir - hisar-
ski, petrički, melniški, gornje-džumaj-
ski, razložki, nevropopski, dramski,
praveški, kavalski in sari - šivanski,
naseljeni s 342.338 Bulgari.

Celi solunski okraj meri 15.022 kv.
km. in šteje krog 550.000 prebivalcev.

Srbija je prevzela:

I. Od skopskega okraja (vilajeta)
sledeče okraje (kaaze): skopski, kuma-
novski, prešovski, krakovski in palane-
ški s 172.175 Bulgari.

II. Od bitoljskega okraja sle-
deče okraje: bitoljski, pilepski, ohrid-
ski, kičevski in deberski s 270.250 Bul-
gari.

Bitoljski okraj meri 18.169 kv. km
in šteje krog 850.000 prebivalcev.

III. Od solunskega okraja sle-
deče okraje: gevgelijski, tikveški in ve-
leški s 74.942 Bulgari.

Obči obseg in število prebivalcev
solunskega okraja označeno je zgoraj.

Grčija je prevzela:

I. Od bitoljskega okraja (vila-
jeta) sledeče okraje: lerinski, kostur-
ski, kaljarski, naselički, grebenski in
kožanski s 98.035 Bulgari.

II. Od solunskega okraja sle-
deče okraje: berski (karaferijski), je-
nidževski, vodenski, kasandrijski in
Sv. gora Atoška (Athos) s 105.269 Bul-
gari.

Od makedonskih okrajev jih je to-
rej Bulgarija prevzela 20, Srbija 16 in
Grčija 12.

Te številke govore jasno; prav tako
tudi sledeče:

Leta 1903, kakor se spominjamo, iz-
bruhnila je v Makedoniji ustaja, znana
pod imenom *ilindenska* bulgar-
ska ustaja. Ta je bila pripravljena v
Bulgariji, ki je dala v ta namen ve-
likih žrtev. Ustaja je dala povod
»Mürştepskim reformam«, žalnega
spomina.

Izmed onih okrajev, ki so se udele-
žili te ustaje leta 1903 so v grških
rokah: kosturski, kaljarski in lerin-
ski; a v srbskih: bitoljski, resenski,
ohridski, kičevski, deberski in pilep-
ski. A v bulgarskih rokah ni sedaj no-
beden od teh okrajev.

Znano je, da je ta, kakor tako tudi
vsaka druga ustaja v Makedoniji ime-
la namen, osvoboditi to deželo
izpod turškega jarma in zediniti Bul-
gare pod enim žezlom. Ker so vse te
ustaje in velike žrtve kakor od Bulgar-
rije, tako tudi od Grčije, Srbije in Čr-
nogore, katere imajo istotako v Makedo-
niji svoje brate, bile brezuspešne, so
se morale končno vse štiri države
združiti za občo akcijo proti Turku.

To obče delo je imelo lep uspeh,
kakor pričajo dogodki poslednjih 45
dni. A ta sloga med štirimi zavezniki,
moraj trajati tudi v bodoče, drugače
preti nevarnost, da se izgubi morda
polovica tega lepega uspeha.

Številke — ako so točne in zanes-
ljive — sicer govore jasno, a nad nji-
mi stoji obče geslo: V edinosti je moč!
Zavezniki se naj vsemu temu izogiblje-
jo, kar bi moglo edinstvo rušiti, četudi
bi bile to — številke.

* Ilinden, to je praznik sv. Ilije
(proroka Elije), dne 20. julija, (ali 2.
avgusta) ko je izbruhnila ustaja.

Božič na Srbskem.

Za »Slovenca« napisal književnik
Dimitrij Gligorić — Sokoljanin.

Med Srbi so božični običaji po me-
stih in po selih gotovo eni in isti, toda
selski so v vsakem oziru zanimivejši.
Mislim, da bo Slovence, ki so geograf-
sko od nas najbolj oddaljeni, toda po
srcu naši bližji bratje zanimalo, kako
slave Božič na kmetih v zapadni Srbiji
— v domovini Vuka Karadžića, slavne-
ga učenca vašega Kopitarja.

Poslednji teden pred Božičem je
posvečen temu velikemu prazniku.
Kmetje sekajo drva in jih vozijo do-
mov. V mlinu si nameljejo moke, kolli-
kor je treba do novega leta. V hiši in
zunaj nje vidiš živahno vrvenje. Vse se
pripravlja na praznike.

Na Badnji dan to je dan pred Sve-
tim dnevom gresta v ranem jutru go-
spodar in njegov sin ali pa kak drugi
moški v gozd sekati badnjak (božično
drevo). V rokavici neseta koruznih
zrn in se podata vsak v svoj konec
gozda. Ko prideta do kakega mladega
in pripravnega drevesčka, vzame go-
spodar žito iz rokavice, ga potrese oko-
li njega ter prične sekati. Prvi iver, ki
pade na tla, pobere in ga ponese domov
ženi, ki ga položi pod posodo z mle-
kom, da se ji boljše zasiri. Sekajoč bo-
žično drevce, pazi predvsem na to, da
pade proti vzhodni strani. Nato mu od-
sečeta veje razen vršička in ga ponese-
ta domov, kjer ga prilonita k hiši. To-
da vse to mora biti izvršeno pred jutran-
jo zoro.

Sedaj je gospodarjeva skrb, ka-
ko napraviti božično pečenko. Navad-
no se speče mlada ovca ali pa prasec,
ki pa mora biti najmanj že eno leto
star. Večja živinčeta opalijo v ognju,
manjša pa pariyo z vrelo vodo. Na to ga
dene gospodar na božični raženj, ki ga
rabiyo samo za to priliko. Pečenko na-
pelnijo z jabolki in z drugim sadjem,
da se speče. To pečeno sadje jim služi
za različna domača zdravila.

Ako je zapadel sneg in ni vetrov-
no, peko božično pečenko v gozdu, v
deževnem vremenu pa doma. Ko pe-
čenko polože na ogenj, prično streljati
iz pušk. Pri tem slovesnem in idilič-
nem poslu krožijo čutare od ust do ust
ter se razlega veselo petje. Ta dan go-
spodinja nič ne kuha; vsi jedo samo
pogačo, pečen krompir, orehovo potico
itd. Ko je pečenka gotova, zagrmí zo-
pet strel. Gospodar jo vzame in jo po-
nese domov. Pred hišnim pragom zo-
pet počí puška in gospodar stopi v hišo
z lepim voščilom »Dober sveti večer
vam bodi«. Pri tem vrže gospodinja v
njega pest žita, odgovarjajoč mu »Bog
pomagaj in častiti sveti večer«. Nato
polože pečenko na hladno. Potem
vzame gospodar božično drevce, ga
razseka in položi na ognjišče, vršiček
pa zasadi vrh strehe. Sedaj prinese tu-
di snop slame. Na pragu ga zopet go-
spodinja pozdravi z žitom, govoreč
znane besede. Gospodar slamo razveže,
gospodinja pa jo raztrese po sobi. Med
posipanjem slame govori ona: »Kvo,
kvo, kvo«, otroci ji pa odgovarjajo:
»Pi, pi, pi, pi.« To delajo zato, da bo na
pomlad dosti kurenine.

Nato pristopi družina k večerji.
Pred jedjo moli gospodar glasno, do-
čim se drugi križajo. Na to posedejo po

švignila drug mimo drugega in so
sprednja Dimova kopita visela za tre-
nutek nad brezdnom, tako da sem že
mislil, da je gotovo vse izgubljeno. Pri
drugem spopadu je Lozelova sulica šla
pod pazduho skozi, moja pa je zadela
Lozela sredi prsi ter vrgla vranca in
njegovega jezdeca na tla, ki pa se ni
mogel ustaviti v silnem diru, zato je
skočil čez obadva kakor skačejo konji,
kedar so na lovu. Na konju nisem ho-
tel s kopiti pomandrat Lozela, ampak
sem razjahal, da bi končal boj na vite-
ški način, a zadela me je nasprotnikov
meč, ker nisem imel štita, z vso silo
na oklep, tako da sem omahnil nazaj
ter bi bil padel v prepad, da nisem za-
del ob svojega konja.

Pravil je o udarcih, ki so sledili
zlasti v usodnem trenutku, ko je ranil
Lozela, mu presekal oklep ter ga pobil,
kakor mesar pobije vola. Kako je ta
mogočni in krvoločni človek, ko je sko-
čil nadenj, da ga usmrti, prosil usmilje-
nja, ga prosil v imenu Kristusovem in
njune lastne matere, ki jo je poznal kot
otrok v Esekso; on da ga ni mogel
umoriti, ker je bil brez orožja, ampak
se je obrnil proč, češ, da ga prepušča Al
Džebalu, nakar je ta izdajavski pes
skočil pokonci in ga skušal zabosti.
Pripovedoval je tudi o poslednjem gro-
znem boju in kako se je pretresen po
zavratnem sunku, dasi mu bodalo ni
niti prodrlo oklepa, boril z Lozelom
mož proti možu in kako je vsled svoje
mladosti, velike naravne moči in zbok
spretnosti v borenju, ki si jo je pridobil

v marsikakem boju doma v vasi, zma-
gal in kako se mu je všečemu nad
robom brezdnom posrečilo oprostiti si
desnico, izdreti svoje bodalo ter nare-
diti konec strašni borbi.

»A nikdar,« je pristavil Wulf, »ne
pozabim pogleda tega človeka, ko je pa-
del vznak in prodirljivega krika, ki se
mu je izvil iz predrtga grla.«

»Vsaj en lopov manj na svetu,«
odgovori Godvin. »In prav vesel sem,
da si bil ti na vrsti, kajti v zadnji borbi
je zmagala tvoja moč; jaz nisem tako
močan, in bi bil radi tega gotovo pre-
magan. Tudi sem mnenja, da si prav
ravnal, ko si se pokazal usmiljenega,
kakor pristojno pravemu vitezu, da si si
s tem pridobil veliko čast in da je naš
pokojni stric, ponosen nate kot sem
jaz.«

»Hvala ti,« odvrne Wulf preprosto;
»a kdo more v tako osodepolni uri mi-
sliti na take stvari?«

Čas je lezel dalje; mesec se je nag-
nil proti goram.

»Kaj, če ne prideta?« vpraša Wulf.

»Počakajva do zore, potem bova še
le mislila o tem,« odgovori Godvin.

»Kako moreta pritvi, ko so vrata za-
gromadena?« vpraša Wulf.

»Kako pa je Masuda prišla in od-
šla?« odgovori Godvin. »O, nikar me ne
izprašuj; vse je v božjih rokah.«

»Poglej no,« je zašepetel Wulf.
»Kdo pa je tam na koncu votline — tam
pri mrtvih vojaki?«

»Njihovi duhovi morda,« odgovori
Godvin, izdere meč in se nagne naprej.

Pozorno pogleda v tisto smer in res sta
stali tam dve senci, kojih slabotne orise
je bilo videti v mraku. Premikali sta
se proti njima in pravkar je mesec po-
svetil na njuno belo oblačilo in odse-
val v draguljih, ki sta jih nosili.

»Ne morem ju opaziti,« je rekel nek
glas. »Ta dva mrtva vojaka, kaj vendar
pomenita?«

Pa tamle stojita njuna konja,« od-
govori drugi glas.

»Brata sta zdaj uganila, kdo da je
prihajal, in sta stopila iz sence ob
steni.«

»Rozamunda!« sta zaklicala.

»Godvin! Wulf!« je vzkliknila v od-
govor. »O, Jezus, hvala Tebi, hvala Te-
bi — Tebi, pa teji vrli ženski!« In objela
je Masudo ter jo poljubila.

Masuda pa jo je potisnila nazaj in
rekla z skoraj osornim glasom:

»Ni prav, princezinja, da bi se tvoje
čiste ustnice dotaknile lica ženske iz
roda morivcev.«

Pa Rozamunda se ni dala zavrtni.

»Povsem pristojno je,« je ihtela,

»da te zahvalim jaz, ki bi kmalu posta-
la žrtva glavarja morilcev.«

»Tako, romarja Peter in Janez, va-
jina patrona sta vaju privedla dose-
varno. Ti, Janez, se znaš prav dobro
boriti. Ne, ne postajajta, da bi čula na-
jino povest, če želite ostati živa, da jo
slišita. Kaj! Tudi vojakova konja imata
pri svojih? Dobro sta jo pogodila! Ni-
sem vama pripisovala toliko bistroum-
nosti. Sedaj, gospod Wulf, ali moreš
hoditi? Moreš; toliko bolje; to ti pri-

hrani neprijetno ježo, kajti ta kraj je
strm, dasi ne tako strm kot drug kraj,
ki ga dobro poznaš. Posadita princezi-
njo na Plama, kajti nobena mačka ne
stopa varnejše kot ta konj. Jaz, ki po-
znam pot, pojdem naprej. Janez, ti vzemi
druga dva konja, ti, Peter, pa bodi
z Dimom zadnji; če bi se kateri ustav-
ljal, pa ga podraži z mečem. Naprej,
Plam, le brez strahu Plam. Kamor sto-
pim jaz, moreš tudi ti stopiti,« in Masu-
da si je delala pot skozi grmovje in do
roba skalovja, govorila s hrskajočim
konjem ter ga božala po vratu.

Še eno minuto in počasi so plezali
po tako strmem gorskem grebenu nav-
zdol, da je vse kazalo, da morajo vsak
čas pasti in se razleteti ob dnu na ko-
sce. A nikdo ni padel; ta pot namreč,
narejena, da se jo uporabi ob času sile,
je bila varnejša nego bi si človek mi-
slil.

Stopali so vedno bolj in bolj nav-
zdol, naposled so se sopihajoč na var-
nem ustavili na dnu temnega prepada,
kamor so sijale zvezde.

»Zajahajte,« je velela Masuda.
»Princezinja, ostani na Plamu; on je
najbolj zanesljiv in najurnejši. Sr
Wulf, obdrži si svojega Dima; brat in
jaz pa zajahava vojaška konja. Dasi
nista posebno brza, sta brez dvoma do-
bre živali in vajena takih potov.« In
skočila je v sedlo, kakor zna to le v
puščavi rojena ženska, ter pognala
konja.

(Dalje.)

tleh okoli večerje. Po jedi ležejo, dočim mora eden paziti, da božični ogenj ne ugasne. Ko petelin prvič zapoje, gospodar vstane in izstrelji puško. Na to vzame škafe in gre k vodi, nesoč seboj v rokavicah žita, ki ga strese v vodo. Ko se je umil, moli, napolni posodo z vodo ter se vrne domov. S to vodo zamese gospodinja božični kolač. Ob svitu zore se dvigajo tudi ostali s svojih ležišč. V jutranjem svitu pride prvi sosed v goste ter pozdravi domače z besedami: »Dobro jutro, Kristus se je rodil.« Na to prime en ogorek božičnega drevesca in tolče ž njim ob drugega, da lete iskre, govoreč:

»Kolikor isker, toliko ovac, svinj, goved, denarja in otrok ti daj Bog!« Ko je gost končal, sede, gospodar pa mu postreže z vročo kavo in žganjem. Po odhodu gosta se napoti gospodar v cerkev, gospodinja pa izpusti iz hleva živino ter natakne volom in ovnom okrogle kolačke s prižganimi svečami na rogove.

Nato se zbere družina h kosilu. Tudi na Božič gospodinja nič ne kuha, marveč postreže le z božično pečenko, s sirom, z mlekom, kolači itd. Med kosilom pokajo puške, v oglu sobe pa gore sveče. Miza ostane čisti dan pogrnjena ter si vsakdo vzame jedi, kolikor želi. Drugi dan povabijo položajnika, t. j. prvega gosta, ki jih je na sveti dan zjutraj posetil. Slama ostane cel teden do novega leta v sobi. En ogorek božičnega drevesa shranijo do novega leta, kakor tudi glavo pečene živinčeta.

Na mali Božič (novo leto) spravijo slamo iz sobe na sadni vrt, ogorek božičnega drevesa pa vtaknejo med vejave, da tu strohni. Na Sveti dan gre do domačini tudi na lov, to pa zaradi sreče. Dnevi do novega leta so namenjeni zabavi in igram. Otrokom odločijo posebno sobo. Odrasli ljudje posedajo po hišah, kade ter si pripovedujejo vojne dogodke. Letošnje leto jim bodo božični dnevi veseli in prijetni, kakor jih Srbi že od Kosovega sem niso doživeli.

„Pod svobodnim solncem.“

Povest davnih dedov.

Spisal F. S. Finžgar.

II. knjiga.

Zdaj je izšel tudi drugi zvezek Finžgarjevega monumentalnega dela, kateremu kritika splošno priznava prvenstvo med slovenskimi romani. Finžgar je naš Sienkiewicz in njegova povest »Pod svobodnim solncem« ponese prav gotovo njegovo ime tudi med tuji svet, da pridobi veljavo našemu malemu narodu v svetovni literaturi.

Dočim se v prvem zvezku slika razvoj mladega Iztoka, sinu iz roda Slovanov, na bizantinskem dvoru, kjer se je nasrkal kulture in vojaške umetnosti, da jo ponese med Slovence, nam drugi zvezek z veliko epsko spretnostjo predočuje, kako Iztok združi slovenski narod, spravi Slovence z Anti, porazi hunskega poglavarja Tunjuša in naposled premagata tudi bizantinske trume pod Azbadom, da tako postavi temelje veliki državi Slovanov na Balkanu.

Vmes se pa plete zgodovina ljubezni med Iztokom in bizantinsko dvorjanko Ireno, ki pridobi slovenskega junaka za blagovest križa in se opisuje zanimiva, najbujnejša fantazijo vzbujajoča povest boja Iztokovega za svojo izvoljenko, ki simbolizuje moč nežne in plemenite ljubezni nad neukročeno in plamtečo divjostjo onih burnih časov.

Pisatelj nam v pestrih barvah slika lepoto razkošnega Bizanca, daljne stepe, kjer je taboril zemlje in kulturnega življenja željni Sloven, barbarske običaje Hunov in razgrinja tako pred našimi očmi početke slovanske zgodovine, ko so se slovanski rodovi valili proti zapadu, da zasnujejo na razvalinah propadajočega Bizanca gospodstvo Slovanov v vzhodni Evropi.

Danes, ko potomci teh rodov zadajajo dedičem Bizanca, mongolskim plemenom Turčije, zadnji udarec, da popolnoma osvobode podjarmljeno Slovanstvo, danes, ko se odpira Slovanom nova bodočnost, ko slovanska noga stoji pred Carigradom in Solunom, odkoder je prišla med Slovence luč krščanske vere, ko vse Slovence v Evropi prešinja vsled tega poživljena zavest njihove moči in zgodovinske naloge — danes bo Finžgarjev roman, najlepša priča slavne slovanske prošlosti, posebno dobrodošel, in Slovenci smemo biti ponosni, da se je ravno med nami rodilo delo, ki v njem polje duša vesoljnega Slovanstva.

Delo je zdaj zaključeno, a ni izključeno, da je pisatelj završi s tretjim delom, tako da se ustvari slovanska trilogija, ki bo simbol dviganja in padanja in zopetnega dviganja Slovanstva.

Dolžnost naše inteligence in tudi najširših krogov našega naroda je, da postane »Pod svobodnim solncem« najljubši roman Slovencev, ob katerem se bomo ogrevali na naše ideale.

Cena I. knjigi K 3.—, elegantno vezani K 4.—

Cena II. knjigi K 3'80, elegantno vezani K 4'80.

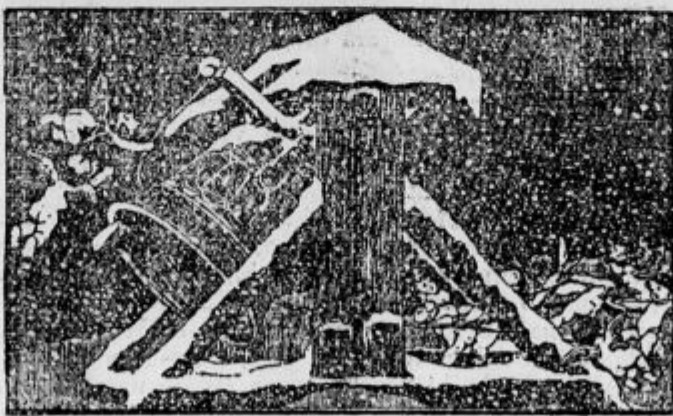
Založništvo »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani je delo krasno opremilo.

Bulgari in Srbi — vzor treznosti.

G. dr. Mavricij Rus, ki je bil za časa vojske kot zdravnik na Bulgarskem, opisuje Bulgare in Srbe tako-le: Nekaj posebnega je pri Bulgarih treznost. Sploh pri Srbih in Bulgarih ni pijančevanja. V Belgradu se je zgodil slučaj, da se je neki vojak opil. Ko so ga gnali vojaki po ulici v vojašnico, so ljudje pljuvali pred njim in se zgražali nad tem, da se srbski vojak tako izpozabi. Treznost je ena najlepših lastnosti Srbov in Bulgarov — in lahko rečemo, da je ta treznost mnogo pripomogla njihovim velikim uspehom.

V celi bolnici nismo imeli niti kapljice vina ali kake druge opojne pijače; bila bi tudi popolnoma odveč, ker bi bulgarski vojak živil alkohol kvečjemu za — kazen!

Tudi na bojišču niso vojaki dobili nikakih opojnih pijač. Zato so bili tako vztrajni in so dolgo vzdržali največje napore. Iz tega se vidi, kako je napačno naše mnenje, ko mislimo, da se moramo za vsako večje delo navdušiti z alko-

V sveti noči.

ve jasli, zlate jasli,
vaši krasi iz nebes
z mojim srcem so se zrasli,
kdo pretrga skrivno vez?
Vsaka sveta noč
lepši sen cvetoč
vam ovije čezinčez.

Pa nocoj smo mi bogati:
Trate, polja — vse srebro;
vsi prostori solnčnozlati,
hlevi, hiše — vse zlato.
Biser in kristal,
démant in opal,
kamor jasno zre oko.

Čujte vendar te zvonove!
Ali niso divni res?
Angeli so jim glasove
posodili iz nebes.
Kamor seže glas:
v mesto, selo, vas,
duše vname — božji kres.

O, visoka ve nebesa,
vendar énkrat z visočin
kot zamaknjena očesa
hrepnite do nižin.
Ali druge dni
zemlja k vam strmi,
kakor mati bolečin.

Silvin Sardenko.

holom in da moremo le v vinu najti poguma za boj. Alkohol lahko človeka trenutno navduši — v resnici ga pa telesno oslabi in mu vzame vztrajnost in krepkosti. Ko je par vojakov dobilo vino — toda ozdravela sta tudi brez tega zdravlila — o katerem mi mislimo, da nas najbolj krepi in — zdravi.

Ljudje, ki so prihajali obiskovat ranjence v bolnico, so prinašali s seboj domače meso, kruh in cigarete. Meso in kruh so vojaki radi vzeli — cigarete pa so prepuščali onim, ki so pušili. Opojnih pijač sploh niso prinašali.

Tako telo, navajeno na preprosto hrano in neoslabljeno vsled alkohola, more prenesti vse one napore — ki so jih prestali bulgarski vojaki. (Znano je, da Turki ne smejo piti vina — pač pa pijejo žganje in so zato mnogo slabotnejši in degenerirani.) Tak zdrav narod, kakor je bulgarski — ima tudi krepke sinove, naši ranjenci so bili močnih postav, žilavi in utrjeni — nikjer nikake mehkužnosti.

Tako g. dr. Rus. G. dr. Krajec, ki je bil tudi na bojišču, bo pa povedal na protialkoholnem kongresu, kaj je videl, slišal in doživel on tam doli.

Vsekako so nam ti južni bratje v tem oziru lep zgled. In ker jih občudujemo v njih junaštvu, jih tudi posnemajmo v njih kreposti, da bomo tudi mi vitežki in zmagoviti!

Katoličani in časopisje.

»Libre Parole« je pred kratkim prinesla pomenljive besede znanega pisatelja Drumonda: Jasno je, da bi bili katoličani vsled vzvišene ideje, ki jo predstavljajo naravnost nepremagljivi, ko bi resnično krščansko čutili. Krščanskim pisateljem in časnikarjem bi lahko omogočili uspešno delo in jim dajali pogum. Predvsem naj premožni katoličani pomislijo, da svojega imetja ne bodo vzeli seboj v grob in da potrebuje dobro in plemenito delo katoličanstva — podpore. Sele tedaj, ko se bodo katoličani zavedali moči, ki jo ima danes časopisje, bodo tudi zmagale ideje krščanstva. — Te besede veljajo v obliki meri tudi za nas Slovence. Uspeh našega dela, bodisi političnega, kulturnega, verskega, gospodarskega in socialnega je odvisen od tega, ali imamo močno časopisje, ki naj širi naše nazore in jim pomaga do zmage. Vsakdo naj se zaveda, da je njegova krščanska, pa tudi narodna dolžnost, naročati in čitati slovensko katoliško časopisje, ne pa različne nemške ali pa celo judovske liste, ki se kar kosa v sovraštvo do Slovanov. »Slovenec« napreduje leto za leto; samo od vas je odvisno, da bo še boljši.

Odrinski, solunski in kosovski vilajet imajo tudi za turške razmere še dosti dobre prometne zveze, namreč železniške; dočim nima janinski vilajet nobene železnice.

Vse železnice evropske Turčije so dolge 1560 km. Proge so naslednje: Carigrad — Mustafa paša, Bedrkiöj — Kirk Kilisse (Lozengrad), Burgas — Deagač (Burgas na progi Carigrad — Mustafa Paša), Feredjik — Solun — Mitrovica, Skoplje — Ristovac, Solun — Bitolj.

Letni pridelek evropske Turčije se ceni: pšenice na 8,700.000 stotov; ječmena 3,800.000 stotov; rži 2,200.000 stotov, ovsu 1,300.000 stotov. Tobaka se je l. 1911. izvozilo samo iz Soluna, Kavale in Ksanti okrog 12 milijonov kilogramov v vrednosti nad 24 milijonov frankov.

Darovi.

za balkanski odsek »Apostolstva sv. Cirila in Metoda«.

V. izkaz.

Po čč. gg. lazaristih 2 K. — Zbirka pri predavanju v Smartnu pri Kranju 30 K. — Zupnija Polica 68 K 86 vin. — Zupnija Vojsko 22 K. — M. Drobun z Vojskega 3 K. — Neimenovan z Vojskega 20 K. — A. Spandl 6 K. — J. Kunstelj 1 K. — Gdčna A. Zevnik, Gorje, 5 K. — Neimenovan 2 K. — Zupnik F. Zbašnik v Hrastju zbral 27 K 20 vin. — Neimenovana po gdčni Kačar 40 K. — Neimenovana po gospej Schiffrer 3 K. — Zupnija Nevle 62 K. — Zupnija Poljane 10 K 06 vin. — Dekliška Marijina družba v Čemšeniku 69 K 70 vin. — K. Trpin 1 K. — Dva dobrotnika 3 K. — Zupanstvo Rudnik 20 K. — Zupnija Rudnik 61 K 40 vin. — Upravištvo »Novega Časa« v Gorici (drugič) 70 K 52 vin. — Zupnija Podzemlje 54 K 16 vin. po upravištvo »Slovenca«. — Zbirka v prodajalni Katol. tisk. društva (Ničman) 12 K. — Skupno 593 K 90 vin. I.—IV. izkaz 3956 K 60 vin., torej vsega skupaj doslej 4550 K 50 vin.

DAROVI

za sirote in ranjence na Balkanu.

VIII. izkaz.

Zupanstvo na Jezerskem, Koroško, 200 K 10 vin. — Lizika Virant na Gomilskem zbrala 30 K. — Zupljani iz Gorij 70 K 33 vin. — Zupnik I. Mihelčič, Zaplana, 5 K. — Trevnova mati, Zaplana, 10 K. — Pivk Marija 2 K. — Rudolf Klein, Brezje, 22 K. — Svota 339 K 43 vin., k temu pristihi izkazi I.—VII. 8676 K 13 vin. in I. do V. izkaz Balkanskega odseka 4550 K 50 vin., vsega skupaj 13.566 K 06 vin.

Po svetlu.

Balkanske vdove. Mnogo črnih robcev bo videti po končani vojski na glavah balkanskih žen. To je znak vdov. Vdova ima na Balkanu še posebno nevesel položaj. Za možem mora zalovati celih 40 dni; črno krilo pa mora nositi eno leto. V tem letu ne sme med žene-predice, ne sme z drugimi vred veselo hoditi na trg, ne na pleš. Pravico ima še naprej ostati v moževi hiši, ali pravzaprav je to njena dolžnost. Ako pa gre od hiše umrlega moža, ne sme vzeti s sabo ničesar razun svoje dote. V slučaju, da se vdruči omoži, mora pustiti vse darove, katere ji je bil dal prvi mož. Ali vobče je druga možnost — sramota. Usoda balkanskih vdov je izražena v srbski pri-slovici: Vdova je uboga.

Enver bej — slovanskega rodu. Znaní Enver bej, odlični član mladoturškega odbora, je rodom Poljak. Izvira iz plemiške rodovine Boecky ter je sin emigranta, ki se je po vstaji leta 1863. izselil. Enver bej se je sicer že rodil na Turškem, ali ostal je kristjan ter se dobro zaveda svojega poljskega pokolenja. Obdržal je slovansko ime in rodbinski grb. S sorodniki na Poljskem živi v stalnem dopisovanju.

Letalno kolo. V Parizu imajo nov šport. Kolesa (bicikel) so zvezali z letalno napravo, tako da namesto motorja služi za dviganje v zrak človeška moč.

Proti razširjevanju pohujšljivih brošur. Neka budimpeštanska tvrdka je svojčas izdajala »Offertenblatt für Bücherfreunde«, seznamek najbolj pornografskih brošur, kateremu je bil odvzet poštni debit za vsa v državnem zboru zastopana kraljestva in dežele. Imenovani firmi se je tožilo po lepem zaslužku, zato je začela izdajati isti »Offertenblatt für Bücherfreunde« pod naslovom »Deutsche Bücheranzeiger«, a je bila tudi temu katalogu iz istega razloga prepovedana pot v našo državno polovico in je zato odvzet poštni debit sploh vsem od dotične firme pod kakršnimkoli naslovom izdanim imenikom pornografskih brošur. Tako je prav, saj imamo obilo dobrih poštenih knjig, s katerimi si človek srce blaži, a ne zastruplja! Slovenci, sezite po dobrih slovenskih knjigah!

Repatice prihodnjega leta. L. 1913 se bodo pojavile štiri periodične repatice, t. j. repatice, ki stalno spadajo v naš solnčni sestav in po svojih eliptičnih potih krožijo krog solнца. Meseca januarja se nam pokaže komet 1906. IV., ki vsakih sedem let obide solnce in nam je le kratek čas viden. Istega meseca se približa solncu komet Holmes. Njegova posebnost je, da ga doslej nismo mogli videti niti s prostim očesom

Živinoreja v izgubljenih vilajetih.

Zmagonosno orožje Bulgarov, Srbov in Grkov je pregnalo turško oblast iz skoraj vseh njenih evropskih pokrajin. Izgubljeno ozemlje, in sicer vilajeti: Odrin, Solun, Bitolj (Monastir), Kosovo (Skoplje) in Janina, v katerih se z gotovostjo lahko reče, da so za Turčijo za vedno izgubljeni, merijo 152.700 km² in imajo 4.573.000 prebivalcev. Na posamezne vilajete odpade:

	km ²	preb.
Odrin	38.400	1.028.000
Solun	35.000	1.131.000
Kosovo	32.900	1.038.000
Bitolj	28.500	849.000
Janina	17.900	527.000
	152.700	4.573.000

Največji vilajet je odrinski, a najgostejše naseljen pa solunski.

Prebivalci se pečajo večinoma s poljedelstvom. Industrija je nekoliko pomembna samo v solunskem vilajetu. V živinorejstvu stoje na prvem mestu ovce in koze, katerih se je leta 1910. v označenih vilajetih našlo 10.310.754, za temi pride goveda, katere se je našlo 1.600.498 glav in na zadnjem mestu so konji, osli in mule, katerih je bilo 537.845. Med poljedelskimi pridelki je najznamenitejši tobak, ki se izvaža v vse evropske države.

niti z daljnogledom, ker se more njegova svetloba le fotokemično opaziti. Tretji komet, ki se od časa do časa pojavlja, je tisti, ki ga leta 1886 odkril Finlay; letos se bo mogel videti le pod gotovimi težkimi pogoji. Marca bo dosegla svojo največjo bližino sonca repatica de Vico-Swiftova. Njena pot krog sonca traja šest let. Že leta 1844 jo je odkril de Vico, a šele čez 50 let jo je zopet našel Swift iz Amerike. Pri njej je treba upoštevati, da jo pot vodi preblizu Jupitra, ki jo tedaj, ko pride mimo njega, tako vleče nase, da vedno proizvodi velike zmede v njeni redni poti, vsled česar se še do danes ni posrečilo napraviti natančnega računa o njenem potovanju po nebesnem svodu.

Biseri v zobeh. K nekemu newyorškemu zobozdravniku je nedavno prišla lepa žena enega najbogatejših Newyorčanov ter ga prosila, da ji pregleda in če treba popravi zobe. Zdravnik je med sprednjimi zobmi našel malo poškodbo in obžaloval, da bo poslej prekrasno njeno zobovje izkazano vsled plombe, ki je na noben način ni mogoče tako dovršeno izvesti, da bi se ne poznala med njenimi lepimi bisernimi zobmi. Ko je pa izgovoril besedo biser, mu je nekaj padlo na um. Kaj pa, če bi poškodbo izravnal z biserom? Takoj se je lotil dela, pripravil brezhiben biser in ga natančno umeril v votli zob. Delo se je povsem posrečilo, newyorške dame so stvar hitro zvedele in sedaj so najnovejša moda v New Yorku — biseri v zobeh.

Gledališče za otroke. Ob novem letu se v New Yorku odpre gledališče za otroke, ki ga je na lastne stroške dal urediti milijarder Vanderbilt na strehi Century gledališča. Stvar ga stane 300 tisoč kron. Gledališče odgovarja vsem zahtevam zdravstva in vzgoje. Prostora ima za 800 otrok. Namesto stolov so klopi kakor v šoli; na njih so naslikane podobe iz Ezopovih basni in druge. Poleg gledališčne dvorane je še druga dvorana, v kateri bodo otroci med odmorom dobivali južino. Predstave se bodo vršile vsako popoldne.

Restavracije za ženske. Mednarodno društvo za varstvo mladih deklet, ki potuje same za delom in zaslužkom, je do meseca septembra letos samo v Parizu ustanovilo 21 restavracij, namenjenih izključno ženskim gostom. Cene so zelo zmerne, dobra večerja stane samo 1 frank. Slične ženske restavracije se snujejo tudi po ostalih velikih mestih Francije, n. pr. v Lionu, Marsilji i. dr.

Strokovno šolo za služkinje ustanovi mestna občina v Stockholmu, kjer zelo primanjkuje izvežbanih ženskih poslov. Misel za ustanovitev poselske šole so sprožile in z njo tudi prodrle ženske odbornice stockholmskega občinskega zastopa, katerih je bilo pri volitvah leta 1912 izvoljenih osem; ena je kasneje prostovoljno odstopila. Po strankah se dele tako-le: tri konservativke, dve svobodomiselnice in dve socialni demokratki.

Otroci z milijoni. V teku enega leta so prišli na svet trije otroci, ki so imeli že kar ob rojstvu, takoj ko so zagledali luč sveta, milijone pripravljenih. Astorjev otrok je dobil tri milijone, Vanderbiltov potomec šestdeset milijonov, McLean Walshov otrok nad 100 milijonov dolarjev. Ti trije otroci imajo toliko denarja, da bi lahko dali vsakemu Amerikancu dva dolarja, pa bi jim še nekaj ostalo. Zato pa starši in redniki teh milijonskih otrok tudi z največjo skrbjo pazijo na svoje rejence, otroke, da se jim kaj ne pripeti. Vanderbiltovega in McLeanovega otroka so hoteli roparji že dvakrat ukrasti. Kadar peljejo McLeanovega otroka na izprehod, se nahaja za omrežjem svojega vozička, tako, da z roko nihče ne more do otroka. Poleg vozička pa gre cela armada detektivov in skrivnih policajev, ki pazijo, da otrok ne pride v tuje roke osebe, ki bi za odkupnino zahtevala milijone. Skoro bi se nam smilili ti otroci, katerim je usoda položila bogastvo v zibel.

Ženska volivna pravica na Holandskem. Vse tri liberalne stranke na Nizozemskem so se zedinile za skupno volivno borbo leta 1913. Točka skupnega programa je tudi politična volivna pravica za ženske.

Slovaški poslanec župnik Ferdiš Juriga je pretekli teden v ogrski poslanski zbornici imel govor, v katerem je hvalil češko strokovno gospodarsko šolo ter je ogrskemu poljedelskemu ministru omenjeno šolo jako priporočal. Rekel je, naj bi tudi Madžari pošiljali svoje sinove v strokovne gospodarske češke zavode, kakor jih pošiljajo Slovaki, da bi bili iz njih nekoč dobri kmetovalci. Priporočal je tudi, naj pošlje madžarska vlada izvedence na Češko, da bodo proučevali omenjene šole.

Kinematografski film za 400.000 kron. V Londonu bodo te dni uporabljali film, ki je stal 400.000 kron. To je film za božične kinematografske predstave, kar priča že njegov naslov: »Od jasic pa do križa.« Po-

KONFERENCA POSLANIKOV V LONDONU.

Marki Imperiali.
Italija.

Knez Lichnowsky.
Nemčija.

Grof Mensdorf Pouilly.
Avstro-Ogrska.

Pavel Cambon.
Francoska.

Edvard Grey.
Angleška.

Grof Benckendorf.
Rusija.

snetki so bili izgotovljeni v Egiptu in Palestini. Petdeset drago plačanih glavnih predstavitev je bilo poslanih v Orient in tam je bila najeta cela četa velblodov, ovac in živine. Tako pristno kakor kraj dejanja je tudi vse drugo. Kostumi so povsem izvirni, vsa poslopja, o katerih se bere v sv. pismu, so bila nalašč za film zgrajena. Predstave bodo prirejali v velikanski dvorani Royal Albert Hallu, ki ima prostora za 12.000 gledalcev. Po svoji velikosti bodo podobe presegale vse, kar je bilo dosihmal videti v kinematografskih podjetjih, zakaj visoke in pa široke bodo po 16 metrov.

Nov zlat rudnik na Češkem. Iz Pribrama poročajo listom, da so blizu Libčic odkrili zlat rudnik, ki ga je zdaj kupil grof Sylva Tarouca od prejšnjega podjetnika. Danes je v rudniku zaposlenih 250 rudokopov pod vodstvom francoskega inženirja. Strokovnjaki trdijo, da se je prišlo na sled bogati zlati žili.

Gospodarstvo sedanje liberalne klike na Portugalskem je videti iz statistike portugalskega izseljevanja. Do leta 1910. pred vstajo se je s Portugalskega izselilo na leto približno 40.000 ljudi v tujino. Ali takoj prvo leto liberalne vlade je ostavilo domača tla 58.000 Portugalcev ter hitelo preko široke morske ceste v neznano tujino. Izseljevanje pa venomer narašča, zakaj v prvi polovici letošnjega leta je doseglo število izseljencev 80.000. Svobodna domovina, pa vse iz nje beži. Hm.

Ustanovniku slovaškega slovstva Antonu Bernoláku, čegar stoletnica smrti pade na 15. prosinca 1913. l., nameravajo Slovaki vzdati dve granitni plošči, in sicer eno v njegovi rojstni hiši v Slanici, drugo pa v mestu, kjer je umrl. »Slovenske Ludové Noviny« so razpisale zbirko za omenjena spomenika.

Slika s črnogorskega bojišča. V neko hišo je v nočni temi stopil vojak ter prinesel zapušteni ženi žalostno novico, da je pri Planinici zadela moža granata ter ga hudo ranila. Žena pa ni motila nočne tišine z jokom in tannanjem. Brž se obleče,

vzame vrč vode in odejo, da bi ne bilo možu hladno, ter krene proti Planinici. Ko je zjutraj ni bilo v koči, so vedeli sosede, kaj se je zgodilo. Vračala se je za nosilnico, na kateri je ležal njen mož; glava mu je bila vsa obvezana, videlo se mu je samo blede lice, odprta usta, iz katerih je prihajal tih, bolesten vzdihljaj. Žena je šla tiho, a ko so v bolnici postavili nosilnico na tla, je nagnila glavo ter poljubila roko svojega moža; solz ni bilo v njenih očeh.

Strokovna organizacija krojačic na Nemškem se vzorno razvija; njihova Zveza šteje že krog 40 strokovnih društev.

Nekaj zgodovinskih podatkov o Draču. Drač je samo na sebi neznatno, skrito gnezdo, a videti je, da bo dal povod zgodovinskim dogodkom. Tudi v preteklosti je bil Drač (laški Durazzo, rimski Dyrrhachium, grški Epidamnus) torišče zgodovinskih dogodkov. Pri Dyrrhachiju se je nesrečno bojevala Cezarjeva armada proti Pompejevi. Da bi bil tedaj Pompej bolje izkoristil svojo zmago, bi ne bilo prišlo do bojev pri Farsalu, Tapsu, Mundi in dr. in zgodovina bi se bila drugače zasukala. Starodavni Epidamnus je bil grško mesto. V tridesetih letih petega stoletja pred Kr. je prišlo v Epidamnus do ene onih revolucij, ki so se v grških mestih večkrat dogajale: Narod je pregnal vladajoče plemstvo ter je uvedel ljudovlado. A plemstvo je iskalo in tudi našlo pomoči pri Ilirih, ki so živeli okoli Epidamna, vsled česar je morala tudi ljudovlada skrbeti za zaveznike. Obrnili so se na Korkyro (Korfu). Ali tu so jim odrekli pomoč, nakar so se obrnili na delsko preročišče za svet, koga naj gredo prosit pomoči. Pytija jim je odgovorila, naj se napotijo v Korint. Korinčani so res drage volje obljubili pomoč, ker se jim je nudila lepa priložnost pridobiti si oporno točko za svojo trgovino na Jonskem morju ter so poslali pomožne čete Epidamnus, samo da bi se tam lahko naseljevali in imeli v mestu samem svojo posadko. Ali proti korintskemu vmešavanju na jonskem obrežju je protestirala Korkyra in prišlo je

do vojne med obema, v katero so se zapletli pozneje tudi Atenci in Spartanci. In to je bil začetek velike, zgodovinsko važne, bratomorne vojne med Sparto in Atenami, ki nas po svoji dolgotrajnosti (431—404 pred Kr.) in strašnih posledicah spominja na najgrozovitejšo novodobno evropsko vojno, namreč na tridesetletno vojsko. Kakor je tridesetletna vojska oslabilila silo češkega naroda za stoletja, tako je tudi vojska med Sparto in Atenami — ali kakor beremo v povestnici — Peloponeška vojna — za zmeraj strla moč grškega naroda. In edini povod k tej nesrečni vojski je dal ravno Drač, nekdanji Epidamnus.

Laška fakulteta v proračunskem odboru.

V zadnji seji proračunskega odbora v državnem zboru se je začela obravnava laške pravne fakultete s tem, da je poročevalec pododseka — Poljak dr. Rosner — podal svoje poročilo. Pododsek predlaga, naj se ustanovi laška fakulteta v Trstu. — Po poročilu dr. Rosnerja se je seja zaključila.

Zastopniki hrvaško-slovenskega kluba so bili markirali svoje stališče s tem, da je poslanec Gostinčar predlagal še pred to točko dnevnega reda sklep seje. Predlog je pa bil odklonjen.

Tedaj stojimo zopet enkrat — po približno dveh letih presledku — pri razpravi glasovite laške fakultete v proračunskem odseku.

Razume se samo po sebi, da je začetek razprave — poročilo referenta — gola formalnost. Italijani radi tega niso niti za korak bližji svoji fakulteti — kakor ne bi bili za korak bolj oddaljeni, če bi se bil sprejel Gostinčarjev predlog in bi bil dr. Rosner podal svoje petminutsko poročilo šele meseca januarja.

Odločitev na vsak način šele pride. In ta odločitev je važna zlasti za hrvaško-slovenski narod.

Res je sicer, da trdijo Italijani, da nas ta stvar nič ne briga. In tudi c. kr. vlada stoji na tem stališču, povrhu pa še marsikoje stranke. Saj je značilno, da Poljak referira in da se je v pododboru zavzel za Italijane s posebno vnamo dr. Masaryk!

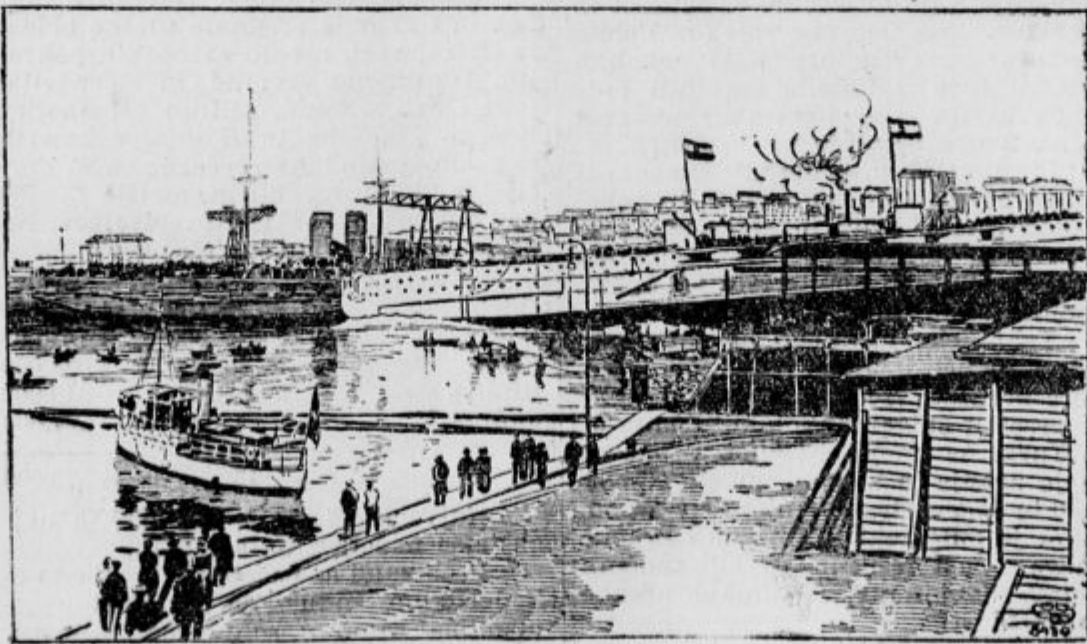
Mi pa tega stališča nika-
kor ne moremo sprejeti. To naj gospoda vzame na znanje. Nasprotno: laška fakulteta nas ži-
vo zanima in se brez nas in preko nas ne sme nikdar reševati.

Uverjeni smo, da stori hrvaško-slovenski klub v tem oziru svoje merodajne sklepe, katere bomo brez pridržka sprejeli tudi mi kot svoj pravec. Vendar nam bodi dovoljeno, da izrazimo za sedaj, ko hrvaško-slovenski klub še ni govoril, svoje mnenje.

Po našem mnenju pridejo za hrvaško-slovenski narod dve točki v poštev. Prvič: To stoji, da vse prizadevanje hrvaško-slovenskega naroda v Avstriji, dobiti svojo visoko šolo v Avstriji, doslej ni imelo nobenega uspeha. Pa niti prizadevanje, doseči veljavnost spričeval in diplom zagrebške univerze za avstrijske dežele, ni prišlo niti korak bliže zaželenemu cilju. Zdi se nam pa, da bi hrvaško-slovenski poslanci hudo zgrešili, če bi dopustili laško fakulteto, ne da bi kaj bistvenega dosegli za svoj lastni narod na polju visokega šolstva. Tu bo pač treba obnoviti »junction«, ki je bil postavljen svojedobno od vseh jugoslovanskih poslancev. Nobena nova visoka šola v Avstriji, če se ne ugodno istodobno upravičenim tozadevnim težnjam hrvaško-slovenskega naroda! To mora biti in ostati naša parola, ki jo bo razumel in odobraval vesoljni narod.

Druga točka pa je vprašanje Trsta. Ali je Trst res pripraven sedež laške fakultete? Minister Hussarek je v pododboru zanikal to vprašanje iz zgolj strokovnih razlogov. Mi pa je zanikujemo iz narodnih vzrokov. Trst ni zgolj laško mesto in ne leži v laškem ozemlju. Trst je narodno mešano mesto in leži sredi hrvaško-slovenskega ozemlja. Na naši hrvaško-slovenski zemlji naj bi se tedaj zgradila laška pravna fakulteta, gnezdo narodnega sovraštva, iz kojega naj bi se širilo poitalijančevanje po hrvaško-slovenski zemlji. To je po naših mislih za nas nesprejemljivo, kratkoročno nemogoče. Če laška fakulteta že mora biti, potem naj se prenese v čisto laško ozemlje, in to je samo Trentin, južni Tirol. Tam žive Lah kompaktno, daleč na okoli ni druge narodnosti. Tam, v srcu avstro-laškega življa, naj se utabori laška pravna fakulteta, če se že ta nestvor mora ustanoviti. V Trstu pa nikdar!

Povedali smo tu svoje skromno mnenje, ker smo smatrali kot svojo dolžnost, opozoriti na položaj hrvaško-

Tretji avstroogrski dreadnought, ki so ga nedavno v Trstu slovesno spustili v morje, nosi ime »Princ Evgen«. Obsega 30.000 ton, je 152 metrov dolg in 27 metrov širok. Stroji gonijo ladjo s

hitrostjo nad 21 morskih milj na uro. Posadka znaša 950 mož, oborožba pa 12 trideset in pol- in 12 petnajst-centimetrovskih topov; poleg tega je še lažja artiljerija.

Vsak naj pridobi „Slovenca“ ob novem letu novega naročnika.

slovensko javnost. Odločilno besedo ima pa hrvaško-slovenski klub in ponavljajmo: Podvrgli se bomo njegovi odločbi. Upamo pa, da bo ta odločba taka, da je bomo veseli in da je bo zlasti vesel naš narod.

Občinski svet Ljubljanski.

Ljubljana, 23. dec. 1912.

Predseduje župan dr. Ivan Tavčar; za overovatelja zapisnika imenuje občinska svetnika Bahovca in Pustoslemška.

Predsedstvena naznanila.

Župan naznani, da se je občinskemu svetu izrekla Najvišja zahvala za udanostno izjavo v zadnji seji občinskega sveta. Naznani, da je nakazal za vojake na meji podporo. Povabi občinske svetnike na protialkoholni kongres. Občinski svetnik Kos je odstopil, ker se je preselil v Škofjo Loko. Na njegovo mesto se pozove v občinski svet Anton Koleča.

Odgovor na interpelacije.

Župan odgovarja na interpelacije. Glede na interpelacijo občinskega svetnika Jegliča o zasipanju na Hrvaškem trgu izjavi, da se odstrani trd gramoz in se nadomesti z drobnim. Z ozirom na hodnik na Sv. Petra cesti izjavi župan, da se zaradi ozke vožnje poti hodniki ne morejo razširiti. Z ozirom na interpelacijo občinskega svetnika Marinka poroča, da se je cesta, ki vodi k Ranžingerju, posula. Pri pehotni vojašnici odkidavajo sneg vojaki, naročil je, da tam, kjer ni hodnikov, odstranjujejo sneg mestni delavci. Ograje pri Ledini se popravijo. Z ozirom na odvažanje snega v Trnovem (interpelacija občinskega svetnika Tomaža Novaka) poroča, da ni bilo mogoče v vseh ulicah naenkrat snega odstraniti.

Zvišanje obrestne mere.

Vzame se naznanje dopis ravnateljstva, da se zviša obrestna mera na 4½% za vloge, hipotekarna posojila na 5¼%, izven Kranjske na 5½%, posojila za občno koristne in dobrodelne namene na 4¾%, menična posojila na 6% in na lombardna posojila na 6½%.

Povečanje artiljerijske vojašnice.

Občinski svet poda načelno izjavo, da odstopi za novo jahalnico potreben svet za Bežigradom, ker se bodo gradile pri sedanjih artiljerijskih vojašnicah delavnice. Nadalje se načelno izjavi, da se zgradi, oziroma razširi sedanja artiljerijska vojašnica kot stanovališče še za 100 mož in 100 konj.

Kolavdacija zgradbe IV. mestne ljudske šole.

Vzame se na znanje poročilo o končni kolavdaciji zgradbe IV. mestne ljudske šole na Prulah.

Telefon v Ljubljani.

Brzjavna sekcija napravi na mestnih hišah razvodne omarice, kar se dovoli.

Občinski svetnik Kregar

povdarja, da bodo občinski svetniki S. L. S. za predlog glasovali, dasi se pošt-na uprava ne ozira na že večkrat izražene želje, da naj bi se telefonsko omrežje razširilo. Telefonska naprava v Ljubljani je zastarela. Kadar zapade sneg, se mora več dni čakati, preden se omrežje popravi. Če kdo govori na telefonu, se vedno sliši, kaj drugi govorijo. Potrebno je varovati tajnost, to je pa le mogoče, če se kabel položi. Naročniki morajo po več let čakati, preden telefon dobe. Želi, naj župan intervenira pri oblasteh, da dobimo kabelj. Občinski svetnik Pustoslemšek pripominja, da se Ljubljana zapostavlja. V Ljubljani dobivamo aparate, ki so v Trstu bili neporabljivi. Župan izjavi, da hoče glede na telefonske nedostatke intervenirati.

Mestno loterijsko posojilo

izkazuje pokritja 204.888 kron 67 vin., potrebščine 139.697 K 8 vin., prebitek znaša 65.191 K 59 vin. in se odobri.

Klavnične zadeve.

Proračun klavnice izkazuje 10.305 K primanjkljaja, kar se odobri. Sklene se, da se zgrade kontumačni hlevi, ki bodo stali 32.000 kron. V proračunu za leto 1913 se postavi v ta namen vsota 15.000 kron. Nadalje se ogradí z železnimi ograjami prostor za prodajo prašičev. Ograja bo stala 2000 K. Poročevalec podžupan dr. Triller omenja, da se bo morala radikalno izpremeniti mestna ledenica v hladilnico, kar bo stalo 18.000 kron, a ta stvar ne spada v to postavko. Popraviti se mora v klavnici kotlarija, kar bo stalo 4083 K 71 vin. Občinski svetnik Pammer želi pojasniti, če gre za hladilnico v klavnici.

Občinski svetnik Kregar.

Potrebno je, da se pri klavnici napravi postaja. Poslanec Povše je v tej

zadevi izposloval v železniškem svetu sklep, da naj se taka postaja napravi. Veliko lažje bi se vršila kupčija z živino, če se to stori. Dr. Triller: Do zdaj so se glede na postajo pri klavnici razbila vsa pogajanja z ozirom na negativno stališče dolenjskih železnic. Upati je pa z ozirom na postopanje deželnega odbora, da se prepotrebno živinsko postajališče pri klavnici doseže.

Proračun zaklada meščanske imovine za leto 1913 izkazuje pokritja 61.564 K, potrebščine pa 59.934 K, prebitek se proračunava s 1630 kronami. Poročevalec predlaga, da naj se pregledajo stanovanja in revidirajo stanarine.

Občinski svetnik Ivan Štefe

izjavi:

V prvi vrsti toplo pozdravljamo da se ugotovi naši zahtevi, da se pregledajo stanovanja, ki jih oddaja mesto. Naj bi se pregledala in cenila stanovanja ne samo v hiši meščanske imenovitosti, ampak tudi vsa mestna stanovanja. Marsikaj se bo tako še dobilo za mestno blagajno!

Zapisnika od mesta podpiranih ubožcev še vedno nimamo na razpolago. Zadnjič je ob taki naši zahtevi padla od narodno-napredne strani opazka, da bi bil tak vpogled nesocialen. V knjigi proračuna pa vidim tiskano popolno imenik podpirancev iz Fran Metelkove ustanove. Vi torej sami sebe pobijate. Občinski svetniki moramo vedeti kake izdatke ima mesto in kje jih ima. Zadnjič je uradni list »Laibacher Zeitung« pisal, da je župan na mojo zahtevo dejal, da je članom ubožnega odseka in meni prost vpogled v račune in zapiske ubožnega odseka, če se zato pri županu oglasimo. Te županove opazke ni nihče čul, pač pa je rekel župan ravno nasprotno, uradni list je torej neresnično poročal. Ker Vam je pa že uradni list položil na dan, kaj bi bilo pravilno, stavim predlog: Županu se naroča, da vpogled in na razpolago račune in zapiske od mesta podpiranih ubožcev.

Dalje stavim predlog, naj se pred sejo ubožnega odseka razpošljejo članom ubožn. odseka imena onih, ki pridejo pri podporah v poštev, da bo pred sejo lažja in hitrejša kontrola.

Dr. Tavčar: Kar se tiče zadnjega predloga, spada v moj delokrog in bom sam odredil. Kar se pa tiče drugega predloga, v posameznih slučajih občinski svetnik Štefe dobi pojasnila, če se pri meni oglasi. Štefe: Občinski svetniki vendar morajo vedeti za vse podpirance. Občinski svetnik Staudacher: 7000 jih je! Štefe: Jaz hočem vedeti za vse 7000! Dr. Novak: To ni socialno. Dr. Triller nekaj mrmra. Dr. Tavčar: Potlej bote pa pri volitvah, ja . . . (župan nekaj kima) če potrebujete posameznega pojasnila, saj Vam ga bom dal, ampak vse, mi ne gre v glavo. Štefe: Občinski svetniki moramo imeti tako glavo, da vemo za vse izdatke.

Samostalni predlog občinskih svetnikov S. L. S.

Odsekom se odkaže samostojni predlog občinskega svetnika Ivana Kregarja glede na zgradbo ljudske kopelji v Trnovskem, Krakovskem ali št. Jakobskem okraju in samostojni predlog občinskega svetovalca Ivana Srebotiča o ureditvi Holzapflove ulice. Župan nato prekine sejo za 10 minut, na kar pride na vrsto

Proračun mestnega zaklada za l. 1913. Večina zbežala!

Poročevalec Milohnoja zavzame poročevalsko mesto. Dr. Zajec hiti k poročevalcu, da posluša poročilo fin. odseka, ki obeta 15odstotno zvišanje doklad. Toda župan podeli besedo Pammerju, ki predlaga trimesečni provizorij.

Dr. Triller izjavi, da bo narodno napredna stranka glasovala za provizorij.

Dr. Zajec: Najprvo pripomnim, da bi bil rad slišal poročati o proračunu g. poročevalca. Vsaj v poslovnem oziru se mi ne zdi pravilno, da se je razprava na ta način razpletla. Res je naš poslovnik star, a čestitljiv in vsaj tega naj bi se držal predsednik. Za klub S. L. S. pa izjavljam, da bomo glasovali za provizorij. **To naše glasovanje pa nikakor ne pomenja zaupanje sedanji mestni večini, marveč glasujemo za provizorij, da preprečimo zvišanje mestnih doklad v teh težavnih in kritičnih časih.** Poudarjam pa tudi, da smo pripravljene že sedaj tudi za razpravo o rednem proračunu. Mi smo v dolgotrajnih sejah obravnavali proračun, kakor ga je predložil fin. odseku g. župan. Prepričali smo se, da je mogoče črtati v potrebščini vse polno postavk brez škode za redno občinsko upravo. Upoštevali smo pa tudi dohodek, ki jih predloženi proračun nima. Upoštevali smo in vstavili vsoto kot

dohodek iz davka na žganje, ker nimamo povoda dvomiti, da potrdi deželni zbor zakon, ki ga je ta zbornica sprejela soglasno. Vpoštevali smo vsoto iz dohodkov kanalskih pristojbin. Pri teh postavkah so si bila naša naziranja o višini pristojbin različna, vendar ne dvomim, da bo mogoče skleniti tudi to postavko v deželnem zboru. Dalje smo se ozirali tudi na davek na prirastek vrednosti na nepremičninah, ki je proračunan za leto 1913 z vsoto 50.000 K, od katerega davka bo gotovo odpadlo največ na Ljubljano. V podrobnih razpravah, ki smo se je nameravali udeležiti, smo hoteli spremembo v proračunu; ako bi se sprejeli naši predlogi, potem ne bi bilo treba zvišati mestnih doklad, marveč bi shajali s sedanjimi dokladi za proračun.

Župan: Absolutno izključeno je, da bi se istočasno razpravljalo o proračunu in o provizoriju. Če bo predlog Pammerjev obveljal, itak odpade proračunska razprava.

Proračun bo šel tako v odsek nazaj in prosí, da naj se mu posveti vsa pozornost. Hvaležen je za vsak nasvet, ker to priznava, da je njegov proračun zelo pesimističen. Občinski svetniki so imeli za proučenje proračuna premalo časa.

Občinski svetnik Kristan izjavi, da bo glasoval za to, da se proračun odgodi. Misli, da bi se lahko k sejam proračunskega odseka vabili kot poslušalci tudi ostali občinski svetniki.

Predlog občinskega svetnika Pammerja obvelja, istotako predlog občinskega svetnika Kristana.

Občinski svetnik Marinko

prosi, da naj se magistrat nekoliko ozira na ceste, ki vodi k pokopališču, kakor tudi na ceste, ki vodi od cerkve Jezusovega srca k novi kavarni.

Župan obljubi, da se hoče ozirati na to in želi občinskim svetnikom srečno in mirno novo leto.

Dr. Weiskirchner,
novi dunajski župan.

Položaj.

AVSTRIJSKO - SRBSKO VPRAŠANJE.

Belgrad. Uradni srbski brzjavni urad poroča: Ker je v uradnem komunikeju avstro-ogrška vlada izjavila, da so se v zadevi konzulov kršila določila mednarodnega prava, je srbski ministrijski predsednik in zunanji minister avstro-ogrskega poslaniku v Belgradu v imenu srbske vlade izjavil, da obžaluje napake podrejenih vojaških oblasti nasproti konzulom in da hoče dati sledeče zadoščenje: Ko se vrne avstro-ogrška konzula v Prizren in v Mitrovico in se razvijeta avstro-ogrski zastavi, se izkažejo konzuloma običajne časti.

Dunaj. Srbski poslanik Jovanović je izjavil: Cesar je bil, ko me je v advijenci sprejel, izredno ljubeznjiv. Politične zadeve so se le mimogrede omenjale.

Lviv. »Slowo polskie« poroča iz Belgrada, da v Belgradu res delajo na mirno rešitev razmer z Avstro-Ogrsko. Pašić želi ustmen razgovor z Berchtoldom. Srbija želi prosto, neodvisno pristanišče, ki bo z železnico zvezano s srbskim ozemljem. Srbija hoče priznati avtonomijo Albanije in dobiti potreben denar v Srbiji in v Avstriji. Pripravljen je revidirati trgovinsko pogodbo z Avstro-Ogrsko in priklopiti srbske železnice bosenskem omrežju. Srbski poslanik Jovanović glede na ta vprašanja stopi v stik z voditelji poljskih strank.

Belgrad. »Straža« ponavlja svoje prejšnje poročilo, da se Pašić odpelje na Dunaj in se osebnostno z Berchtoldom posvetuje. List trdi, da Pašić že te dni na Dunaj odpotuje in da se bodo vsa vprašanja v splošno zadovoljnost rešila.

Belgrad. Pašić se je s Hartwigom eno uro posvetoval.

× × ×

MIROVNA POGAJANJA PRI KRITIČNI TOČKI.

Poročila o mirovnih pogajanjih si danes diametralno nasprotujejo. Eni pravijo, da so turški delegati že dobili instrukcije, da ni treba vztrajati na aprovizaciji Odrina, drugi pa, da so dobili navodilo,

da se ne pogajajo dalje, dokler balkanska zveza tega ne dovoli.

Najbrž pa je res, da turška vlada ne vé, kaj bi, ker preti v Carigradu zopet revolucija.

Vest iz Carigrada, da Anglija Bulgariji svetuje, naj ne vztraja na odstopu Odrina, je bržkone izmišljotina, ker se sicer od vseh strani poroča, da velesile Turčiji svetujejo, naj Odrin Bulgariji preda.

London. (Koresp. urad.) Mirovna konferenca je pod Novakovičevim predstvom zborovala večeraj ob 4. popoldne. Konferirali so poldrugeto uro in konferenco do sobote ob 11. dopoldne odgodili. **Turški delegati niso zahtevali, naj se Odrin z živim preskrbi.** Novaković je predložil mirovne pogoje balkanske zveze. Turki so si izprosili rok, da se o njih posvetujejo.

Carigrad. Turški zunanji minister Noradunghian je izjavil, da dokler Bulgarija na turško zahtevo o preskrbi Odrina z živim ne odgovori, ne dá turškim delegatom novih navodil.

Dunaj. Velevlasti pritiskajo v Carigradu na Turčijo, naj sklene mir in prepuusti Bulgarom Odrin. Turška vlada sama se pa mora boriti z velikimi težavami, ker tako mladoturki, kakor tudi vojaška stranka nasprotujejo, da bi se odstopil Odrin in se za nadaljevanje vojske zavzemajo. Poslaniki velevlasti nadaljujejo v Londonu po Novem letu posvet. Trozveza in tudi tripelcenta bi ne ugovarjali, če se pri vprašanjih, ki tičejo Rumunije, priklopi posvetu tudi zastopnik Rumunije.

Dunaj. Politična korespondenca poroča iz Pariza: Če se mirovna pogajanja izjalovijo, velevlasti ne nastopijo uradno. V Parizu delajo na to, da, če nastane nevarnost za nadaljevanje vojske, začne energično akcijo v prilog miru.

Dunaj. Sodijo, da se mirovna pogajanja v Londonu kmalu prekinijo, ker Turki zavzemajo intransigentno stališče. Turška vlada se namreč boji, da izbruhne revolucija, če bi preveč odnehavala. Mladoturki zopet spletarijo in ljudstvo podpira vojaško stranko.

Carigrad. »Tasviri Eskiar« izjavlja, da je sir Grey svetoval Danevu, naj ne zahteva, da Turčija Bulgariji odstopi Odrin (?).

Belgrad. Malone vsem četam ob severni meji je ukazano, naj bodo pripravljene odriniti k Čatadži, če se, kakor pričakujejo, mirovna pogajanja razbijejo.

Pariz. Tu so opustili domnevo, da Avstro-Ogrska in Nemčija vzpodbujata Turčijo k nadaljnjemu odporu. Poincaré namerava zopet posredovati in sporazumno s tripelcento in s trozvezo na Turčijo vplivati, da glede na Odrin odneha.

× × ×

JUNAŠKI HASAN RIZA BEJ.

Obleganje Skadra se Črnigori v zgodovini ne bo v posebno čast štelo. Črnogorci bi ga bili morali že davnej zavzeti, saj se gre pri Skadru pravzaprav za eno samo veliko utrdbo, garnizija v Skadru pa tudi ni bogve kako velika, končno pa imajo Črnogorci pri Skadru vso svojo moč zbrano. Najbrž so svoj čas srbsko pomoč odklonili, zdaj pa, ko bi jim Srbi lahko uspešno pomagali ne smejo, ker je premirje.

Položaj Črnogorcev pred Skadrom mora biti jako kritičen, ker zadnja poročila pravijo, da je morala zadnji izpad junaškega Hasan Riza beja odbiti 3. srbska divizija, ki je pa Turke tudi pošteno nabila. Vrhtega so se v hrbtu zopet vrpli Arnavti, ki vsak čas prelamljajo svojo besedo in so videti prav rutinirani lažnjivci. Danes z Nikolajem, jutri s Petrom, pojutrišnjem s Turkom, potem pa zopet od kraja. In tak narod naj dobi samostojnost!

Jako smešno pa je tudi, če se bere, da Črnogorci na izpade zaradi premirja ne odgovarjajo in so ogorčeni. Če se Turek ne drži premirja, se črnogorski armadi tudi ni treba. Bržčas so preslabi. Če bi zavzeli zdaj Skader, bi šanse za mir v Londonu bile boljše. Kralj Nikolaj bo pa po sklenjenem miru moral svojo Črnogoro korenito reformirati!

Dunaj. Iz Kotora poroča »Reichspost«: Turki so pred Skadrom znatno napredovali in prodrli do višin Kikli na vzhodnem bregu Skadrskega jezera. **Srbi** so svoje severno krilo znatno ojačili in odposlali ojačenja na grških ladjah pred Leš. Čez Bar se poroča: **Srbi** so ob izpadih turške posadke v Skadru pri Verdici in Truskipi nastopili in izgubili veliko ljudi. Iz St. Ivana di Medua so prepeljali v Drač 350 ranjencev. 300 Srbov so Turki v močvirju ob Drini vjeli. Ljumljani in Miriditi so napadli srbsko kolono, ki je spremljala proviantni transport iz Prizrena v Leš. Albanci so vojake ubili in transport zarubili.

Dunaj. Bosenska korespondenca poroča iz Cetinja. Hasan Riza bej je obvestil turško vlado, da mora na povelje izdano 4. oktobra t. l. braniti Skader in da premirja ne pripozna. Njegova ratiljerija hudo strelja na Črnogorce. Kralj

Nikolaj je ukazal generalu Martinoviču, naj na turške napade pred Taraboskem in Skadrom ne odgovarja in naj se nekaj kilometrov umakne.

Cetinje. O zadnjih izpadih skadske posadke poroča črnogorski uradni list: Zadnje turške izpade je odbila III. srbska divizija. Turki so imeli velike izgube. Bojišče je bilo posejano z mrtvici in Turki in Srbi. Tu so zelo razburjeni, ker se Turki na sklenjeno premirje ne ozirajo.

BOJI MED GRKI IN TURKI. — SOLUNSKO VPRAŠANJE.

Carigrad. Turški listi poročajo, da so Turki pri Janini Grke premagali.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Carigrada: V nekem boju je bil ubit Džavid paša, ki je z ostanki bitolske posadke primarširal v Janino.

Carigrad. Turški listi poročajo, da se je 22. t. m. bila pomorska bitka med turškimi in grškimi torpednimi rušilci in torpedovkami. Uradno se o boju še ne poroča.

Solun. 13. bolgarskim polkom je ukazano, da odrinejo proti Seresu. Bulgari so že pričeli odhajati. Trdi se, da kmalu tudi ostane bulgarske posadke Solun zapusti.

Cuvajev dopust

Zagreb. (Uradno.) Kraljevi komisar Cuvaj je 21. t. m. nastopil daljši dopust in je čez Budimpešto odpotoval na Semering. »Narodne Novine« pišejo: Ker je bil Cuvaj z delom preobložen in je nanj tudi sedanje neugodno vreme vplivalo, se je pojavila malarija in so mu zdravniki nujno svetovali, naj zrak izpremeni.

Dunaj. Slovanska korespondenca poroča iz Budimpešte: Cuvaj zapusti svoje mesto še pred Novim letom in je njegov naslednik takoj prevzame.

Budimpešta. Trdi se, da se prične ogrska vlada pogajati s hrvaško stranko prava za obnovitev ustavnih razmer na Hrvaškem. Pogajanja so omogočile zajamčene obljube vlade, da predloži v najkrajšem času novelo o novi železniški pragmatiki na Hrvaškem. Hrvatska stranka prava je zahtevala, da pogajanj ne vodi Cuvaj, vsled česar je ta nastopil dopust in ga bo zastopal dr. Unkelhauszer. Če se pogajanja razbijejo, se pa Cuvaj vrne na svoje mesto.

Dnevne novice.

+ **Mi za Vas — Vi za nas!** Hitimo k novemu letu, k novemu delu. In v teh dneh se obračamo z najno prošnjo do vseh somišljenikov in somišljenic: Podprite to naše delo, za katero smo zadnji čas dobili iz Vaših vrst nešteto priznanj, s tem, da živahno agitirate za razširjenje »Slovenca«. Mi za Vas — Vi za nas! Vsi pošteni Slovenci zberite se okoli »Slovenca!« Srečen Vam Božič!

+ **Božič na Bulgarskem pri katoliških in pravoslavljih.** Ta spis našega odličnega rojaka g. prof. Bezenská, nam je bil obljubljen za današnje številko. Že pred desetimi dnevi smo dobili obvestilo, da je spis odposlan, a do danes ga še nismo prejeli. Upamo, da ga prejmemo te dni in ga priobčimo v sobotni številki »Slovenca«.

+ **Katoličani v Srbiji in Slovenci.** Od najmerodajnejše srbske strani se nam zagotavlja, da bodo katoliški duhovniki v Srbiji imeli še večje pravice nego pravoslavni, ker bo katoliške duhovnike plačevala država, dočim pravoslavne plačujejo občine. V Prizrenu bo katoliško semenišče. Na tem zavodu bodo nastavljeni Slovenci in Dubrovčani. Slovenci in Dubrovčani bodo imeli v rokah upravo tega odličnega katoliškega zavoda v Srbiji. Podrobnosti o tem bomo pravočasno poročali. — Ta vest nas iskreno veseli. V kolikor je naš list k temu pripomogel, je le vnovič dokaz, da se zavedamo svoje dolžnosti in odgovornosti.

+ **Finžgarjev roman »Pod svobodnim solncem« v nemškem prevodu.** V kratkem izide v založbi knjigarne Kleinmayer & Bamberg nemški prevod Finžgarjevega romana »Pod svobodnim solncem«. Da bo prevod odličen, nam ni treba posebej povdarjati, ako povemo, da je prevod oskrbel g. profesor Anton Funtek. Brezdvomno bo to epohalno delo našega odličnega pisatelja tudi med Nemci vzbudilo pozornost in pričalo o talentih našega naroda.

+ **Govorniki! Predavatelji! Priporočajte v vseh govorih ter vseh predavanjih »Slovenca«!**

+ **Poglavje o različnih dušah.** »Slovenski Narod« zavida »Slovenca«, da je ves čas balkanske krize stal visoko nad »Narodom«, tako glede načelne stališča, kakor glede svojih poročil in in-

formacij. Zato »Narod« skuša, kako bi našel na nas kakšen las in je včeraj zamodroval, da je »Slovenec« bil za časa balkanske vojske kar cele trikrat v različnih rokah in da so govorile iz njega nič manj kot tri duše: izpočetka turška, potem balkanska, to je slovansko-grška, zatem protisrbska in zdaj zopet slovanska. Kdor je naš list zasledoval, pa ve, da je »Slovenec« kazal od začetka do danes eno samo lice, ki odgovarja srčenemu prepričanju vsega slovenskega ljudstva, in da je tudi nasproti Srbiji zavzemal naš list dosledno isto stališče, ki se je tudi od strani naših poslancev in javnih korporacijah in na shodih fiksiral. Če pa trdi »Narod«, da je vodstvo S. L. S. govorilo, vsak ve, da vodstvo ni podalo nobene izjave. »Slovenec« ni prehajal iz roke v roko, marveč ostal vedno v isti roki in je kot samostojen organ, ki je zgolj v službi interesov katoliškega slovenskega ljudstva, presojal položaj po svojem prepričanju. Pač pa ne moremo zamolčati, ker smo provocirani, da »Narod« ves čas ni nikoli načelno in precizno izjavil, do katere mere podpira aspiracije one države, za katero je sicer tako vnet, in se izpočetka celo zelo ogibal se preveč zameriti oni vladi, s katero je poslanec liberalne stranke v tako intimnih odnosajih. Tisti pa, ki je najbolj odločno prijemal našo diplomacijo in ves sistem režima v Avstriji, je bil ravno »Slovenec«. Če hoče »Narod« vedeti resnico, naj izve, da je glede njegove pisave le eno mnenje v javnosti: da je namreč daleč za nami capljaj. Če »Narod« govori, da so pri nas »same besede«, pa naj to stvar rajši obrne, pa bo res. Vse, kar je liberalna stranka obljubljala, so bile res same besede, S. L. S. pa svoj program čedaljebolj udeležuje in sme pokazati na to, da je ona in nihče drugi začela realizirati misel avstrijskega jugoslovanskega političnega edinstva. Tega »Narod« ne bo s sveta spravil.

+ **Razkrinkani dr. Bugatto.** Zadnji četrtlet je furlanski poslanec dr. Bugatto v državnem zboru nekaj govoril o »razkrinkavanju«. Pri tem ga je pa zadela smola, da je razkrinkal samo enega samega človeka, in ta človek je on sam. Dr. Bugatto, »krščansko-socialni« laški poslanec, se je razkrinkal kot najstrupenejši sovražnik slovenskega naroda. V svoji izjavi je tako grdo napadal in sumnil vse hrvaško-slovenske katoliške poslance, da se lahko reče, da tako strupen, podel in obrekovalen ni bil še noben irendatar in niti laški žid. Bugatto je vse prekosil. Sumnil je še celo — po raznih nemškonalnih in čifutskih vzorcih — patriotizem hrvaško-slovenskih poslancev in podtikal jim nečedne namene. Prav je, da se je to zgodilo še o pravem času. Sedaj vemo vsi, s kom imamo opraviti. Obzalu-jemo, da ima stranka, ki se ponaša s krščanskim imenom, na čelu te vrste moža, ki se poslužuje v politični borbi sredstev osebnega sumničenja in podlega podtikanja. Posledice tega seveda ne morejo izostati. Računati treba z dejstvom, da zavzema v goriški laški krščansko-socialni stranki odlično mesto mož, ki je poln samega strupenega in docela nekrščanskega sovraštva zoper vse, kar je slovensko in ki se pri tem prav nič ne zmeni za resnico!

+ **Uradni jezik v Bosni in Hercegovini.** Bosanskemu saboru se je predložil zakonski načrt, ki določa srbohrvaščino za izključni uradni jezik pri vseh oblastvih, javnih uradih, javnih zavodih, pri deželnih podjetjih, železnicah, javnih in privatnih šolah s pravico javnosti, bodisi v notranjem ali vnanjem, ustnem ali pismenem obče-vanju. V vseh delih javne uprave sta si principiellno latinica in cirilica popolnoma ravnopravna ter se uporabljata pri vseh javnih napisih in objavah, kakor tudi pri publikaciji zakonov, naredb, reskriptov itd. Brez znanja srbohrvaščine ne more nikdo dobiti javne službe. Samo v izrednih slučajih se more kdo provizorno vsprejeti, toda pod pogojem, da se v teku dveh let pravilno nauči jezika.

— **Častni občan.** Občina Lipljene je izvolila v svoji seji dne 22. decembra 1912 našega preč. g. župnika Janeza Jereba v priznanje njegovih zaslug pri zidanju naše župne cerkve in izobrazbi ljudstva za častnega občana.

— **Ob volitvi zastopnikov učiteljstva v okrajni šolski svet radovljiški** so dobili dne 21. decembra na Jesenicah kandidati »Slomskove zveze«: Slapšak Julij, nadučitelj v Radovljici, 24; Pleničar Josip, nadučitelj v Kropi, 21; Rus Fran, nadučitelj in župan na Bledu, 22; Flere Fran, nadučitelj v Kranjski gori, 22 glasov. Zavezarji pa: Zaverl Valentin, nadučitelj v Begunjah, 31; Šega Ivan, učitelj v Radovljici, 30; Baraga Ivan, nadučitelj na Koroški Beli, 31; Žirovnik Josip, nadučitelj v Gorjah, 30 glasov. Oddana je bila ena prazna glasovnica.

— **Na občnem zboru gasilnega društva v Litiji** je bil na predlog g. Slanca za načelnika izvoljen Franc Lajovic. S tem je občni zbor pokazal, da ne reflektira na nobeno podporo. Vederemo!

— **Učiteljska protialkoholna zveza** vabi in prosi svoje člane, da se protialkoholnega kongresa kar moč polnoštevilno udeležijo. Na veselo svidenje tovariš-sobojevniki! — J. Slapšak, predsednik.

— **Marijine družbe**, zlasti ljubljanske, se tudi vabijo na protialkoholni kongres. Protialkoholno delo je gotovo delo apostolsko. Posebe se še opozarjajo deklishe in ženske družbe na predavanje: »Ženstvo — v boj proti pijančevanju!«, ki bo v nedeljo popoldne okoli 4. ure. — Vodstvo Marijinih družb.

— **Razstava izdelkov c. kr. pletarske šole.** Iz Radovljice nam poročajo: C. kr. pletarska šola v Radovljici je priredila v času od 11. do 21. t. m. v prostorih Zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem v Ljubljani nasproti kavarni Evropa božično razstavo, kjer je razstavila svoje izdelke. S to razstavo je c. kr. pletarska šola v Radovljici pokazala, v kako kratkem času — to je od leta 1907., odkar se je ustanovil ta zavod v Radovljici — je c. kr. pletarska šola dosegla one prekrasne uspehe, ki se lahko spoznajo na prvi hip pri vseh razstavljenih predmetih, kajti ti predmeti lahko tekmujejo z vsakim tujim pletarskim izdelkom, bodisi glede dela ali kakovosti protja. Poudarjati pa moramo, da izdelujejo te predmete edinele domači vajenci, oziroma vajenke, ki jih je sedaj 22 v zavodu. Tudi material, to je protje teh izdelkov, je zrastle na domačih tleh, in sicer je vse protje pridelano v vrbovih nasadih okrog Radovljice. Domačini v Radovljici, kakor tudi v okolici, so se z veseljem poprijeli vrboveje, ki jim prinaša prav lepe dohodke. Na mnogih prej pustih in zapuščenih krajih uspeva sedaj krepko mlad, pred dobrim letom zasajeni vrbovi rod, ki obeta vsako leto več dobička svojemu gospodarju. — In koliko krajev je še po Kranjskem, kjer bi se prav uspešno gojila vrboveja. V tem oziru daje vodja c. kr. pletarske šole v Radovljici prav rad potrebna navodila v vsakem oziru, tako glede zasajanja, kakor tudi glede nadaljne gojitve. — Razstavljeni predmeti so na prodaj.

— **Trgovsko - obrtna zadruga v Gorici v likvidaciji.** Visoko c. kr. ministrstvo je z odlokom z dne 25. novembra t. l. št. 53.611—XX b pozvalo likvidacijski odbor, naj z vso energijo izterja od članov Trgovsko-obrtno zadruge jamstvene prispevke po 300 K in na ta način zbere fond, iz katerega bo možno kriti vsaj deloma izgube, nastale pri Trgovsko-obrtni zadruzi. Isto ministrstvo izjavlja nadalje, da bo, kakor hitro likvidacijski odbor dokaže, da je nabral pri članih fond 300.000 K, nakazalo izplačilo državne podpore, ki jo je bilo svoj čas obljubilo. Marsikdo se še pred enim letom ni zavedal, kakšen učinek bi napravil konkurz Trgovsko-obrtno zadruge tudi pri nečlanih in drugih zavodih po celi deželi, danes pa se ga že v polni meri zaveda.

— **Tretje slovensko romanje v Rim** se vrši na pomlad. Romarski vlak odseje iz Ljubljane dne 7. aprila popoldne.

— **Cela vas — pred sodiščem.** Čitatelji naj se ne čudijo. Dne 18. t. m. se je nahajala v sodni dvorani okrajnega sodišča v Bujah malone cela vas Materada v Istri. Obtoženci, katerih je bilo veliko, so se delili v dva tabora: na eni strani slovanski renegati — lahoni, na drugi strani Hrvatje. Zaslanih je bilo nešteto prič. Vsi obtoženci so bili obenem zasebni udeležniki proti drugim obtožencem. Povod razpravi je dal poboj, ki se je izvršil v Materadi 24. novembra t. l. Ko so slovanski fantje ob priliki nekega plesa korakali z zastavo po vasi, so prihrumeli nadnje renegate in metali nanje kamenje. Naši so odgovarjali. Ob tej priliki so dobili nekateri več poškodb. Nekí Tomirca Josip je bil celo težko ranjen. Pri razpravi v Bujah so bili obtoženci obsojeni v denarne globe in v zapor od treh do pet dni. Glede enega obtoženca je sodnik prenesel razpravo na drugi dan, ker je nastal dvom, ali ne tvori dotični čin znakov sločina težke poškodbe.

— **Stavka v tiskarni Vogle** v Sarajevu je končana.

— **Provinciál usmiljenih bratov** iz Gradca se mudi te dni v Kendiji na vizitaciji, kjer ostane čez božične praznike.

— **Selca.** Občni zbor sl. kat. izobraževalnega društva se vsled nepričakovanih dogodkov mora preložiti na nedoločen čas. — Odbor.

— **Dve realni gimnaziji** v Zagrebu. Dosedanja realna gimnazija v Zagrebu se z vladarjevim dovoljenjem razdeli v dve popolni realni gimnaziji.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Ljubljanske novice.

SKRAJNA POVRŠNOST LIBERALNE VEČINE NA MAGISTRATU IN NJEN NAJNOVEJŠI RECEPT.

ZVIŠANJE DOKLAD PREPREČENO!

Večina ljubljanskega občinskega sveta je hotela neumljivo zaupanje Ljubljancem nov do nje pri mestnem proračunu kaj slabo poplačati. Namesto da bi v sedanji kritični dobi, ko tudi posojilnice zvišujejo pri posojilih obrestno mero, mislila na proračun, ki bi preveč ne obremenil davkoplačevalcev, si je delo kaj lahko in površno prirojila. Dala si je od mestnega knjigovodstva po stari šabloni sestaviti proračun, izkazala je deficita 225.868 kron in kratkoma predlagala zvišanje doklad za 15 odstotkov. To »delo« je bilo opravljeno s par svinčnikovimi črtami.

Ko se je »Slovenec« postavil za ljubljanske davkoplačevalce, je v glasilu ljubljanskega župana bilo čitati, kako si predstavlja zamašitev tistih lukenj, ki jih je župan našel pri svojem slovesnem župan-skem vrodu v staro magistratno hišo. Županovo glasilu je prijazno hotelo angažirati občinska svetovalec Tomaž Novaka in Ivana Štefeta, češ, da ju bodo zaprli v kamrico na magistratu, kjer jima bodo dajali jesti drva, dajala bosta od sebe pa cekine... Na ta »okusni« dovtip, s katerim se hoče prikrievati resnost položaja, je pač najboljši odgovor ta, da kar tiče teh drv in cekinov, ni to posel manjšine, ampak večine. Bati se je pa seveda, da bodo magistratna drva tudi sedanji večini pretrda, ker je boljša drva gospod Hribar že zazidal v hotel Tivoli in druga neproduktivna podjetja in stavbe, ki pojedjo skoro vso svoto dosedanjih doklad.

Kakor rečeno, na take cekine na magistratu sami veliko ne dajo, vendar smo mislili, da bodo nato pričeli misliti z glavo. Pa seja finančnega odseka je bila silno kratka. Samo pičlo uro so bili gospodje skupaj, v tem kratkem času so odobrili obširni proračun, sklenili so priporočiti proračun in doklade občinskemu svetu in mislili so, da bo šlo kar gladko naprej, ker se zastopniki manjšine iz umevnih razlogov v odseku niso hoteli umešavati v modrost večine, ampak so pustili, da je vso svojo modrost sama izčrpala in jo svetu pokazala.

Včeraj bi bila morala bit obč. proračunska seja. Večina je stala pred obč. svetom s svojim površnim proračunom, v katerem ni niti približno računala s tem, da ne bo treba mestu celo leto plačevati policije, da dobi doneske od prirastka na vrednosti nepremičnin, od kanalskih pristojbin, od davka na žganje itd.

Klub občinskih svetnikov S. L. S. je imel pretekli teden več daljših sej, v katerih je preresetaval proračun točko za točko in končno pokazal proračun v drugi luči. Za vsaj približno tako posvetovanje liberalni občinski svetniki »niso imeli časa«. Klub občinskih svetnikov S. L. S. je določil za glavna govornika pri proračunski debati obč. svetnika Kregarja in dr. Zajca, specialno debato je pa poveril obč. svetniku Štefetu, ki je imel celo vrsto pozitivnih predlogov, katerih facit bi bil, da se proračun kluba S. L. S. razlikuje od proračuna večine za okroglo 220.000 kron v korist ljubljanskih davkoplačevalcev, ne da bi pri tem trpeli slovenski kulturni interesi. Klub je sklenil z vso silo preprečiti zvišanje doklad in bi bil to tudi dosledno, če treba s pritožbo na podlagi svojega proračuna izpeljal.

Iz nemških krogov se je čulo, da bi bili Nemci za petodstotno povišanje doklad. Tudi za to bi se S. L. S. ne dobila. Končno je v včerajšnji seji občinskega sveta, kakor poročamo na drugem mestu, občinski svetnik Pammer predlagal, naj se dovoli trimesečni provizorij, proračun pa vrne odseku, da ga izčislira in se tako prepreči zvišanje doklad. Župan je sam priznal, da večina ni bila dovolj pripravljena, »ker ni imela časa« — kljub temu je pa s tako površnostjo hotela zvišati doklade, da svojemu gospodarstvu pridobi več razpoložljivih sredstev, in bi to tudi storila ter izvršila sklep svoje večine v finančnem odseku, ako bi bila sama v občinskem svetu. Tako pa je včeraj tista »večina«, ki je za posvetovanje o proračunu imela časa samo eno uro, morala v desetih minutah zbežati... To je bila za »delavno večino« silovita blamaža!

Zvišanje doklad smatramo lahko za sedaj za preprečeno. »Narod« je »Slovenca« opsoval, da radi zvišanja doklad »zopet tuli« — izkazalo pa se je, da je naše tuljenje še liberalcem slo do srca.

Ljubljanskim davkoplačevalcem pa se je zopet pokazalo, kako koristno je, če je krepka opozicija v ljubljanskem občinskem svetu! Srečen Božič — brez zvišanja doklad!

Ij Božičnico, ki je kar najbolj primer-na za božični čas, priredi Šentjakobsko prosvetno društvo na praznik sv. Štefana v Ljudskem Domu točno ob 7. uri zvečer.

V prizoru »Blažena med ženami« iz peresa dr. Mih. Opeka prihajajo, kakor jih vidi izraelska mati v viziji, razne trume k Mariji pevajoč mične domače nabožne pesmi. Slika »Brezmadežne« je uprizorjena in posneta po podobah v skrivnem razodevanju. V tridejanski igri »Siroti Marijica in Tonček ali skrivnostni sveti večer« gresta dve siroti na sv. večer v gozd. V snegu zastaneta, kjer jih dobi napol zmrznjene nek grof ter jih vzame za svoje. V sanjah vidita siroti boj dobrih gozdnih duhov (palčkov, raznih vil) s slabimi gozdnimi (divjim možem, črno vilo in burjo). Krasna točka je rajanje gozdnih vil. Dvojna živa slika ob koncu kaže Jezusčka v hlevu ter zbor angelov, ki pojo »Slava Bogu«. — Omenimo še, da si je društvo nalašč za to igro omislilo 20 novih kostumov ter se ni strašilo nobenih stroškov za lepo uprizoritev. K obilni udeležbi prav lepo vabimo.

Lj Na dan Sv. Treh kraljev priredi »Podružnica Slovenske dijaške zveze za Ljubljano in okolico« v Ljudskem Domu predstavo veseligr v treh dejanjih »Dobrodušni ljudje«, spisal dr. Fr. Detela. Ker se igra prvič v prizori in je čisti dobiček namenjen knjižnici S. D. Z. v Ljubljani, opozarjamo nanjo že danes vse naše občinstvo.

Lj Vzajemno podporno društvo nam poroča: Ker se je sploh dvignila obrestna mera in so tudi vse tukajšnje hranilnice dvignile od Novega leta 1913 obrestno mero hranilnih vlog za $\frac{1}{4}\%$, je tudi »Vzajemno podporno društvo« v Ljubljani sklenilo, dvigniti od 1. januarja 1913 naprej obrestno mero za hranilne vloge, ki je do sedaj znašala $\frac{3}{4}\%$, za $\frac{1}{4}\%$, torej na 5%. — Plačevalo se bo vlagateljem teh 5% čisto, ker plačuje tudi naprej, kakor doslej, od hranilnih vlog rentni davek iz svojega.

Lj Službena pragmatika Mestne hranilnice je bila, kakor nam je znano, že v oktobru od predsedstva Mestne hranilnice predložena županu. Čuli smo, da jo je od občinskega sveta izvoljeni odsek že obravnaval in tudi o njej končno sklepal. Do danes pa še ni prišla na dnevni red seje občinskega sveta; to zavlačevanje nam je popolnoma nerazumljivo. Zakaj bi se ne dalo uradno to, kar sme opravičeno zahtevati?

Lj Razširjenje telefonskega omrežja. Odločilni faktorji so se v zadnjem trenutku vendar premislili in vsled drezanja, ki se je izvršilo zadnje dni se odločili, da dobi Ljubljana vendar popolnejše telefonsko omrežje. V Ljubljano so v ta namen došli državni inženirji.

Lj V hotelu Union se je novo otvorila točilnica s posebno sobo, ki jo je izredno okusno z narodnimi motivi uredila tvrdka brata Eberl. Lokal je zelo intimen. Vhod iz veže, ki vodi na vrt.

Lj Jubilejne ustanove za obubožane obrtnike po 100 K so v tajni seji občinskega sveta dobili: Ahčin Jos., Bischof Rud., Gestrin Ferdo, Dolar Jera, Gorše Franc, Jazbar Jakob, Poljanec, Košir Katarina, Luknič Jurij, Oman Franc, Fermantin, Reisner Franc, Savli Andrej, Trdan Ana, Terlenč Marija, Zdešar Franc, Zadnik Ludovik, Stopar Martin, krojač Lavtar, Belič Franc.

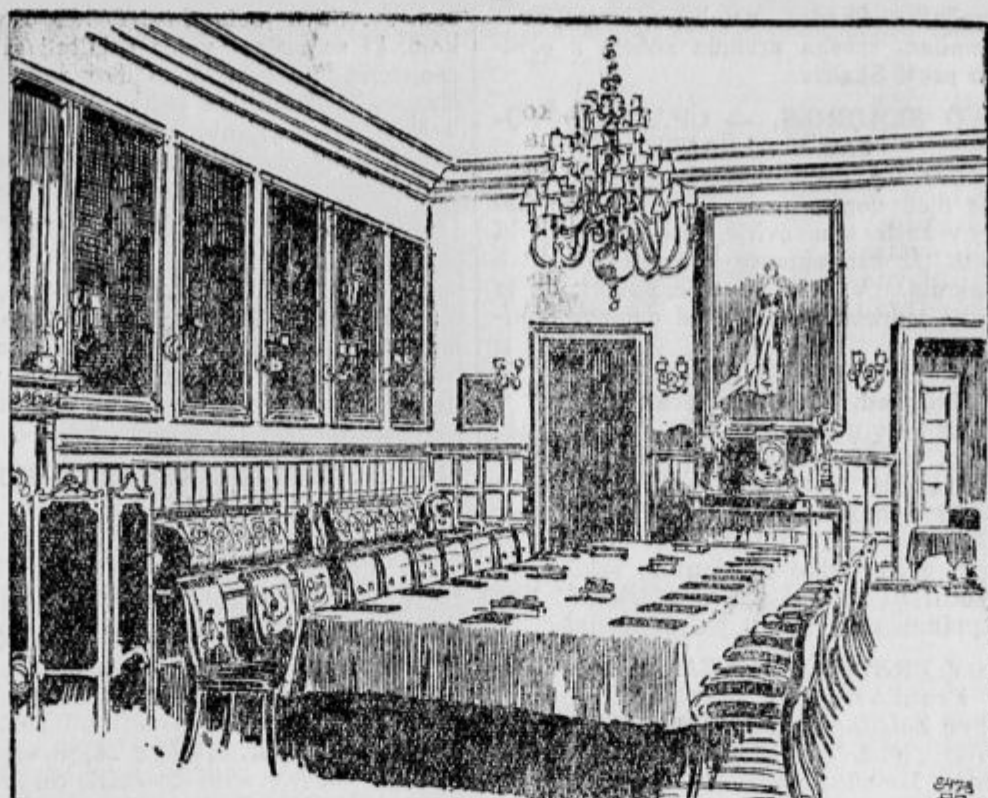
Koroške novice.

k Za božičnico slovenski Koroški. Dr. V. Gregorič, dež. primarj, Ljubljana, 5 K. — Josip Preša, župnik v pok., Trzin, 10 K. Hvala iskrena! »Slovenska Straža« hvaležno sprejema nadaljne darove.

k Umrl je v Inomestu na nenadni vratni operaciji stud. iur. Viktor Waldner, sin koroškega nemškega državnega in deželnega poslanca.

Tržiške novice.

t Ali se bo gradila nova šola? Že lansko leto je sklenil krajni šolski svet trški, naprositi c. kr. okrajni šolski svet za osemrazrednico, ki je v našem zelo razvitem industrijskem kraju živa potreba. Učenci in učenke morajo včasih tri leta zapored posedati v enem in istem razredu. Ker so dosedanje prostori docela nezadostni in manjka celo potrebnih šolskih sob, da se morata dva razreda zadovoljiti že par let s poldnevni poukom, zato je zahtevala oblast primernih šolskih prostorov kot pogoj, da se dovoli večrazrednica. Zato je krajni šolski svet ukrepal, bi se li dalo sedanje šolsko poslopje vzdigniti v toliko, da bi se dobili primerni novi prostori. Potrebna je telovadnica, dvorana za risanje in več drugih novih šolskih sob. Izdelati so dali načrt, ki je pa pokazal, da bi bilo treba za popravilo oziroma primerno adaptacijo stare šole le nekaj manj tisočakov nego za novo, moderno šolsko zgradbo.

Dvorana v St. James palači v Londonu, v kateri se vrše mirovne konference.

Zato sta krajni šolski svet in trška občina sklenili skoro soglasno graditi novo šolo. Izvolil se je poseben odsek, sestojč iz udov krajnega šolskega sveta in sedmih občinskih zastopnikov, ki si je ogledal prostore, ki bi prišli v poštev za novo šolo. Prišel je do prepičanja, da je edini primerni prostor na travniku g. Theuerschuha na Virjah. Za ta prostor se je izjavil tudi gosp. okrajni glavar, ki si je ogledal svet. Sedaj ima trška občina nalogo pogajati se z lastnikom dotičnega prostora.

V mestu s prirodnim plinom.

Na kanadsko-pacifiški železnici v Vinipegu prav na onem mestu, kjer se njena glavna proga deli proti zapadu, leži mesto Medicine Hat. Pred desetimi leti so naleteli delavci, ki so vrtali vodnjak, na prirodnim plinu. Izprva niso vedeli, kaj bi z njim. Pa so ga v šali zapalili tako, kakor prihaja iz zemlje, in njegova svetloba je razsvetljevala ponoči mesto in okolico daleč naokrog. Stokovnjaki trdijo, da prihaja iz neoddaljenega premogovega rudnika, ki se še malo uporablja. Plina mora biti tam jako dosti. Vsled te stokovnjaške trditve so jeli najprvo v Medicine Hat graditi obrtniška podjetja. Vsakemu tujcu se čudno zdi, ko vidi, da pri bellem dnevu vse plinove svetilke gore. Ako vprašate stražnika, zakaj se tako trati s plinom, pa vam odgovori, da gore plinove svetilke brez prestanka leto in dan. Mnogo več bi stalo, ako bi imelo mesto za prižiganje in ugašanje svetilk uslužbenca, kakor da se pusti goriti tudi po dnevu. Plin jih tako nič ne stane. V mestu je zdaj dvanaest tvornic, ki se žive od prirodnega plina. Človek, ki vstopi v te tvornice, se čudom čudi, kako čisto in snažno je po dvoranah: nikjer saj, nikjer dima, nikjer črnega premogovega prahu, nikjer drv, nikjer oglja. Pa vendar prihaja od kotla vročina, in slišite plapolanje ognja. Ako vam odpro vrata pri peči, udarijo ven močni plameni, prihajajoči iz širokih cevi, ki dajejo veliko vročino. Plameni, prižgani prirodnim plinom, so tista sila, ki žene zastoj vse stroje po tvornicah. Temperatura se lahko po potrebi regulira z enostavnim železnim vzvodom. Če vas peljejo v rastlinjak, občudujete tam

krasne južne cvetlice in sadje, a tem ne dajejo potrebne toplote drva ali premog, ampak plin. Dozdaj ima mesto Medicine Hat deset močnih izvirkov naravnega plina, ki je pripravljen v uporabo, ako je treba pa še več. Sleherni izvirek leži 300 metrov globoko in daje tri milijone kubičnih čevljev plina na 24 ur. Novim tvornicam daje mesto izprva plin brezplačno, plačati je le cevi do tvornic. Pozneje se plačuje za plin, a le malenkost — pol centa (2-5 h) za 1000 kubičnih čevljev. Za privatno uporabo, za kurjavo in razsvetljavo računa mesto za 1000 kubičnih čevljev 13½ centa. Razen tega daje Medicine Hat svoj plin tudi okolici. Ravno zdaj se pogaja z mestom Vinipegom za dobavo plina v razsvetljavo, za kar bo to mesto plačevalo 25 centov za vsakih 1000 kubičnih čevljev plina. Tudi ta razsvetljava bo poceni. 14.000 kubičnih čevljev plina daje tisto toploto in razsvetljavo, kakor tona najboljšega premoga, ki stane v Ameriki 8 do 9 dolarjev, a mesto Vinipega bi dobilo plin samo za 3½ dolarja. Naradni plin se dobiva v tistem kraju tudi še drugje, ali nikjer ni tako čist in tako lahko uporaben, kakor v mestu Medicine Hat. A kar je glavna reč, v Medicine Hat trdijo, da je zaklad tega naravnega plina neizčrpen. Zato menda tako tratijo z njim.

Z juga.

Železnice v Stari Srbiji in Macedoniji.

O tem se poroča iz Beograda: Ker je večji del železnic, ki vodijo iz Ristovca v Solun in iz Bitolja v Solun, v srbskih rokah, se strokovna srbska komisija pogaja z Grsko, da se vse proge iz Ristovca v Solun in iz Soluna v Bitolj izroče v eksploatacijo Srbiji. Šele tedaj, ko se ti dogovori uspešno končajo, oziroma ko se določi, kolik del proge namerava kaka država prevzeti (Bulgarska v tem oziru ne bo delala nobenih ovir, kakor se kaže), se bodo začeli dogovori z družbo, ki je doslej imela v rokah te železnice. Toliko je gotovo, da te proge ne bodo ostale v zasebnih rokah, marveč jih prevzamejo države.

Dela na novih progah Skoplje—Tetovo—Gostivar—Drač, ki jih je gradila neka inozemska družba, so bila že zelo napredovala. Na črti do Gostivara se bo lahko začelo s polaganjem tračnic. Že sedaj se

dela na to, da se proga čim prej dovrši ter se za dela uporablja vojaštvo. Za proučevanje trase nadaljne črte do Drača so se istotako že odposlali inženirji.

Kako Srbi obiskujejo svoje sinove-vojake.

Ko so minuli veliki boji, se je med srbskimi vojniki začelo oglašati domotožje. Ker so čete vedno hitele naprej, so pisma od doma prihajala vedno prepozno, in ker kljub strogim odredbam pošta sploh ni mogla redno poslovati, so bili vojaki na bojišču in domači skoro brez vsake vesti. Hrepenenje in skrb je bila na obeh straneh vedno večja. Tedaj pa so se odločili starci po vaseh, da gredo do svojih na bojišču, da jih vidijo in jim prinesejo pozdrave od doma, obenem pa da vidijo tudi novo Srbijo in Kosovo. Noč in dan potujejo ti možje — včasih tudi žene — bodisi peš, bodisi z vozom skozi nove kraje: Kosovo, Skoplje, Veles, Prilep, Bitolj, Prizren itd. Da, nekateri so prišli celo noter v Drač! Treba jim je skozi najbolj razvpite arnavtske pokrajine, potujejo pa brez vsakega orožja, le potna palica jih spremlja. Vsak nese s sabo kruh in druge domače jestvine, da z njimi postreže sinu, vnuku ali drugemu sorodniku in znanču. Sicer se vse to na dolgem potu večinoma pokvari, a pokazati hoče vsaj, da se doma na junaške borbe ni pozabilo. Med potoma se seznanjajo s prebivalstvom v novih krajih in vprašujejo za pot. Prebivalstvo jih vseskozi lepo sprejema in kaže smer, v kateri so šle srbske čete; sklepajo se prijateljske zveze. Ko pride takle potnik na cilj, tedaj ga obsujejo vojaki, vprašujejo po domačih; on jim pa pripoveduje o domu in polju in jim sporoča pozdrave. Včasih cela vas pošlje po enega sela do domačih fantov na bojišču. Ko se o vsem lepo pogovore in naroče pozdrave, tedaj se sel po istem dolgem potu zopet vrne domu; zadovoljen je sam, da je videl svoje domače ali sovaščane, zadovoljni in pomirjeni so pa tudi vojaki, ker so videli svojega človeka in čuli o domu.

PRIPRAVE ZA PREDSEDNIŠKE VOLITVE NA FRANCOSKEM.

Stranke se še vedno niso zedinile glede kandidata za mesto predsednika republike. Parlament in senat se živahno gibljeta. Za enkrat velja kot najuspešnejši kandidat sedanjji minister javnih del Bourgeois, ki bi bil parlamentu najbolj po volji, ker je znan po svoji mehkoabi in breznačelnosti. Lahko bi ga bilo voditi. Bourgeois se pa doslej odločno brani predsedniške kandidature, toda tisti, ki ga poznajo, pravijo, da se brani le zato, da bi ga tem bolj prosili in mu kandidaturo takorekoč usilili. Stranke leve: socialistični republikanci, radikalni socialisti, demokratska leвица in progresisti mu nameravajo tedaj poslati deputacijo in ako bo Bourgeois v kandidaturu privolil, se bo ista predložila skupnemu zboru leve, da glede nje končno odloči.

Kakor zbornica ima pa tudi senat pripravljene svoje kandidate. Baje namerava kandidirati sam predsednik Dupost. Najbrže se bo pa celokupna republikanska leвица zedinila na enega kandidata. Volitve se začne dne 14. januarja 1913 in bodo dovršene najkasneje 17. januarja.

Razne stvari.

Ojačenje nemškega zračnega brodograja. Nemška vlada zahteva 18 milijonov mark za ojačenje zračnega brodograja. 10 milijonov porabi na nakup Zeppelinovih zrakoplovov, ostanek pa za nabavo drugih zrakoplovov.

Red je vrnil kralju bivši norveški minister Thorn. Kralj mu je podelil veliki križ reda sv. Olafa, a minister je red poslal kralju nazaj z opazko, da je v svoji službi vršil samo svojo dolžnost.

Nesreča na progi Budimpešta—Reka. V soboto je skočil s tira osebni vlak na postaji Sarbogard. Zadnji trije vozovi so poškodovani. Ranjenih je več potnikov.

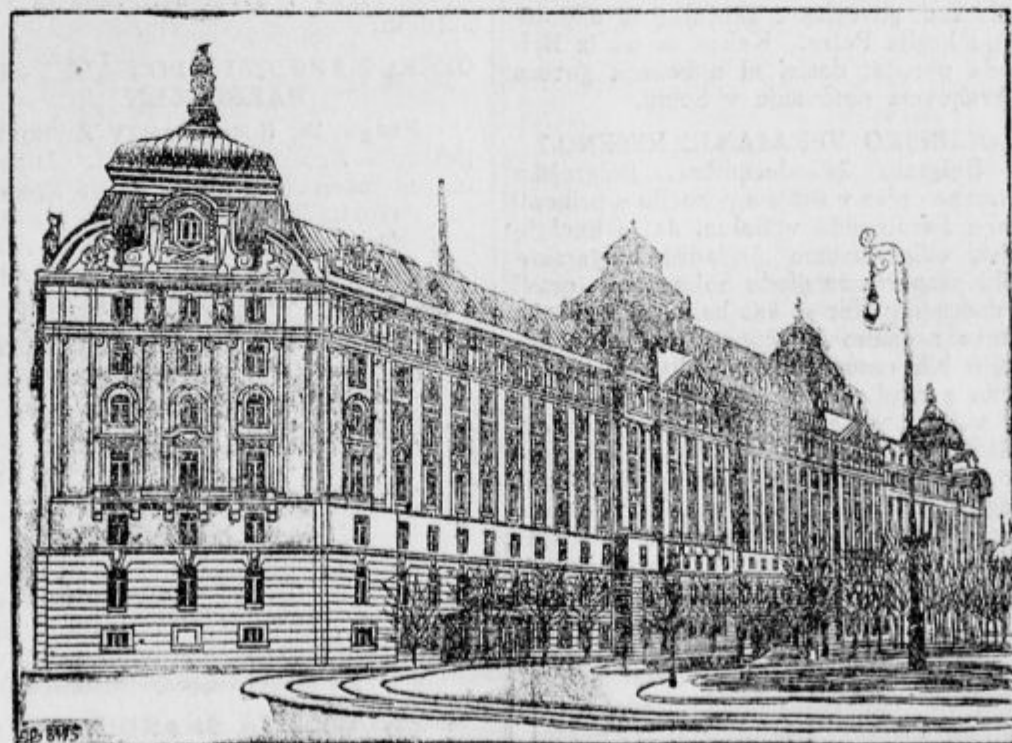
Strašna nesreča v rudniku. V premogokopu Ubari pri Saponu so eksplozirali plini. V rovu je delalo 200 rudarjev. Rešili so tri, 197 jih je pa mrtvih.

Železniška nesreča v Bosni. Dne 23. t. m. ob pol 5. uri zjutraj je zadel osebni vlak na postaji Visoko, v tovrstni vlak. Ubit je en vojak in 6 konj; ranjenih je pa šest vojakov in en potnik.

Srbska aviatška šola. V Nišu je ustanovil stotnik Milotić srbsko aviatško šolo.

Naučni minister Hussarek je zapustil sanatorij, ker se mu je zdravje izboljšalo.

Umrla je kneginja Marija Lobkovič, stara 73 let.

Nova palača avstrijsko-ogrskega vojnega ministrstva na Dunaju.

Telefonska in brzojavna poročila.

POGOJI BALKANSKE ZVEZE PRED-LOŽENI.

London, 24. decembra. V včerajšnji konferenci mirovnih delegatov je predsednik Novaković predložil Turčiji sledeče pogoje balkanske zveze:

1. Odstop vsega teritorija zapadno od črte, ki se potegne od neke točke zapadno Rodesta na marmarskem morju do neke točke v zalivu malaškem ob Črnem morju tako, da polotok Gallipoli ostane Turčiji, vendar pa je v tem teritoriju zapopadna Albanija. Odločitev glede Albanije se pa sicer prepušča velesilam.

2. Odstop egejskih otokov.

3. Odstop Krete, glede katere se Turčija odloči vsakršnim pravicam.

Te pogoje so vsi delegati balkanske zveze podpisali in jih turškemu delegatom na njihovo prošnjo pisмено izročili. O teh točkah naj se začne takoj diskusija in modifikacije niso izključene, čeprav morejo biti le postranskega pomena.

Turški delegati so se udali že glede dveh točk, to je, da so pripoznali, da ima Grčija pravico do mirovnih pogajanj udeleževati in da se Odrin in druge oblegane trdnjave ne aprovizionirajo, sedaj predloženi pogoji balkanske zveze so jih pa navdali z velikim pesimizmom.

Pričakovati je velika odpora od strani Carigrada, kjer zopet vlada mladoturštvo, izključeno pa ni, da se Turčija vendarle uda.

BOJAŽELJNOST TURČIJE.

Kolin, 24. decembra. »Kölnische Zeitung« poroča iz Carigrada: Mladoturški vojaški poveljniki naznanjajo, da bo v kratkem prevzel vrhovno poveljstvo Mahmud šefket paša, ki bo zmagovalno pobil Bulgare in Grke. Mladoturki so pridobili zase kurdske poglavarje. V Carigradu je prebivalstvo zopet vznemirjeno, ker kurdski in čerkeski prostovoljci po mestu rogovilijo. Noradunghian-efendi ne more delegatom dati navodil, ker ga vsi napadajo. Podal je demisijo, a je niso sprejeli, intrigirajo pa proti njemu, kar morejo.

DNEVNO POVELJE BULGARSKEGA KRALJA SRBSKI ARMADI PRED ODRINOM.

Belgrad, 24. decembra. (Oficielno.) O priliki »slave« (god hišnega patrona) kralja Petra je bulgarski kralj Ferdinand izdal za srbsko vojsko pred Odrinom dnevno povelje, v katerem izreka svojo hvalo za veliko in radostno požrtvovalnost Srbov, ki ji bodo sedanji in prihodnji rodovi v zvestem spominu vili vence slave. Počitek, ki ga je prineslo premirje, naj služi v pripravo za močnejše nadaljnje junaske boje.

AVSTRIJA RES HOČE NAJŠIRŠO ALBANIJO?

Pariz, 24. decembra. »Matin« poroča: Avstrija na konferenci v Londonu ni pravzaprav zmagala, ker je bilo davnej sklenjeno, da se Albanija avtonomizira in Srbi dobé le trgovsko pristanišče. Avstrija pa po mnenju angleške diplomacije zasleduje še nekaj drugega. Sicer je izjavila, da ne teži za teritorialnimi pridobitvami, da pa ima interes na tem, da Albanija dobi Skader in Prizren. Teža pa balkanska zveza in tripelententa noče. Anglija ne razume, zakaj se je Avstrija tako pripravljala in meni, da hoče monarhijo izvesti gotov načrt glede Albanije. Zato Anglija pomorščakom ni dala božičnega dopusta in je angleško brodovje slejkoprej pripravljeno.

London, 24. decembra. »Daily Telegraph« poroča, da so velesile trdno odločene, da se balkansko vprašanje vseskozi mirno reši, četudi čaka rešitve jako težavno vprašanje določitve albanskih mej. Avstrija je pripravljena se s Srbijo glede vsega prijateljsko domeniti.

VPRAŠANJE LOVČENA.

Rim, 24. decembra. Tako »Tribuna« (in sicer iz oficijnega vira), kakor »Messaggero« pišeta, da je vest »Reichspost«, da hoče Avstrija podpirati Črno goro glede zasedenja Skadra, ako Črna gora Avstriji odstopi goro Lovčen, tako fantastična, da ni vredna resnega vpoštevanja. Taka stvar bi izzvala nove nepregledne konflikte.

TURČIJA KRŠI PREMIRJE.

Belgrad, 24. decembra. (Oficielno.) Zadnji turški izpad iz Skadra je silno razburil tukajšnje javnost. V boju je bila srbska drinska divizija II. poziva. Boji so bili silno krvavi in so trajali dva dni. Ker srbske čete z ozirom na premirje niso bile pripravljene na napad, so imele velike izgube. A tudi Turkom se je njih zavratnost krvavo izplačala; imeli so strahovite izgube ter je teren, po katerem so se umikali nazaj v trdnjavo, čez in čez pokrit z mrtveci.

PROTEST ZOPER TURŠKE IZPADE IZ SKADRA.

Belgrad, 24. decembra. »Stampa« poroča, da je srbski delegat Novaković v konferenci mirovnih delegatov odločno protestiral zoper izpade turške posadke iz Skadra in zagrozil, da bo v slučaju, da se

poveljnika Skadra ne bo pripravilo do discipline, srbska armada začela z ofenzivo proti Skadru.

PRED SKADROM. — OPASEN POLOZAJ V ALBANIJI.

Bar, 24. decembra. »Reichspost« poroča njen dopisnik, da je pri Skadru 300 Srbov zašlo v močvirje, kjer so jih Turki zajeli. Iz Elbasana se je srbska posadka umaknila. V Lešu se baje govori, da je srbska jadranska kolona od domovine odrezana.

DEBARKSI ARNAVTI.

Belgrad, 24. decembra. Arnavti v Debru so vojvodi Putniku poslali brzojavko, v kateri izjavljajo svojo vernost in vdanost kralju Petru I., svoji novi srbski domovini in njenim zakonom. Kralju in njegovim vojskovodjem žele zdravje in dolgo življenje, srbskemu narodu in hrabri srbski vojski, ki jim je prinesla svobodo, pa napredek.

NOV PRETENDENT ZA ALBANIJO.

Frankobrod, 24. decembra. »Frankfurter Zeitung« piše, da hoče albanska provizorična vlada ponuditi prestol princu Henrikku battenberškemu.

GRKI GLEDE ALBANIJE.

Atene, 24. decembra. Oficijozni listi pozdravljajo avtonomijo Albanije, pišejo pa, da Albanci ne smejo zahtevati krajev, ki so grškega značaja.

PONESREČEN IZPAD TURŠKIH TORPEDOVK.

Atene, 24. decembra. (Uradno.) dne 22. t. m. ob 11. dopoldne so izpadli ena turška križarica in trije torpedolovci. Križarica se je postavila pod varstvo fortov ob vhodu, torpedolovci pa so odpluli proti Tenedu in oddali 20 streliv. Pri tej priliki so se Turki na Tenedu uprli in hoteli razobesiti turško zastavo. Grški guverner je punt takoj z eno kompanijo zadušil, ki je 3 Turke ustrelila in 12 ranila. Turški torpedolovci so kmalu odpluli nazaj proti Dardanelam. Njihovo obstreljevanje je bilo brez vsakega efekta. Grško brodovje, ki je bilo pri Lemnosu, je na vest o tem izpadu odplulo proti Dardanelam in turško brodovje zasledovalo. Admiral Conduriotis brzojavlja, da se je prepričal, da sta v zadnji bitki križarici »Medjidije« in »Asar i Tefvik« bili poškodovani, ker se sedanje ekspedicije nista udeležili.

GRŠKE ZMAGE.

Atene, 24. decembra. (Oficielno.) Turki so Korico zapustili in se utaborili v defileju pri Kiariju. Del Grkov je Turke zasledoval in porazil.

TURKI SE PRI JANINI DOBRO BRANIJO.

Atene, 24. decembra. Pri Bizaniju pred Janino se je 25.000 Turkov pod Riza pašo utrdilo in se Grkom ne umakne. Turki imajo 55 topov, Grki pa so naleteli na velike težave, da postavijo svojo artiljerijo na ugoden kraj. Bizanija Grki niso še mogli zavzeti.

GRŠKO POROČILO O BOJIH PRI JANINI.

Atene, 24. decembra. V Epiru je grška armada zadnje dni trikrat odbila turške napade. Pred Janino so poslali močen oddelek, da trdnjavo zavzamejo.

TURKI NA MYTILENU SO SE UDALI.

Atene, 24. decembra. (Oficielno.) Turška garnizija na Mytilenu se je končno udala. 1700 mož so spravili na grške ladje.

VLADARSKEGA SESTANKA V SOLUNU NE BO.

Belgrad, 24. decembra. (Oficielno.) V zvezi z vestmi, da se v Solunu sestanejo vladarji balkanskih zveznih držav, se je širila tudi govorica o skorajšnjem odpotovanju kralja Petra. Kakor se pa iz Belgrada poroča, doslej ni nobenega govora o kraljevem potovanju v Solun.

SOLUNSKO VPRAŠANJE REŠENO?

Belgrad, 24. decembra. Belgrajska »Stampa« piše v svojem poročilu o prihodu kralja Ferdinanda v Solun, da je imel ta obisk edini namen izgladiti bulgarsko-grški nesporazum glede Soluna. List pravi med drugim: Ker so vse balkanske zvezne države z enako odločnostjo težile na Solun, je bila omogočena pogodba, da ostane Solun z okolico v obsegu 100 kilometrov po vojni nevtralen, svoboden balkanski teritorij. Po grški okupaciji je nastal nesporazum vsled tega, ker so se vojaški krogi držali načela, da vsakemu ostane tisto, kar z orožjem okupira ter so v tem smislu postopali tudi pri uvedbi uprave v tem mestu. Za časa carjevega obiska v Solunu, ki je v tem vprašanju opetovano konferiral s kraljem Jurijem, dosege se je glede Soluna popoln sporazum ter se je to vprašanje rešilo v popolno zadovoljnost vseh zaveznikov. Istočasno je bil ugotovljen tudi srbsko-grški dogovor glede uporabe solunske železnice, ki te dni začne z rednim obratom.

ODLIKOVANI ZDRAVNIKI.

Belgrad, 24. decembra. Izšel je kraljevi srbski ukaz, s katerim se podeljuje

red sv. Save onim inozemskim zdravnikom, ki so začasa vojne prihleti srbskim ranjencem na pomoč. Odlikovanih je: 40 Rusov, 25 Srbov, 19 Čehov, 9 Francozov, 9 Nemcev, 9 Ogrov, 8 Angležev, 8 Dancev, 8 Belgijcev, 8 Švicarjev, 7 Slovencev, 5 Avstrijev, 4 Norvežani, 4 Holandci, 4 Hrvati, 3 Rumuni, 3 Švedi in 2 Italijana.

»NOVO VREME« SE NE DA POTOLAŽITI.

Peterburg, 24. decembra. »Novo Vreme« zaradi rešitve vprašanja srbskega pristanišča zelo napada Avstrijo in rusko diplomacijo, ki je privolila v »absurdno in perfidno formulo« Avstriji.

PODALJŠANJE SRBSKEGA MORATORIJA.

Belgrad, 24. decembra. Kralj Peter je podpisal ukaz, s katerim se moratorij do 30. marca 1913 podaljša.

FETHI PAŠA SE JE SAM USTRELIL.

Carigrad, 24. decembra. »Alemdar« poroča od očitveca, da je Fethi paša v bitki pri Kumanovem bil od šrapnela na glavi ranjen, nakar se je s puško nekega vojaka sam ustrelil, da ne pade v roke Srbom.

SRBSKI DAR ZA BOJNE TURŠKE OTROKE.

Belgrad, 24. decembra. Djavid paša, ki se z ostanki svoje vojske nahaja sedaj v Korici, je poslal srbskemu vrhovnemu poveljniku v Bitolju prošnjo za 200 porcij seruma proti difteriji, ki divja med tamkajšnjimi turškimi otroci; serum bo plačal. Srbsko vrhovno poveljstvo je nemudoma odredilo odpotovanje zaprosenega seruma, in sicer brezplačno.

PRINC HENRIK BATENBERŠKI ALBANSKI KNEZ.

Frankobrod, 24. decembra. »Frankfurter Ztg.« poroča, da namerava albanska vlada ponuditi princu Henrikku Batenberžanu vladarstvo Albanije.

REFORME V LIBANONU.

London, 24. decembra. »Daily Telegraph« poroča, da bo danes šest velesil pri porti podpisalo dekret, ki določa reforme za Libanon.

NORADUNGHIAN NI PODAL DEMISIJE.

Carigrad, 24. decembra. Zunanji minister Noradunghian izjavlja, da ni nikoli podal demisije.

× × ×

NAJNOVEJŠA VEST O MIROVNIH POGAJANJH.

London, 24. decembra. Tu se o možnosti miru zopet ugodneje sodi.

ZOPET TURŠKA ZMAGA.

Carigrad, 24. decembra. »Sabah« poroča, da so Turki potopili tri grške bojne ladje »Hydro«, »Psaro« in »Spetsai«. Vest je treba sprejeti z veliko rezervo.

× × ×

CUVAJ GRE.

Dunaj, 24. decembra. Ministrski predsednik Lukacs je izjavil, da imenovanje podbana Unkelhäuserja nima nobenega političnega pomena in da Unkelhäuser nima nobene posebne misije, marveč bo le obolelega bana zastopal, dokler slednji ne okreva. Kljub tej izjavi Lukacs se v vseh krogih smatra za gotovo dejstvo, da se Cuvaj ne povrne. Bivši ministrski predsednik grof Khuen in bivši finančni minister Burián se podata na Dunaj na važne posvete, ki so v zvezi s hrvaškim vprašanjem.

ČEŠKI NARODNO - SOCIALNI SHOD RAZPUŠČEN.

Praga, 24. decembra. V Žižkovu so poslanci Fresl, Buřival in Hübschmann napovedali shod. Ko je Fresl začel govoriti in se dotaknil različnih priprav Avstrije, je oblast shod razpustila. Prišlo je do velikih kravalov in je morala intervenirati policija.

DI SAN GIULIANO OBIŠČE DUNAJ.

Dunaj. »Neues Wiener Tagblatt« poroča iz Rima, da se govori, da namerava obiskati Di San Giuliano grofa Berchtolda na Dunaju. Potrjene govorice uradno še niso.

BOJI V TRIPOLISU.

Rim, 24. decembra. Pri Bengaziju in Derni so se bili boji Italijanov z Arabci. Italijanski poveljnik je izdal oklica, ki naznanja, da bodo Lahij vsakega, ki ga dobe z orožjem, ustrelili.

NEVTRALITETA ŠKANDINAVSKIH DRŽAV.

Stockholm. Švedsko, dansko in norveško zunanje ministrstvo so izdala 21. t. m. izjavo, ki izjavlja, da so norveške države izdale nevtralistno izjavo in da bo morebitne spore med njimi reševalo mednarodno sodišče v Haagu.

REVOLTA V BRAZILIJ.

Rio de Janeiro, 22. decembra. Tu se poroča o resnih dogodkih v provinciji Manaosu v amazonskih državah (v Braziliji). Uprl se je policijski kor. Guverner je zbežal.

RAZMERE V RUSIJI.

Peterburg, 24. decembra. Tu so zaprli 60 učencev in učenk, ki so baje uganjali orgije. Drugi pa trdijo, da so zasledili komplot proti naučnemu ministru.

200 DELAVCEV UBITIH.

Tokio, 24. decembra. V rudniku pri Saporu (na Japonskem) je nastala eksplozija. Izmed 200 delavcev, ki so bili v jami, so samo trije rešeni.

GRANDIOZNO ELEKTRIČNO PODJETJE NA KAVKAZU.

Angielski inženir in kapitalist Carls Stjuart, ki je po opravih potoval po Kavkazu, je svojo pozornost obrnil na ogromno silo reke Terek v Darjalskem klancu to je na mestu, katero opeva Ljermontov v pesmi »Demon«. Stjuart je izračunal, da bi mogel ves Kavkaz dobiti luč in gonilno silo, ako bi se tu zajela vodna moč Tereka in se v to svrhu zgradila stalna električna centrala pri Larsu, druga, začasa pri Gvigate in rezervna pri jezeru Gokča. Stjuart je napravil načrt in ga predložil namestniku. Ta se je za stvar zelo zavzel in načrt predložil ministrskemu svetu, ki ga je ugodno rešil. Stjuartu se je že podelila koncesija na 75 let. Dela bodo trajala 7 let in stala 20 milijonov rubljev. Stjuart se sedaj pogaja z mesti Tiflis, Baku in Vladikavkaz, kakor tudi z bakuškimi, majkopskimi in groznjinskimi petrolejskimi industrijci radi odjema električne sile v razsvetljevalne in industrijske svrhe.

ZA KRATEK ČAS.

Kmet in konjederec.

Nekje je kmetu poginil prešič. Naznanil je takoj konjedercu, ki se je zvečer pripeljal z vozom in mrho naložil. Ker je bila pa pot dolga in žeja huda, se je konjederec ustavil pri prvi gostilni, pokril mrho s plahto, privezal konja in odšel v gostilno. Fantje-ponočnjaki so pa vedeli, kaj se je zgodilo; in kaj so naredili? Iz gostilne so ravno vrgli ven na cesto nekega žganjarka, ki je obležal v jarku in spal trdno spanje pravičnega. Fantje so torej zvelikli prešiča z voza dol ter ga vrgli v jarek, pijanca pa djali na voz ter ga s plahto pokrili. — Konjederec pride iz gostilne, se vsede na hoz in hi! — pa je šlo proti domu. Ker je bila že pozna noč, je pustil »prešiča« zunaj, da bi ga drugi dan pokopal. »Prešič« se je sicer ponoči enkrat zbudil, ker se mu je pa luna tako lepo režala in ker je imel tako dobro odejo, je zaspal naprej. Zjutraj zgodaj pride konjederec, da bi vrgel prešiča v jamo. Odgrne plahto in — — —

Konjederec sam ni vedel, ali se mu sanja, ali da je pijan. Prestrašil se je »prešiča« tako, da je letel nazaj v hišo ter zbudil svojo boljšo polovico, s katero sta hitela na lice mesta, in žena je spoznala v »prešiču« svojega rojaka — znanega žganjarka Zbalčaka. Kako je prišel na voz, tega ni vedel ne on, ne konjederec. Za kazen je pa moral iti še enkrat po pravega prešiča.

ODLIKOVANJE.

Cesar je podelil okrajnemu gozdarju Adolfu Mellivi v Ljubljani zaslužni križec s krono.

Štajerske novice.

Š Za božičnico slovenski štajerski. Jakob Kosi, kaplan v Celju, 2 K. — Martin Jurkovič, dekan v Ljutomeru, 10 K. — Fr. Sinko, kaplan v Šmarjah pri Jelšah, 3 K. — Al. Sagaj, kaplan v Sv. Lovrencu na Dravskem polju, 2 K. — M. Ulčnik, župnik v Dolici, 2 K. — Fr. Spindler, kaplan v Brežicah, 1 K 50 vin. — Mih. Zmavc, Rajhenburg, 1 K. — A. Kokelj, župnik v Vurbergu, 2 K. — Josip Crnko, župnik v pok., Studenci pri Mariboru, 1 K 50 vin. — »Slovenska Straža« prosi nadaljnjih darov.

Š Z nožem osuvala sta dva železniška delavca svojega tovariša Mihaela Cesar, ko so se dne 22. t. m. spri v Kotu pri Semiču. Izmed sedmih vbojlin je ena smrtno nevarna, ker je povzročila ranjencu krvavenje v prsni votlini. V podlehthu desne roke so mu bile prerezane štiri kite, katere mu je sešil dr. Linhart, ki v kandijski bolnici nadomestuje k vojakom odpoklicanega primarija dr. Pauliča.

Ali že imate nove božične in novoletne razglednice »Slovenske Straže«?

Narodnoobrambni Vestnik

Vesele praznike in srečno novo leto želi „Slovenska Straža“ vsem svojim blagim sodelavcem!

Uspeh velike loterije „Slovenske Straže“.

Blagoslov našega zaščitnika, blagoslov Slomškov je spremljal »Slovensko Stražo« ob nevarnem podjetju, ki ga je podvzela mlada in neizkušena. Mnogi so zmajevali z glavo, da bo prva slovenska loterija v narodno-obrambne namene preveč za naše moči, sami smo začeli dvomiti, pa smelo smo se lotiti dela in delo je prineslo uspeh. Vsak dan so se med nami rodili novi načrti, nova pota so se odpirala in dasi smo bili začetniki v tej stroki, smo vendar srečno premagali vse ovire in ogromno delo smo obvladali z nekako lahkoto.

Skoro povsod, kamor smo se obrnili, smo našli na odprta srca. Niti ene izjeme pa ni bilo med revnimi sloji našega naroda. Ta idealni vznos med ljudstvom je naša moč, svetel trenotek v naših bojih, srečna bodočnost domovine. Na stotine in stotine je bilo takih, ki so ure in ure žrtvovali bratom ob meji, da vsaj z vinarijo pomorejo k prosveti in probuji očetnjave. In tako je ljudstvo stvorilo delo — uspeh »Slovenske Straže«. Ponosni smo na to! To je ljudsko delo. Vsak vinar pomenja veliko zavest, slovensko dušo, ki je pred tujčevim najbolj vabljenim šepetom nepremagljiva. In to je tudi agitačni pomen dela »Slovenske Straže«!

Pa prvi glavni dobiček? Bolje oddane bi si sami ne mogli želeli. Ali vidite našo sliko in bedne otročiče na njej? Ko jo gledamo, zdi se nam, da je sam veliki Slomšek, prijatelj otrok, določil srečo ubogi materi in stradajočim njenim otročičem.

zapustil je ženo in svoje otročiče, šel je v svet in se ni več javil, ni pisal in tudi skrbel ni za rodbino. Silna beda je bila tako reden gost uboge družine. Da je žena revno preživela sebe in otročiče, hodila je v dnino, pri tem ji je pomagala njena večja hčerka. Sedaj se je pa bližala zima in žena je z obupom gledala v prihodnje dni. . . . Tedaj je čula, da prireja »Slovenska Straža« veliko loterijo. Misli si je: »Bog mi bo pomagal iz revščine« in sklenila je kupiti eno srečko. Denarja — ene krone — za srečko pa ni imela. S solzami v očeh je žena prosila znanca, naj ji posodijo krono. Pa je ni dobila! Lakota je bila doma vedno hujša in tako je žena v nedeljo pred žrebanjem po maši prodala zadnjega praščka. Kupila je kruha otrokom in — srečko »Slovenske Straže« št. 67.932.

Sredi naslednjega tedna prihitel k ženi g. Makovec z veseljem naznanilom: »Zadeli ste glavni dobiček!« Ženica ni hotela verjeti, da jo je obsula sreča. Končno je dvignila roki, polile so jo solze radosti in šepetala je zahvalo Bogu za toliko dobroto. Ženica nam je pripovedovala, da potem, ko se je prepričala o svoji sreči, celo noč ni mogla spati, celo noč je jokala veselja. Župan g. Makovec je vse potrebno uredil, da bo ves dobiček res v korist ubogih otrok in trdo preiskušane matere. Tudi dom se bo skoro gotovo posrečilo rešiti.

Da pokažemo sedaj srečno mater vsem dobrotnikom »Slovenske Straže«, prinašamo danes njeno sliko in sliko njenih otrok: 15letne Marije, 12 let stare Antonije, 10 let stare Franciške, štiriletnega Franceta in 2 in pol leta starega Rudolfa. Fantiček, ki radovedno s klobukom na glavi kuka ob hiši, ni njen sin. Radoved-

Naši listi so poročali, da je bil glavni dobiček zadet v prodajalni vrlega našega somišljenika gosp. župana Makovca v št. Vidu nad Cerknico. Kmalu nato je pisal župan g. Makovec, da je glavni dobiček »Slovenske Straže« v vrednosti 5000 kron zadela uboga žena Franciška Krašovec, stara 37 let, mati petih nepreskrbljenih otrok.

Franciška Krašovec je imela v vasi Čohovo hišico, pred katero smo jo pred par dnevi z njenimi otroci dali fotografirati. Hiša je bila last moža Franceta. Mož se je začel udajati pijati in je bilo treba končno hišico prodati. Letos meseca avgusta je kupil hišico za 2700 K gostilničar Fr. Sterle v Čohovem. Do novega leta bi smela družinica še ostati pod rodno streho. Mož France pa je zapustil svojo rodbino,

negi fantička je privabil v ozadje fotografski aparat. Poleg Franciške Krašovec stoji njen zaščitnik, zgledni naš župan g. Makovec, na levi strani g. Makovca deželni oficijal g. Šelko, ki je bil toliko prijazen, da je kot zastopnik »Slovenske Straže« podal se na pot v Čohovo. Vsak, kdor je kaj prispeval za loterijo »Slovenske Straže«, bo ob pogledu na našo sliko čutil gotovo notranjo zadovoljnost. Glavni dobiček je dobila res najpotrebnejša! Njena družina ima res vesel Božič. . . .

Zadeti pa so tudi ostali glavni dobitki. Drugi glavni dobiček v vrednosti 1000 kron je zadet na srečko št. 86.108 kmečki fant Urbas Franc iz Srednjih Jarš pri Domžalah.

Tretji glavni dobiček v vrednosti 500 kron je zadela na srečko št. 82.975 Marija

Pavlin, sedaj uslužbenka v župnišču v Hrušici, pošta Podgrad v Istri. Dekle je bilo nekaj dni pred srečanjem v trafiki šoukal v Ljubljani. Istočasno je slučajno prišel v trafiko uradnik v pok. g. Fr. Predarič. Ko je videl ubogo dekle, se mu je usmili in kupil ji je srečko, ki je res zadela.

Cetrti glavni dobiček v vrednosti 500 kron je zadet na srečko št. 11.322 Franc Tratnik, cerkovnik v št. Andražu pri Velenju na Štajerskem. Kupil je srečko pri tamošnjem trgovcu g. Antonu Čobal.

Tudi dobitki po 100 K, 50 K, 20 K, 10 kron in 5 K so skoro vsi zadeti ter se proti izkazu srečke do 1. marca 1913 izročajo v pisarni »Slovenske Straže«. Seznamek izžrebanih srečk je dobiti v prodajalnah, kjer so se srečke prodajale, ali naj se ga pa naroči pri »Slovenski Straži«. Velja 10 vin. Brez naročila se je poslal seznam samo trgovcem, ki so prodajali, drugače pa le tistim, ki so ga izrečno naročili.

Vseh srečk je bilo prodanih okoli 60.000.

Z dobitki je bil doslej še vsak zadovoljen. »Slovenska Straža« ni šla pri dobitkih pod vrednost, kakor to navadno store mnoge dunajske in druge loterije. S takim postopanjem si je »Slovenska Straža« le pomnožila ugled.

In denarni efekt? Tudi ta je lep! »Slovenska Straža« bo po završenih računih skoro gotovo dobila

30.000 kron čistega dobička.

Seve je ta vsota še mnogo premajhna, da bi zadostila za vse, kar so zastopniki obmejnih Slovencev v glavnem odboru »Slovenske Straže« označili, da je neodložljivo in se mora izvršiti. A nekaj trdnega, bo spravila skupaj slovenska darežljivost, ki ima svoj trden izvor v globoki domovinski ljubavi.

Vsem, ki ste se trudili za loterijo »Slovenske Straže« — hvalo in prošnjo, da »Slovenske Straže« tudi vnaprej ne zapustite, ampak da vsak po svoji moči pomaga, da bo naša »Slovenska Straža« vsak dan večja, vsak dan bolje s sredstvi oborožena in tako vedno bolj zmogovita!

Dva dobrotnika »Slovenske Straže«.

V Ljubljani v visoki starosti umrl tovarnar gospod Valentin Krisper je zapustil »Slovenski Straži« 1000 kron. Njegov ugledni sin, ljubljanski odvetnik g. dr. Valentin Krisper je pisal ob izročitvi volila »Slovenski Straži« laskavo pismo, v katerem želi, naj bi ta dar bil v prospeh narodu slovenskemu, kateremu je bil njegov blagopokojni oče vedno zvesto vdan. »Slovenska Straža« bo ohranila trajen spomin na svojega dobrotnika gospoda Valentina Krisperja. Slava njegovemu spominu!

Vpokojeni župnik tržaške škofije vlč. gospod Francišek Bukovec, ki je umrl v Soteski pri Straži na Dolenjskem, je v svoji oporoki volil »Slovenski Straži« 200 kron. Naj zlato slovensko srce mirno počiva v slovenski zemlji!

Zgledu teh dveh odličnih domoljubov naj bi sledil vsakdo izmed nas. Tudi ob smrti se spominimo domovine in ji pomagajmo, da bo doživela lepše dni! V oporokah se spominjamo »Slovenske Straže«, ki se bo v globoki hvaležnosti spominjala svojih dobrotnikov.

Novoosvojen pokrajine na Balkanu.

v prosvetnem in narodno gospodarskem oziru.

Prof. A. Bezenšek.

Sofija, meseca decembra.

Vsemu svetu je znano, kako velik napredek je napravila Bulgarija v teku 34 let, odkar je bila osvobodena. Prijatelji napredka in kulture se ne morejo temu načuditi!

Kako velik je pa razloček med prebivalci svobodne Bulgarije in onim v

novooosvojenih pokrajinah! Vsi so iste vere, narodnosti, vsi enake sposobnosti in marljivosti. Zemlja v novih krajih je še mnogo boljša in rodovitnejša, podnebje milejše in ugodnejše. In vendar ta veliki kulturni prepad.

Povsod vlada siromaštvo, po nekaterih mestih in vaseh pa celo velika mizerija. Še najlepši in najrodovitnejši kraji na primer južno od Odrina pa do morja in pa cela Makedonija, vse je zanemarjeno! In vendar bi postala ta črna, plodovita zemlja pri dobri obdelavi pravi raj.

Danes seveda, ko je svet tako slabo in redko obdelan, ko je večina ravnin in gričev še čisto deviška, ne moremo govoriti niti o začetku kake gospodarske kulture.

Samoposebi se razume, da odgo-varja temu gospodarskemu propadu tudi primerna — izobrazba. Ljudje ne morejo zadostiti niti najmanjšim duševnim potrebam. Živijo čisto v nekulturnih razmerah. Delajo kakor živina, oblačijo se s skupaj sešitimi krpmi in njih prehranitev je sila borna.

Sicer pa je vsako kulturnejše življenje bulgarskega prebivalstva v teh turških provincih, zanj velika nevarnost. Oblastniki in turški uradniki imajo ostre oči na take družine; ali jim nalože velika davčna bremena na pleča, ali si pa vzamejo kar sami za svoje osebne potrebe, kar že rabijo, denar, ljudi ali hrano. Ni torej nič čudnega, če stavijo Bulgari svoje hiše sredi dvorišč, ki jih ograde z velikimi ploti in zidovi. Hiša je na ta način zavarovana pred tatovi in razbojniki, pa tudi pred turškimi poizvedovalci. Pri takih razmerah je seveda vsak napredek nemogoč.

Človeku se naravnost milo stori, ko vidi tik pred vratmi kulturne Evrope, tako mizerijo in zanemarjenost ljudstva kljub bogati zemlji in krasnemu podnebj.

No, hvala Bogu, sedaj se bodo začeli drugi časi in na teh tleh bo zopet zrasla in se razcvetela krščanska kultura, ki so jo Turki pred pet stoletji zadušili.

Se bolj vas pa utegne zanimati vprašanje: Ali pa ima Bulgarija dovolj lastnih sil in izobraženstva, da bo te kraje kultivirala ali bo treba ljudi iz drugih slovanskih dežel tje dol pritegniti?

Splošno rečeno: Bulgari imajo dovolj inteligentov za kulturno delovanje v teh na novo zaselenih krajih, posebno veliko je Makedoncev. V stari Bulgariji je bilo že dosedaj v javnih službah okoli 30 odstotkov Makedoncev, ki so služili tu pri nas kot učitelji, uradniki, častniki itd. V trgovini in obrti, zlasti pa po večjih mestih je bilo celo do 50 odstotkov bulgarskih Makedoncev. Vse službe in stroke so bile prenapolnjene in Makedonci iz turških provinc so začeli postajati že nekoliko nadležni gostje za domačine. Makedonsko vprašanje je torej kolikor toliko tudi vprašanje bulgarske inteligence. Domovina se je morala razširiti in razmakniti, da dobi nakopičena duševna in materialna moč dovolj izhoda in prostora.

Premislite samo sledeče številke. Na sofijjskih gimnazijah napravi vsako leto povprečno nad 300 fantov in blizu 200 deklic maturo; v celi Bulgariji pa znaša skupno število abiturientov v zadnjih letih okoli 3000 na leto. Na sofijjski univerzi je bilo vpisanih v zadnjem letnem semestru 1563 slušateljev in 543 slušateljic, skupno 2106. Med njimi je polovica, 1110 pravnikov; drugi so historiki, filologi in fizikomatematiki. Poleg tega ima Bulgarija tehnično srednjo šolo, ki se bo v par letih razširila v politehniko. Trgovskih šol je 10, obrtnih 10 za fante, 4 za dekleta; kmetijskih šol je 12, gospodinjstskih šol

Spominjajte se v dneh okoli novega leta po vsej domovini „Slovenske Straže“. Nabirajte zanjo povsod!

za dekleta, ki se uče obenem ročna dela, je pa 72. Učencev na trgovskih šolah je okoli 1000, vsako leto jih dovrši šolo okoli 150. Na poljedelskih šolah je približno 500 fantov in 70 deklet. Vsako leto jih dovrši ta študij blizu 150.

Te številke nam govore dovolj jasno. Jez, ki ga je delala turška meja proti Bulgariji, v kateri se je zbirala narodova duševna sila, je sedaj odprt in mlade domače inteligentne moči se bodo usule sedaj po odrinski pokrajini in po Makedoniji in začele novo kulturno delo na prosvetnem in narodno-gospodarskem polju. Res, da je precej mladih upolnih moči padle na bojišču, a to se bo pri tolikem številu inteligentov malo poznalo.

Približno enake razmere bodo tudi na Srbskem. Smatral sem za potrebno to napisati, da bodo vedeli slovenski inteligentje, ki se na me obračajo z raznimi vprašanji in željami, pri čem da so, in kako izgleda se jim v teh deželah odpirajo. Drugače pa stoji stvar glede obrtnije, trgovine in poljedelstva.

Omenil sem že, da leži v novih pokrajinah mnogo zemlje prazne in neobdelane, sicer pa zelo rodovitne. Turki so večinoma zbežali in zapustili prostorna zemljišča in posestva, ki bodo v kratkem času na prodaj. Nevarnost, da bi prišla ta zemlja v roke špekulantov z zemljišči, ki bi jo za velike dobičke na drobno razkosali in prodali, je že odstranjena. Bulgarsko sobranje je sprejelo namreč zakonski načrt, po katerem je vsaka kupčija po teh krajih prepovedana, dokler se ne ustanovi in uredi bulgarska uprava. Poleg tega sta bulgarska narodna in poljedelska banka že pripravili kapital, s katerim bosta kupili velika posestva in obrtna podjetja in jih za majhen dobiček na drobno razprodale. Na ta način bo prišla zemlja v roke ljudstva, da mu ne bo treba več iskati zlatih gora in diamantnih polj po Ameriki.

Dozdaj je bilo v Ameriki na tisoče Bulgarov, ki so se deloma že vrnili, deloma se pa bodo še. Kljub temu bo še ostalo mnogo zemlje, ki čaka pridnih, delavnih slovanskih rok, da jo obdelajo in si na nji svoj obstanek osigurajo.

Tukaj bi bilo hvaležno polje za naseljevanje Slovencev in Hrvatov, ki imajo vsaj nekoliko kapitala. Nekaj kapitala za nakup potrebne zemlje in primerne orodja je pa treba na vsak način.

Ravno te dni sem dobil zanimivo pismo od strani odličnega hrvaškega poslanca, ki je strokovnjak v narodno-gospodarskih zadevah. Naj vam napišem par njegovih misli o prosvetni in narodno-gospodarski organizaciji v novem ozemlju.

»Nesumnjam, da če na Balkan poteti mnogi individui, pak i takovi, koji će pod obrazom Slavenstva i bratstva htjeti nešta usiçariti. Balkan će biti trkalište tudjinaca (tujcev), kao što je to još neka zemlja, kamo se doklatiš bankrotirani tudjinci, da iziskuju i izjedaju domači elemenat. Da se na Balkanu tomu predusretne, valjalo bi već sada stvoriti stroge zakone i vršiti najstrožiju kontrolu, da ne bude tudjinske najezde, kojoj će se kasnije morati još i »kaditi« iz diplomatskih razloga.

Balkanske su si države svijestne svoje snage i moći, za to neka računaju samo sa svojim narodom u miru, kao što su to i u ratu činile. Istom u pomanjkanju domaćih sila, neka u prvom redu posegnu za najbližom si braćom Hrvatima i Slovencima, koji će se častno odužiti svojoj novoj domovini.

Tudi »Primorec« (Gorica, 29. novembra) je prinesel članek: »Na Balkan, ne v Ameriko«, v katerem svetuje našim ljudem, naj se izseljujejo rajši na Balkan, kakor pa v Ameriko. Pisatelj dotičnega članka je imel priliko govoriti s tajnikom »Sofijske trgovske komore«, dr. Ivanom Zlatarovim, ki se je izrazil o Jugoslovanih in Čehih, da so »iskreni, rodoljubni in delavni.«

Tudi ni nobenega dvoma, da bodo slovenske obrtnike, trgovce, posebno pa kmete podpirale bulgarske banke s svojim kreditom, jim prodajale zemljišča pod ugodnimi pogoji in dajale posojila na hipoteke.

Tudi nedavni nasvet, da naj bi kaka slovenska banka osnovala v Bulgariji svojo podružnico v podporo slovanskim naseljencem, je uvaževanja vreden.

Do sedaj obstoje razen domačih kreditnih zavodov samo še nemaški iz »rajha«, namreč »Kreditbank«, avstrijska »Balkanska banka« (podružnica »Wiener-Bank-Vereina«), francoska »Generalna Banka« in ruska banka.

Malo pred vojsko se je imela odpreti še neka češka banka, ki je prevzela stavbo in promet sladkorne tovarne v Gornji Orehovici (blizu Trnovega). Vojska je seveda to namero zadržala.

Na koncu naj navedem še izvajanja časopisa »Bolgarija«, glasila slova-

nofilske stranke na čelu z dr. Danovom. List izvaja v številki 9. decembra sledeče:

»Ne bo še minolo niti deset let, ko bo občutila Evropa — kulturna, obrtna in trgovska — žilo novega intenzivnega življenja v novoosvojenih pokrajinah, v radost osvobojenih in civilizovanega sveta. To bo nova stopnja na potu duhovne in gmotne kulture. Trgovski odnosi evropskih industrijalnih držav z bližnjim vzhodom, bodo stokratno ojačeni, kakor se je moglo opaziti tudi pri Bulgariji po njenem osvobojenju.«

»Svobodna v političnem oziru in dobro urejena Makedonija s premožnim prebivalstvom, s povečanimi duhovnimi in gmotnimi potrebami, z znatno povečano konsumno sposobnostjo, — to vse bo pridobitek ne samo za nas, nego tudi v korist celega kulturnega in industrialnega sveta.«

Z ozirom na letošnje pridobitve in velike koristi ne samo Bulgarov in celega slovanstva, nego tudi vse Evrope, je bila vojna proti turškemu divjanstvu v istini sveta in pravična.

III. slovenski protialkoholni kongres.

»Slovenska Straža« vabi vse svoje prijatelje na ta kongres, ki je posvečen treznosti našega naroda. V »Narodno-obrambnem Vestniku« smo že večkrat omenjali grozne številke, ki jih zneso skupaj Slovenci v svetlih kronakah posebno za tujo pijačo in za žganje. Čim bolj bo trezen naš narod, večji bodo uspehi »Slovenske Straže«. Najboljši pripomoček za potujčevanje našega naroda je našemu narodnemu sovražniku pijančevanje in žganje. »Slovenska Straža« se v polni meri zaveda pomagati treznostni akciji med Slovenci, zato je pozvala vse svoje pokrajinske pododbore, naj store vse, da se v vsaki slovenski deželi zasnuje podzveza »Svete vojske«. S Koroškega je odbor »Slovenske Straže« že prejel zagotovilo, da ondi ustanove tako podzvezo. Naj bi Koroški sledile tudi ostale dežele! Tretjemu slovenskemu protialkoholnemu kongresu želimo najboljši uspeh!

Za narod.

+ Naseljevanje v novoosvojenih krajih na jugu. Od mnogih krajev se je izražala želja, naj bi se tok izseljevanja našega ljudstva obrnil, če se ga že zajezi ne dá, v novoosvojene kraje na jugu. Tudi »Slovenski Straži« je došlo v tem oziru več pisem, mnogi Slovenci so kar na vrat in nos odpotovali na jug. Da se izve, kak je resničen položaj tam doli, smo se obrnili do velečenjenega našega rojaka vseučiliškega profesorja g. A. B e z e n š k a, ki nam je poslal zelo informativen članek, katerega priobčujemo v današnji številki »Narodnoobrambnega Vestnika«. Upamo, da bomo s tem marsikakemu, ki si je želel pojasnil, zelo ustregli.

Kako je s podružnicami »Slovenske Straže« na štajarskem? Slomškovo leto se bliža koncu. Z navdušenjem, ki se je kazalo na Slomškovih slavnostih, vstvarjamo v novem letu nekaj stalnega, trajnega. In trajno ognjišče narodne navdušenosti je povsod podružnica »Slovenske Straže«. Pred nami leži pregled štajerskih podružnic »Slovenske Straže«. Iz njega vidimo, da je v narodnoobrambnem oziru vse premalo storjeno. Dekanije Laško, Marenberg, Vuzenica in Zavrč nimajo niti ene podružnice. V nekaterih krajih je premalo podružnic, n. pr. med Muro in Dravo je samo dve v et podružnici, dosti premalo v Savinjski dolini, v slovenjegraškem okraju itd. Lahko se podružnice »Slovenske Straže« na Sp. štajerskem ustanovijo v 116 župnijah. Naš ideal bodi: vsaka župnija imej svojo podružnico, po dve mali župniji se lahko združita, po več ne kaže. Torej ne dekanijske ali okrajne podružnice, temveč župnijske! Domoljubni somišljeniki po posameznih župnijah, pripravite vse za ustanovitev podružnic »Slovenske Straže«! V vsakem kraju se najde nekaj mož, fantov, žena in deklet, ki bi na leto žrtvovali 50 vin. ali pa 1 krono. — Po Slomškovi proslavi gradimo nove trdnjave »Slovenski Straži«!

Vedno manj se rabi narodnih kolkov in s tem je znatno zmanjšan vir dohodkov »Slovenske Straže«. Vsem našim pisarnam in vsem domoljubnim posameznikom nujno priporočamo, da naroče pri pisarni »Slovenske Straže« in rabijo naslednje narodne kolke:

1. Marijin kolek (Brezje).
 2. Slomškov kolek.
 3. Kolek: Slovenska zemlja Slovencem.
 4. Kolek: Slovensko dekle.
 5. Kolek: Zemljevid Slovenije.
 6. Kolek: Stražar.
 7. Kolek: Narodna noša.
- Posamezen kolek 2 vinarja. Razprodajalci dobe 20 odstotkov popusta.

Vabilo

na

III. slovenski protialkoholni kongres

ki ga priredita

Protialkoholna zveza »Sveta vojska«
in Društvo zdravnikov na Kranjskem

ob

desetletnici protialkoholnega gibanja na Slovenskem.

Čas kongresa: Nedelja 29. in ponedeljek 30. decembra 1912.
Kraj zborovanja: Velika dvorana hotela »Union«. Vhod od
spredaj: z Miklošičeve ceste.

I. Nedelja, 29. decembra:

Ob 8. uri v stolnici tiha sv. maša v namen kongresa.
Pričetek zborovanja ob 9. uri dopoldne.

Razpored:

a) Dopoldne:

Otvoritev.

Nagovor predsednika Društva zdravnikov dr. Demetra viteza Bleiweisa-Trsteniškega.

Nagovori uradni zastopnikov.

Pozdrav zastopnika hrvaške protialkoholne organizacije.

Referati:

1. Janez Ev. Kalan: Zgodovina protialkoholnega boja na Slovenskem.
2. Dr. Avgust Levičnik: Alkohol in tuberkuloza.
3. Ces. svetnik Gustav Pirc: Alkohol s kmetijsko-gospodarskega stališča
4. Dr. Otmar Krajec: Alkohol in poškodbe — s posebnim ozirom na izkušnje na balkanskih bojiščih.

b) Popoldne:

5. Sodni svetnik Fr. Milčinski: Alkoholizem, kapitalizem, birokratizem.
 6. Dr. Anton Schwab (Celje): Poljudna zdravniška predavanja o alkoholizmu.
 7. Učiteljica Antonija Štupca (Maribor): Ženstvo — v boj proti pijančevanju!
 8. Skioptične slike o alkoholizmu. Kaže in razlaga L. Puhar.
- K temu predavanju je povabljen poseben delavstvo.

Zborovanje društva zdravnikov ob 6. uri zvečer v »srebrni dvorani«.

Zvečer v deželni gledališču uprizoritev iz francoščine prevedene drame »Ubijalec« (alkohol) v petih dejanjih. Začetek ob pol 8.

II. V ponedeljek, 30. decembra:

Pričetek ob 9. uri zjutraj.

Razpored:

a) Dopoldne:

Otvoritev.

Nagovor predsednika društva zdravnikov.

Referati:

1. Ravnatelj dr. Janko Bezjak (Gorica): Vpliv alkohola na vzgojo.
2. Učiteljica Antonija Štupca: Sveta vojska v šoli.
3. Nadučitelj Rudolf Horvat: Alkoholizem in politika.
4. Katehet Ivan Tomažič: Alkoholizem v katehezi.

b) Popoldne ob 2:

5. Dr. Anton Schwab: Fiziološki učinki alkohola na človeško, posebno na otroško telo. Demonstracija s preparati.
6. Učitelj Miloš Svanjak (Koroško): Alkoholizem na Koroškem in narodna obramba.

Nato:

Občna zhora duhovske in učiteljske protialkoholne zveze.

Razgovor:

- a) Zakaj protialkoholno delo tako počasi napreduje?
- b) Kako doseči, da bi se delo po celi deželi intenzivno začelo?
- c) Katero orožje proti pijančevanju dajejo sedanje postave?
- d) Slučajnosti.

Uradni zastopniki in zastopniki društev so naprošeni, da bi se hoteli v prednji dvorani prigrasiti, da dobimo pregled uradnega zastopstva.

Za ponedeljek so posebno povabljeni gg. učitelji in katehetje, vstop pa je dovoljen vsakomur.

Posebej so še povabljeni izvenkranjski Slovenci, ker shod je vseslovenski. — V ponedeljek ob 1. uri popoldne v veliki dvorani sestanek izvenkranjskih zastopnikov, kjer se bodo zasnovala pokrajinske centre za štajersko, koroško, goriško in tržaško.

Slovenske občine in gospodarska društva, spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“!

Skraini čas je, da vsi zaupniki pogledajo v svojih občinah, kjer se še ne rabijo naših vžigalic, kateri gg. trgovci se ne prodajajo vžigalic v korist obmejnim Slovincem. Zahtevajte odločno povsodi, naj jih naročajo pri trvdki C. Menardi v Ljubljani. Ne verujte izgovorom, da so pošle. Odločno zahtevajte!

Pozor! Vsakdo naj pri nakupovanju blaga za obleke, ako hoče imeti dobro in trpežno blago, zahteva v vsaki trgovini blago z napisom »Zvezdna tkanina« in z znamko »Zlate repate zvezde«. To blago je najtrpežnejše za moške in ženske obleke, kakor tudi za perilo, in se prodaja v korist obmejnim Slovincem. Trgovci, ako se hočete prikupiti svojim odjemalcem, naročajte to izborno blago pri podjetju Zvezdnih tkanin Hermes v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 5, nasproti glavne pošte.

Zavarujte se za življenje in za slučaj smrti po »Slovenski Straži«. Opetovano opozarjamo naše somišljenike, naj se pred vsakim zavarovanjem za življenje in za slučaj smrti pismeno obračajo za posredovanje na pisarno »Slovenske Straže« v Ljubljani. Tako pridobite »Slovenski Straži« ono, kar bi dobil kak siten agent, sami pa ste sigurni, da bodele pošteno postreženi. Poudarjamo, da se je treba pred zavarovanjem naravnost pismeno obrniti na »Slovensko Stražo« v Ljubljani. Vsa drugačna posredovanja za »Slovensko Stražo« nimajo veljave.

Slovenske gospodinjice opozarjamo na inšerat drozarne Josipa Košmerla. Košmerlove drože so izborne! Zahtevajte jih pri vseh trgovcih!

Hitro in lepo se snažijo obuvala, ako rabite čistilo za čevlje »Sava«, katero prodaja v korist obmejnim Slovincem A. Kregar, Ljubljana. To čistilo je popolnoma neškodljivo in omehča tudi najtrše usnje.

Boj Slovencev na narodnostni meji potrebuje naše najizdatnejše podpore. Delo »Slovenske Straže«, ki obmejne Slovence v tem boju tako krepko podpira, zasluži torej naše največje pomoči. Pomaga lahko vsak, če ne drugače, pa vsaj s tem, da kupuje blago, ki je na prodaj v korist obmejnim Slovincem. Tu omenjamo predvsem Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem. Ta kavina primes je izvrstne kakovosti, da, naravnost nedosežna, in se je zato v vsakem gospodinjstvu priljubila. Nobene naše gospodinjice ne sme biti, ki bi ne kupovala Kolinske kavine primesi v korist obmejnim Slovincem. **Prava cikorija v korist »Slovenske Straže«** je pa samo ona, ki ima pečatnik »Slovenske Straže« in ovitek z napisom »V korist obmejnim Slovincem«. Odločno zahtevajte v vsaki trgovini, da vam dajo tako opremljeno škatljico cikorije! Ako vam nočejo postreči s takimi škatljicami, pišite »Slovenski Straži«!

Vsak dan se shajajo družbe v gostilnah. Koliko bi te lahko storile za »Slovensko Stražo«, pa bi se jim v žepu prav nič ne poznalo! En krajcar pri plačevanju »cehe« ne igra nobene vloge, »Slovenski Straži« bi se pa zelo pomnožil vir dohodkov, ako bi vsakdo zahteval računski listek v korist obmejnim Slovincem. Posnemajte v tem oziru nasprotnike! Računski listki se naročajo v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Kdor potuje v Celovec, naj se ustavi v hotelu Trabesinger. Opozarjamo na tozadevni inšerat v današnjem »Narodnoobrambnem Vestniku«. Postrežba in kuhinja je dobra in vzorna!

Posestvo na prodaj v lepem kraju na Štajerskem, in sicer: hiša, v kateri se že dolgo let nahaja gostilna in trgovina. Cena s posestvom vred 18 do 20 tisoč kron. Hiša je poleg cerkve in bi mož krščanskega prepričanja, ki bi tamkaj vodil gostilno in trgovino, lahko zelo dobro izhajal. Prebivalstvo je premožno. Ponudbe na »Slovensko Stražo« v Ljubljani.

V bližini Maribora je naprodaj veleposestvo, ki meri 70 oralov najlepše zemlje. Velik sadonosnik, mlado žlahtno drevje, rodovitni travniki, vinograd, njive in velik sečen gozd. Mlekarstvo bi vrglo na leto tisočake. Vprašanja na »Slovensko Stražo« v Ljubljani.

Mlad fant bi se rad izučil kake obrti pri dobrem krščanskem mojstru. Ker je ubog, želi popolne oskrbe. Pojasnila daje »Slovenska Straža« v Ljubljani.

„Slov. Straža“ potrebuje pomoči!

Vse naše pisarne lepo prosimo, naj naročajo papir, ki ga ima v zalogi »Slovenska Straža«!

Najcenejša in najboljša postrežba! Pišite na »Slovensko Stražo« po cenik! ✉

Nujno narodnoobrambno delo pred novim letom.

V zadnjem času je naš edini slovenski katoliški dnevnik »Slovenec« pokazal, da je o vseh svetovnih dogodkih prinašal več in bolj natanko, kakor veliki dunajski dnevnik, ki veljajo po 56 K in še več na leto. »Slovenec« pa velja na leto samo 26 K ali za četrto leta 6 K 50 h. Z novim letom pomagajmo vsi k večjemu napredku »Slovenca«!

Če vsak prijatelj našega dnevnika dobi »Slovenca« nekaj novih naročnikov, je velikanski napredek našega edinega katoliškega dnevnika gotova stvar!

Vsaka vas naj bi imela po več »Slovencev! Koliko agitačnega dela v raznih ozirih bo pozneje prihranjeno, ako v dneh okoli novega leta preskrbite, da bo v vsaki vasi po več izvodov »Slovenca«. V ta namen sestavite krožke po več oseb skupaj, ki naj četrtletno skupaj plačujejo »Slovenca«. Eden v krožku naj preskrbi za pobiranje denarja. Tako se praktično izvrši, da kjer eden ne zmore, se jih več skupaj naroči na »Slovenca«.

Tudi v vse naše gostilne »Slovenca«!

V vsakem kraju naj si prijatelji »Slovenca« agitačno delo za »Slovenca« razdele.

V naši moči je sedaj, da iz »Slovenca« ustvarimo prvi dnevnik na slovenskem jugu!

S tem da izvršite povsod delo za »Slovenca«, storite veliko narodnoobrambno delo, ker razširjen »Slovenec« bo najboljšo narodnoobrambno orožje slovenskemu ljudstvu!

Agitirajte povsod za nove naročnike »Slovenca«!

K temu velepotrebemu delu vse cenjene somišljenike nujno vabita

uredništvo in upravištvo »Slovenca«.

Uvažujte! Ponovno prosimo vse podružnice »Slovenske Straže« in vse somišljenike, naj skrbе v svojih krajih, da se povsod razširijo naše vžigalice v korist obmejnim Slovincem. Rabite povsod naše vžigalice. Opominjajte znanca na rabo naših vžigalic, odločno zahtevajte od trgovcev, naj jih naročajo pri trvdki Menardi v Ljubljani. Če bi vsak naš somišljenik v tem oziru kaj storil, bi bil dobiček iz vžigalic velik.

Darovi „Slovenski Straži“.

Novi dvekranski novc so darovali:

G. V. Matjašič, Trst, Via St. Martin, 2 K. — G. Marija Stegner, Trnovo, Notranjsko, 2 K.

Slomškov dar po 20 K:

117. Anton Lovšin, Radeče pri Zid. mostu, 20 K. — 118. Duhovniki kamniške dekanije, zbrani na konferenci v Domžalah, 30 K 40 vin. — 119. 120. 121. Pevsko društvo v Smartnem na Paki od Slomškove slavnosti 69 K 40 vin. — 122. 123. 124. 125. 126. Po podružnici Zalec, na zlati maši č. g. Josipa Kunej na Zg. Ponikvi, 100 K. — 127. Nabral zavodni rajnkovski župan, g. Jan. Roškar, na veseli gostiji Janeza in Marije Neuwirth roj. Gobec v Sv. Križu tik Slatine dne 21. okt. 1912, 23 K 68 vin. — 128. Tončka Ortl v Braslovčah, v spomin po umrlem bratu Jakobu Ortl, 20 K. — 129. Jos. Vintar, župnik, Šmihel nad Piberkom, 20 K. — 130. 131. Vinko Majdič v Kranju, mesto venca na grob umrlemu Val. Krisperju, 40 K.

Darovali so kot Slomškov dar:

Po č. g. Petru Jurak, kaplanu, Ljubno pri Celju, darovala vesela družba 5 K. — Č. g. Val. Oblak, župnik v Kropi, 4 K 30 vin. — G. Fran. Setničar, Gorica, 10 K. — Č. g. P. Šveglj, župnik, Movraž, 2 K. — Nabralo po g. Antonu Faneli, organistu v Vurbergu, na gostiji g. Frana Krajsl, 3 K. — Po g. Franu Grossman v Gladbecku, nabralo na Slomškovi slavnosti 29. sept. 1912, 7 K. — Č. g. dr. Stanko Banič, Donji Dolac, 2 K. — Nabralo ob priliki poročne dne g. Antona Jerman, dež. učit. uradnika v Zireh, 10 K. — Č. g. G. Vilman, župnik v Ljubnem, 4 K. — Po g. M. Brendiču, drž. poslancu, darovala g. Janez Grahar, župan v Hajdinu, 10 K, in č. g. Peter Žirovnik, kaplan pri Sv. Vidu niže Ptuja pri kozarcu dobrega vina, 5 K. — G. Ivanka Zagar, hči gostilničarja v št. Janžu na Vinski gori, 2 K 20 vin. — G. Simon Tomažič, Ljubljana, 2 K. — Otilij Medvesček, kurat v Trenti, p. Soča,

10 K. — Neimenovan v Ljubljani, 1 K 10 vin. — Neimenovan, Kanomlje, 80 vin. — Darovala dekleta na Slomškovi slavnosti dne 13. okt. 1912 v Dobrni pri Celju 6 K. — Ob priliki srebrne poroke so sklenili Hafner iz Kropce: »Oče Luka, Micka mati in z njima vsi veseli svati, mali dar »Slovenski Straži« dati!« — 12 K 25 vin. — Po č. g. Jos. Dobrovc, kanoniku v Velikovu, nabralo povodom godovanja č. g. dekana I. Čemerja, 11 K. — Nabrala Ant. Mlakar in Ant. Zele pri veselici Kat. izobraž. društva v St. Petru na Krasu dne 27. okt. 1912, 10 K 11 vin. — Darovali pogorelci iz Tomačevega, 9 K. — Al. Mišič, Breg pri Borovnici, 2 K. — Nabral g. Fr. Natek, c. kr. poš. oficijal v Teharjih, na Martinovem večeru v gostilni Pišek, 15 K. — Nabral č. g. Fr. Sinko, kaplan v Šmarjah pri Jelšah, na gostiji Maksa Jelc, 10 K. — Nabralo na veselici v gostilni g. Ig. Mrcina v Dev. Mar. v Polju, v družbi g. poduradnika Janežiča, 4 K 40 vin. — I. Štrukelj, nadučitelj v Ljubljani, 20 vin. — Po č. g. M. Kranjc, kaplanu v Središču, nabralo na gostiji Kranjc-Zadravec, 10 K 10 vin. — M. Korosec, Socerb, 80 vin. — Ant. Rabuza, c. kr. profesor, Celje, 1 K 25 vin. — Avg. Vraz, Cerovec, 18 K 22 vin. — Al. Jenko, Klanec pri Komendi, 8 K. — Mart. Krejčič, župnik v Borlah, 2 K. — Stef. pl. Posarelli, vikar v Gradišču, 1 K. — Francišek Nastran, kaplan v Borovnici, 5 K. — Župni urad Frata pri Kostelu 2 K. — Ivan Strajn, Dolina pri Trstu, 1 K 50 vin. — Ivan Novak, paznik juž. železnice v Rakeku, 2 K. — Nabralo na sedmini rajnega Frana Kozmelj, posestnika iz Prekope pri Vranskem, 8 K. — Karol Gašpar, št. Ilj pod Turjakom, 2 K.

Društva za Slovensko Stražo:

Kat. slov. izobraž. društvo Sv. Miklavž, Laško, 5 K. — Dekliška Marijina družba, Miren pri Gorici, 16 K (članarina). — Slov. kat. delavsko društvo v Prevaljah, 10 K (članarina). — Bralno društvo v Podgorju 2 K 27 vin. — Slov. kršč. del. društvo Črna pri Prevaljah, 10 K.

Dar posojilnice:

Posojilnica v št. Jakobu v Rožu 50 K.

Dar županstev:

Županstvo Boh. Bistrica, 20 K. — Županstvo v Sodražici 10 K.

Prispevki podružnic:

Po podružnici v Konjicah, daroval neimenovan, 1 K. — Podružnica Selca nad Škofjo Loko, 10 K 06 vin. — Podružnica za Saleško dolino, 20 K. — Podružnica v Gorici 40 K. — Ženska podružnica Trnovo, Notranjsko, 23 K 60 vin. — Podružnica v Celovcu 61 K 20 vin. — Podružnica št. Ilj v Slov. goricah 10 K. — Podružnica v Dječah, Kor., 5 K. — Podružnica Miren pri Gorici, 56 K. — Podružnica Velikovec, od Slomškove slavnosti, 32 K 80 vin. — Moška podružnica Loški potok, 6 K. — Podružnica Planina pri Vipavi, 20 K. — Podružnica Homec, 15 K. — Podružnica Sv. Peter v Savinjski dolini, 10 K. — Podružnica v Ljutomeru, 5 K. — Podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici 16 K 90 vin. — Podružnica Sv. Lovrenc na Dravskem polju, 109 K 30 vin. — Podružnica Sv. Križ pri Mariboru 159 K 84 vin. — Podružnica v Kranju 17 K 12 vin. — Podružnica Dobrna pri Celju, 23 K 50 vin. — Podružnica št. Vid na Planini, 50 K. — Podružnica v Prvačini, 14 K. — Podružnica v Mengšu, 52 K. — Podružnica v Mariboru, 225 K 44 vin. — Podružnica št. Ilj, 6 K. — Podružnica v Prevaljah, 17 K. — Podružnica Jezersko, 22 K. — Podružnica Rajhenburg, 12 K. — Podružnica Zalec, 95 K. — Podružnica Sv. Lenart v Slov. goricah, 100 K. — Podružnica Slivnica pri Celju, 30 K. — Podružnica Sv. Lovrenc nad Mariborom, 20 K. — Podružnica v Radovljici, 88 K. — Podružnica v Cerknem, Goriško, 17 K 40 vin. — Podružnica Sv. Jurij ob juž. železnici, 7 K 70 vin. — Podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici, prebitek od Slomškove slavnosti 6. okt. 1912, 50 K. — Po podružnici v Konjicah, daroval č. g. Fr. Hrastelj, 1 K 20 vin. — Podružnica za Sp. Mislinjsko dolino, 45 K. — Podružnica v Dramljah, 2 K. — Podružnica št. Ilj v Slov. goricah, od Slomškove slavnosti, 50 K. — Podružnica Marija na Zili, 23 K 30 vin. — Podružnica v Brežicah, 17 K 61 vin. — Podružnica v Višnji gori, 21 K. — Po podružnici Sv. Križ pri Mariboru, nabral g. Iv. Hlebič na gostiji Janeza in Mimice Potočnik v Kamenici, 15 K. — Podružnica v Gorjah pri Bledu, 38 K 70 vin. — Po podružnici Sv. Jurij ob Taboru, nabralo na gostiji Cestnik-Lukman, 10 K 50 vin. — Podružnica v Kranju, 89 K 40 vin. — Podružnica v Mariboru, 90 K. — Ženska podružnica v Šmarjah pri Jelšah, 16 K. — Podružnica Batuje-Selo, 14 K 90 vin. — Podružnica Sevnica ob Savi 56 K 40 vin. — Podružnica na Blokah, 48 K.

Iz nabiralnikov:

Po podružnici Sv. Lovrenc na Drav. polju, iz nabiralnika v gostilni g. I. Finžgar, 10 K. — Po podružnici v Kranju, iz nabiralnikov: »pri Zorc«, 9 K 68 vin.; »pri zlati ribi«, 8 K 13 vin.; »pri Ručigaju«, 6 K 05 vin.; »pri Jelenju«, 1 K 22 vin. — Po podružnici v Podbrezjah, iz nabiralnikov, 6 K 78 vin. — Po podružnici Ziri, iz nabiralnikov, 6 K. — Po podružnici v Brežicah, iz nabiralnika, 2 K 37 vin. — Iz nabiralnika v gostilni g. Frana Margon, Trnje, 5 K. — Iz nabiralnika g. M. Finžgarja, gostilničarja, Brezje, 1 K 80 vin. — Po g. Janku Novak, Brezje, iz nabiralnika, 3 K. — Iz nabiralnika v gostilni g. Val. Picej, Sv. Primož, 1 K. — Po podružnici Kamnik, iz nabiralnikov v gostilni g. L. Berganta in »pri Kristofu«, 8 K 30 vin. — Po g. And. Oset, podjetniku Tolstovrške slatine, Guštani, iz nabiralnika, 6 K 08 vin. — Po Kat. izobraž. društvu Loka pri Zid. mostu, iz nabiralnika, 3 K 07 vin. — Po Kat. izobraž. društvu Sv. Lenart nad Škofjo Loko, iz nabiralnika v gostilni g. I. Kokalj, 5 K. — Iz nabiralnika v gostilni g. F. Fojkar v Sp. Ljuši, 2 K 10 vin. — Po podružnici v Borovnici, iz nabiralnikov, 29 K 50 vin. — Po g. Mihaelu Gobec, Meštinje, iz nabiralnika, 5 K 73 vin. — Iz nabiralnika v gostilni »pri Ruechu«, in »na Skali« v Trziču, 4 K. — Iz nabiralnika v gostilni g. Brinska v Braslovčah, 11 K 20 vin. — Po podružnici v Črnomlju, iz nabiralnika, 11 K 50 vin. — Po moški podružnici na Vrhniki, iz nabiralnika, 1 K 12 vin. — Po č. g. Miroslavu Rodič, kuratu, Sv. Ivan, p. Prestranek, iz nabiralnika, 2 K. — Po podružnici v Biljani, iz nabiralnika, 3 K 61 vin. — Po podružnici v Vogrčah, iz nabiralnikov, 6 K. — Po podružnici Sv. Lenart v Slov. goricah, iz nabiralnikov, 50 K 06 vin. — Po podružnici v Cerknem, Goriško, iz nabiralnikov, 8 K 17 vin. — Podružnica v Podragi, iz nabiralnika, 3 K 14 vin. — Po č. g. Al. Leben, kaplanu, Sv. Marija pri Močanjih, iz nabiralnika,

1 K 65 vin. — Podružnica Sv. Tomaž pri Ormožu, iz nabiralnika, 3 K 44 vin. — Podružnica Gorenji Logatec, iz nabiralnika, 3 K 02 vin. — Podružnica Dobravlav, Kor., iz nabiralnika, 3 K 90 vin. — Slov. katol. izobraž. društvo »Zarja« v Kazazah, iz nabiralnika, 2 K 84 vin. — Po č. g. Antonu Stritof, provizorju v Gorjah pri Bledu, iz nabiralnika, 5 K 10 vin. — Podružnica Idrja, iz nabiralnika, 3 K 75 vin. — Kmet. društvo Sv. Peter pri Gorici, iz nabiralnika, 1 K. — Iz nabiralnika podružnice št. Vid pri Vipavi, 3 K 56 vin. — Iz nabiralnika v gostilni g. Frana Rebolj, Krka, 6 K. — Iz nabiralnika pri I. Pirjevcu v Batujah, 4 K. — Iz nabiralnika pri »Neuwirthu« v Kostanjah, 11 K. — Podružnica št. Ferjan pri Gorici, iz nabiralnika v Dvoru, 6 K 14 vin. — Iz nabiralnika podružnice v Brežicah, 1 K 05 vin. — Iz nabiralnikov v Smledniku, 8 K. — Po č. g. Iv. Kogovšek, kaplanu v Boh. Srednji vasi, iz nabiralnika, 8 K 20 vin. — Po g. Franu Svetelšek, Sladka gora, iz nabiralnika, 2 K 50 vin. — Po dr. Roku Jesenko v Celovcu, iz nabiralnika v hotelu »Trabesinger«, 3 K 10 vin.

Sklad Mohorjanov:

1. Mohorjani v Donavcu, po g. Ivanu Glastovec, 3 K. — 2. Mohorjani v Smartnem na Paki, po č. g. Josipu Kolarčič, župniku, 8 K 20 vin. — 3. Mohorjani v St. Rupertu pri Velikovu, po č. g. Franu Treiber, župniku, 10 K. — 4. v Ukvač, Kor., po župnijskem uradu, 4 K; 5. v Černečah, Kor., po župnijskem uradu, 3 K; 6. na Brdu pri Šmohoru, po č. g. Antonu Sturm, župniku, 2 K; 7. v št. Vidu nad Valdekom, po župnijskem uradu, 2 K; 8. v Žičah, p. Sv. Duh, po knez-škof. župnem uradu, 4 K; 9. v št. Ilju pri Velenju, po č. g. Antonu Kolar, župniku, 10 K; 10. v Borovljah, po č. g. Ivanu Stare, kaplanu, 5 K 80 vin.; 11. v št. Jurju v Slov. goricah, po č. g. Ant. Šijanec, župniku, 3 K 50 vin.; 12. v Vojsici, p. Kostanjevca, po č. g. Karolu Cigon, vikariju, 2 K; 13. v Poljčani, po č. g. Josipu Attender, 11 K; 14. v Zabičici pri Škofji Loki, po podružnici Slov. Straže, 8 K 40 vin.; 15. v Podbrezjah, po žup. uradu, 12 K; 16. v št. Vidu v Kazazah, po župnem uradu, 8 K 16 vin.; 17. v Belevodah, po žup. uradu, 4 K; 18. v Mavčičah, po č. g. dr. Jos. Marinkotu, žup. uprav., 16 K; 19. v Dolici, po žup. uradu, 5 K; 20. Nikolaj Križaj, župnik, Ovišice, 2 K 70 vin., in And. Dežman v Ovišah, 50 vin.; 21. Mohorjani v Šmarjeti pri Velikovu, 10 K; 22. v Breznu nad Mariborom, po č. g. M. Volčiču, župniku, 6 K; 23. v Konjicah, po č. g. Jerneju Podpečan, kaplanu, 7 K 10 vin.; 24. v Sv. Sv. Kungoti, po žup. uradu, 1 K 60 vin.; 25. v Stari Loki pri Šk. Loki, 22 K; 26. v Motniku, 8 K; 27. v Trziču, po č. g. Josipu Potokar, župniku, 6 K; 28. v Poljčanah, po žup. uradu, 30 K; 29. v Koprivnici, Staj., 6 K; 30. v Zibiki, po č. g. Iv. Kranjc, župniku, 5 K; 31. v Levpi, Gor., po žup. uradu, 1 K; 32. v Vodčah, 10 K; 33. v Križah pri Trziču, po podružnici Slov. Straže, 16 K; 34. na Ježici, po č. g. Simonu Zupan, župniku, 10 K; 35. v Črnem vrhu nad Idrijo, 14 K; 36. v Leskovcu, po č. g. O. Škamlec, župniku, 21 K; 37. v Komendi, po žup. uradu, 22 K; 38. v Novi Oselici, po žup. uradu, 10 K; 39. v Rebrici, p. Miklavčevu, po žup. uradu, 5 K; 40. v Veliki Nedelji, po č. g. Jakobu Menhart, župniku, 16 K; 41. v Spitalu, p. Konjice, po žup. uradu, 2 K 20 vin.; 42. pri Sv. Barbari v Haložah, po župnem uradu, 2 K; 43. v Apačah, po žup. uradu, 5 K; 44. v Šmarjeti v Rožu, po žup. uradu, 9 K; 45. v Sorici, po č. g. J. Karlinu, župniku, 12 K; 46. v Kebeľju, p. Oplotnica, 2 K; 47. v Loki pri Zid. mostu, 1 K 60 vin.; 48. v Zavodnjah, po č. g. J. Rozmanu, župniku, 6 K; 49. v Vel. Zabljah, po žup. uradu, 10 K; 50. v Radomljah, po č. g. Ant. Lovšinu, župniku, 10 K; 51. v Planini, Staj., po č. g. Franu Gartner, župniku, 4 K 50 vin.; 52. v Sv. Križu nad Jesenicami, po žup. uradu, 8 K; 53. v Lučah, po č. g. gosp. Franu Lekše, župniku, 25 K 50 vin.; 54. v Hodišah, po žup. uradu, 3 K; 55. v št. Lambertu, po župnem uradu, 4 K; 56. v št. Petru na Krasu, 21 K; 57. v Doleh pri Litiji, po č. g. V. Filler, župniku, 2 K; 58. v Grahovem, po č. g. Al. Wester, župniku, 17 K 19 vin.; 59. v Sodražici, po žup. uradu, 7 K; 60. v Gor. Sv. Kungoti, Staj., po žup. uradu, 1 K; 61. v Vavti vasi, po č. g. J. Zakrejšek, župniku, 5 K 20 vin.; 62. v Lučinah, po č. g. Franu Rajčević, župniku, 2 K; 63. v Bevkah, po č. g. Al. Poljšak, 3 K 60 vin.; 64. v Kropi, po č. g. Val. Oblak, župniku, 9 K; 65. na Turjaku, po č. g. Franu Pavšič, župniku, 4 K; 66. v Šmihelu nad Piberkom, 15 K; 67. v Čerčičah, Gor., po č. g. J. Nep. Murovec, župniku, 4 K; 68. na Golem, p. Ig. po č. g. J. Kunauer, župniku, 2 K; 69. na Homcu, po žup. uradu, 4 K; 70. na Brezovici, po č. g. Fr. Hoenigman, župniku, 6 K; 71. v Čemšeniku, po žup. uradu, 10 K; 72. v Goričah pri Kranju, po žup. uradu, 4 K; 73. na Polici, po žup. uradu, 7 K; 74. v št. Vidu nad Ljubljano, po č. g. V. Zabretu, župniku, 18 K; 75. v Gotovljah, po č. g. Jak. Zupančič, župniku, 14 K; 76. v Solčavi, po č. g. M. Schmidu, župniku, 18 K; 77. v Javorjah pri Škofji Loki, po žup. uradu, 3 K; 78. v Retečah, po č. g. Jan. Meršolu, župniku, 4 K; 79. v Vrhpoljah pri Vipavi, po žup. uradu, 10 K; 80. v Novakih, po č. g. Iv. Kenda, kuratu, 2 K; 81. v Ljubnem, po č. g. J. Vilmanu, župniku, 5 K; 82. v Bohinjski Srednji vasi, po č. g. Iv. Berliču, župniku, 20 K; 83. v Zetalah, Štajersko, po žup. uradu, 3 K; 84. v Ajdovščini, po č. g. J. Rejec, žup. upravitelju, 17 kron; 85. pri Sv. Ivanu, p. Prestranek, po č. g. Al. Rodič, kuratu, 5 K; 86. v Hotiču pri Litiji, po žup. uradu, 1 K; 87. v Stružah, po žup. uradu, 3 K 50 v.; 88. v Leskovci, po žup. uradu, 7 K 50 vin.; 89. v Sostrem, po žup. uradu, 18 K; 90. v Kamnigori, po č. g. Simonu Ažmanu, župniku, 6 K; 91. v Kapeľah, po č. g. M. Meškotu, župniku, 7 K; 92. v Polhovem Gradcu, po č. g. Ivanu Cebašek, župniku, 24 K 44 vin.; 93. v Stopičah, po č. g. I. Porenta, župniku, 6 K; 94. v Kostanjevici, po č. g. D. Pavliču, župniku, 20 K; 95. v Selah, po č. g. Antonu Jamnik, župniku, 20 K; 96. v Novicervu, po č. g. dr. J. Gregorec, 10 K; 97. v Starem trgu pri Ložu, po žup. uradu, 19 K 79 vin.; 98. v Spitalu, 6 K; 99. v Devinu, po č. g. Jan. Rosu, žup. upravitelju, 13 K; 100. v Zagradcu, 5 K; 101. v Senožečah, po žup. uradu, 10 K; 102. v Dupljah, po č. g. P. Bohinjec, župniku, 5 K; 103. pri Sv. Tomažu pri Ormožu, po žup. uradu, 2 K; 104. v Ljubnem, Štajersko, po žup. uradu, 24 K; 105. v Kredu, po č. g. I. Fon, vikariju, 7 K; 106. na Vrhniki, 30 K; 107. v št. Lenartu nad Škofjo Loko, po č. g. J. Borštnarju, žup. upravitelju, 7 K; 108. v Soteski, po č. g. Al. Volc, župniku, 10 K; 109. v Batujem selu, po žup. uradu, 9 K 50 vin.; 110. v Orehku, p. Postojna, po č. g. Jos. Mencinger, 2 K; 111. v Koroski Beli, po č. g. Fr. Košir, župniku, 25 K; 112. v Sempolaju, po č. g. Franu Švara, vikariju, 9 K; 113. pri Sv. Petru na Kronsigori, po župnem uradu, 1 K 55 vin.; 114. na Dobrovi, po č. g. Jos. Plantarič, župniku, 16 K 50 vin.; 115. v Vremah, po č. g. J. Škerjanc, žup-

Vsako slovensko županstvo naj bi bilo z novim letom naročeno na dnevnik „Slovenca“! Somišljeniki skrbite za to!

nika, 5 K; 116. v Boljuncu, po č. g. Ant. Križman, duh. up., 5 K 20 vin.; 117. v Šmartnem pri Litiji, po žup. uradu, 22 K; 118. v Sv. Križu pri Litiji, po žup. uradu, 6 K; 119. pri Sv. Juriju pri Šmarjah, po župnem uradu, 4 K 10 vin.; 120. v Selah, po žup. uradu, 60 vin.; 121. na Bledu, 20 K; 122. v Podragi, po č. g. J. Koller, župniku, 7 K; 123. v Prevaljah, po žup. uradu, 15 K; 124. v Movražu, po žup. uradu, 4 K 50 vin.; 125. v Zagorju na Krasu, po č. g. Iv. Baloh, kaplanu, 14 K; 126. v Tomaju, po č. g. Mat. Sila, dekanu, 10 K; 127. v Sevnici ob Savi, po č. g. P. Gorjup, 10 K 20 vin.; 128. v Šturijah, p. Ajdovščina, po žup. uradu 10 K 20 vin.; 129. v Boštanju, p. Radna, po žup. uradu, 5 K 90 vin.; 130. v Črnučah, 32 K 4 vin.; 131. v Kolovratu, 20 kron; 132. v Serpenici, Gor., 25 K; 133. v Dolenji vasi pri Ribnici, 4 K 15 vin.; 134. v Rakitni, po žup. uradu, 3 K; 135. pri Sv. Boltenku v Slovenskih goricah, po č. g. Jos. Vodošek, župniku, 6 K; 136. pri Sv. Trojici v Haložah, po č. g. B. Salamunu, 4 K; 137. v Planini pri Rakeku, po žup. uradu, 3 K 10 vin.; 138. v Zapotoku, p. Kanal, po vikarijskem uradu, 2 K; 139. v Lomu, p. Sv. Lucija, po č. g. Ant. Pisk, kuratu, 15 K; 140. v Sv. Juriju ob Ščavnici, po žup. uradu, 26 K 78 vin.; 141. v Mariboru, po frančiškanskem samostanu, 7 K 50 vin.; 142. v Oblokah, po č. g. Jos. Abram, vikariu, 6 K 64 vin.; 143. v Mavhinjah, p. Devin, po č. g. Al. Pavlin, 4 K 18 vin.; 144. v Devici Mariji na Vurbergu, po kn. šk. žup. uradu, 4 K 50 vin.; 145. v Mošnjah, po č. g. J. Trpin, župniku, 4 K 66 vin.; 146. v Vogrčah, po č. g. I. Sekolu, 11 K; 147. v Šmihelu pri Žužemberku, po žup. uradu, 3 K; 148. v Dramljah, po č. g. Fr. Ogrizek, župniku, 10 K; 149. v Lokavcu, po č. g. H. Črničar, vikariu, 5 K; 150. v Dornbergu pri Gorici, po č. g. Fr. Lavrenčiču, 11 K 80 vin.; 151. v Gornjem Logatcu, po žup. uradu, 6 K 35 vin.; 152. v Dolu pri Ljubljani, po č. g. M. Kastelec, župniku, 16 K; 153. v Trnju, po č. g. Mat. Ahačiču, kuratu, 12 K 30 vin.; 154. v Medgorjah, po č. g. Ant. Kaplan, župniku, 3 K 30 vin.; 155. v Zaplani, po žup. uradu, 3 K 60 vin.; 156. v Liveku, po č. g. Val. Batič, kuratu, 20 K; 157. v Ustju, p. Ajdovščina, po kurat. uradu, 2 K; 158. v St. Jakobu v Rožu, po č. g. Mat. Razunu, župniku, 20 K; 159. v Banjšicah, po č. g. Jos. Ušaj, kuratu, 4 K; 160. v Kobaridu, po č. g. J. Peterne, dekanu, 3 K; 161. v St. Vidu pri Vipavi, po žup. uradu, 8 K; 162. v Lozicah, p. St. Vid, po žup. uradu, 2 K 10 vin.; 163. v St. Ferjanu pri Gorici, po č. g. Jan. Evg. Jarcu, kuratu, 8 K 30 vin.; 164. v Lipi nad Vrbo, po č. g. Iv. Nagel, župniku, 2 K; 165. v St. Juriju na Strmcu, Kor., po žup. uradu, 1 K; 166. v Zagorju ob Savi, po č. g. G. Rott, župniku, 12 K; 167. v Borovnici, po č. g. Franu Nastran, kaplanu, 20 K 26 vin.; 168. v Dol. Trebušah, p. Slap, 10 K 12 vin.; 169. v Begunjah pri Lescah, po žup. uradu, 12 K; 170. v St. Janžu na Dravskem polju, po žup. uradu, 7 K; 171. v Povirju, p. Sežana, po č. g. Jos. Novaku, župniku, 10 K; 172. na Vojskem, 10 K; 173. v St. Lenartu pri Sedmih studencih, 10 K; 174. v Hajdinu pri Ptuj, po č. g. Iv. Šketa, kaplanu, 12 K; 175. v Gočah-Erzelju, po kuracijskem uradu, 7 K; 176. v Vranskem, 6 K 60 vi.; 177. v Volčah, po žup. uradu, 6 K; 178. v Sv. Juriju ob Pesnici, po žup. uradu, 10 K; 179. v Dobrni pri Celju, 9 K; 180. v Gornjem gradu, 5 K; 181. v Gročani, po č. g. Ivanu Zalokar, župniku, 7 K; 182. v Novem mestu, po č. g. Karolu Supin, vikariu, 10 K; 183. v St. Vidu pri Ptuj, po č. g. Al. Svet, župniku, 7 K; 184. v Podbrdu ob Bači, po č. g. Val. Kragelj, župniku, 12 K; 185. v Mirnu, po č. g. Ivanu Rojec, župniku, 15 K; 186. v St. Ilju pod Turjakom, po č. g. Franu Kren, kaplanu, 7 K 37 vin.

Katol. Bukvarna v Ljubljani

Fr. S. Finžgar:

Pod svobodnim solncem

Povest davnih dedov.

I. knjiga K 3.—, elegantno vezana K 4.—.

II. knjiga K 3.80, elegantno vezana K 4.80.

Vsa slovenska javnost brez izjeme je edina v tem, da je Finžgarjev roman „Pod svobodnim solncem“ najlepši slovenski leposlovni umotvor, ki bo zavzel v vsaki knjižnici najčastnejše mesto.

Priredila c. kr. profesorja Anton Sušnik in dr. Vinko Šarabon.

Vojska na Balkanu leta 1912.

Do sedaj so izšli 4 sešitki po 40 vin.; celo delo bo obsegalo okoli 10 sešitkov in bo veljalo okoli 4 krone.

Knjiga je bogato opremljena s slikami in nam jamčita imena učenih gg. pisateljev, da bo tudi po vsebini knjiga trajne vrednosti.

Za naše žensko najkorisnejša knjiga: Magdalene Pletwelsove:

Slovenska kuharica.

Šesti natis priredila S. M. Felcitta Kalinšek.

To je najboljše, najboljša in najtemeljitejša slovenska kuhinjska knjiga, ki je našemu žensktvu nujno potrebna. Izšla je v dveh izdajah:

Velika izdaja, ki obsega sploh vso kuhinjsko umetnost ter je bogato opremljena s slikami in besedilo in 18 finimi, večbarvnimi tabelami. Velja fino vezana K 6.—.

Mala izdaja z okrajšanim besedilom in brez slik. Cena K 3.—, vezana K 3.60.

Katol. Bukvarna v Ljubljani

Gospodinje!

Najboljše

drože

so v prid

„Slovenske Straže“

Josipa Košmerla
v Ljubljani

Frančiškanska ulica št. 8.

Kupujte in zahtevajte edino
le te drože!

Slovenska straža.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

Streha

je glavni del vsake stavbe.

Z našimi

strešniki-zakrivači

dosežete pripoznano najbolje in najceneje kritje.

Zahtevajte vzorce in popise.

Velika zaloga peči

ter vseh stavbenih izdelkov.

Ceniki na razpolago.

Spretni zastopniki se sprejmejo.

Priporočamo
Kolinsko
kavno primes
v korist
„Obmejnim Slovincem“.

Solidna domača trdka!

Cene brez konkurence!

Velika zaloga zlatnine in srebrnine!

Luka Vilhar, urar in trgovec

Ljubljana, Kopitarjeva ulica (tik Kat. tiskarne).

Priporočam po nizkih cenah razne ure v resnici strokovnjaško izbrane iz najboljših švicarskih tovarn.

Ker nimam lastne tovarne, vsako uro, ki ni dobra, nazaj pošljem.

Izmed mnogih priznanih in pohvalnih pisem na vedem tu samo tole prostovoljno izjavo: Podpisani potrjujem, da sem kupil pri g. Vilharju za 48 K žepno uro, ki v enem letu ni divergirala od pravega časa niti za eno minuto. Zato iz iskrenje lahko priporočam g. Vilharja izdelke kot izvrstne. Kdor torej hoče vsak čas natančno do minute vedeti, koliko je ura, naj si kupi uro pri g. Vilharju.

V Železnikih, 15. aprila 1912. Valentin Marčič, župnik.

Tvrdba

F. Meršol

v Ljubljani,

Mestni trg šte. 18

priporoča svojo bogato zalogo ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin kakor tudi veliko izbero modnega in drobnega blaga.

Kolesarji, motoristi, automobilisti!

Vaša vozila se vzdržujejo po ceni in so vedno pripravljena za vožnjo, ako se ob času kot je sedaj, dajo pregledati, vse pomanjkljivosti nadomestiti in v uporabnem stanju v zato primernem prostoru shraniti. Kakor vsako leto, tako tudi letos izgotovi to strokovnjaško natančno in po zelo nizki ceni, zato primeren prostor pa da brezplačno trdka

Karel Čamernik & Ko.

špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. - Mehanična delavnica in garaža

Ljubljana

Koroško. Edino slovensko narodno trgovsko podjetje Koroško.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikovška cesta št. 5.

Podpisani voditelji hotela Trabesinger se vljudno priporočata vsem velenjenim slovenskim in slovanskim gostom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih goric. Po zimi zakurjeno toplo kegljišče. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa v sredah zvečer prijetno slovensko družbo. — Slovenski potniki ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni hotel Trabesinger v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi!

Za mnogobrojen obisk se toplo priporočata najemnici in voditelji hotela

Alojzija in Josipina Leon.

Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave

Koncesionirano podjetje za električne naprave, napeljave električne luči in prenos moči, telefonske, brzojavne in signalne naprave. Motorji na bencin in petrolin ter Diesel-ovi motorji. V zalogi vedno v veliki izbiri: elektromotorji, ventilatorji, obločnice, žarnice, telefoni, vsakovrstni instalacijski material, mazilna olja in masti, lestenci za elektriko in plin ter sploh vse tehnične potrebščine. Proračuni na zahtevo zastoj. Popravila vsakovrstnih strojev. Moderna mehanična delavnica.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 22

Iz življenja milijonarja.

Spomini Johna D. Rockefellerja.
73letni »kralj« »Standard Oil Trusta«, najbogatejši človek na svetu John D. Rockefeller je začel pisati svoje spomine, ki izidejo v posebni knjigi, namenjeni samo omejenemu številu čitateľjev. Nekaj podrobnosti iz teh memoir je prišlo v javnost in je zanimivo, da si Rockefeller ne misli pisati slave svojih ogromnih gospodarskih uspehov, marveč sebe in svoje tovariše milijonarje pribeja na križ kot brezsrčne morilce tisočev delavskega ljudstva. Tako-le piše: »Mislim, da more pridobivanje denarja in dosega moči izpolniti vse človeško življenje. Danes pa, ko je vse, kar sem podvzel, gotovo in uspelo pred mano, moram priznati: Nobena pridobitev, pa naj bo še tako velika, ne prinaša trajnega zadovoljstva. Nazadnje pride človek na mejo, ko nima ničesar več delati in tedaj se čuti brezmejno praznega, nekoristnega in nesrečnega«. In potem piše z ozirom na svoje tovariše milijonarje: »Kaj so to ljudje in ali imajo sploh še pravico imenovati se ljudi? To so stroji, ki opravljajo gotov posel in za nobeno drugo stvar zmožni niso. Poznam to družbo, ki se oholo imenuje »finančna aristokracija«. Poznam jih, saj sem se z njimi in proti njim boril. Temeljno načelo jim je egoizem, ki presega vse meje, ne poznajo nobenega ozira in ni fraza, ako se o njih pravi, da gredo preko mrtvih trupel. Čista resnica je, ako se trdi, da je vsak teh najbogatejših mož nešteto ljudi dobesedno pogljal v smrt. Tudi jaz nisem bil drugačen ter se iz globočine svojega srca kesam vsega svojega življenja.« Lepo je to od Rockefellerja, toda še lepše bi bilo, če bi svoje krasno spoznanje in svoj kes izpremenil v dejanje, razbil, kar je ustvaril in dal svoje ogromno premoženje v socialne svrhe ter tako skušal popraviti svoje grehe. Ali bo?

• **Vojska na Balkanu l. 1912.** Četrty sešitek tega prezanimivega dela je ravno kar izšel. Sešitek je lepo opremljen in bogato ilustriran; poleg tega mu je pa pridejan natančen zemljevid balkanskih dežel v sedmih barvah, krasno izveden, ki bo vsakemu dokaj pomagal do lažjega razumevanja silnih dogodkov, ki so na mah izpremenili položaj balkanskih Slovanov. Radi zemljevida se je ta sešitek nekaj zakasnil. Vseled praznikov ta teden ne izide peti sešitek, pač pa izideta takoj po Novem letu dva sešitka skupaj.

Četrty sešitek smo že razposlali vsem cenj. naročnikom, in kdor bi ga ne bil dobil, naj ga takoj reklamira.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

• **Župne urade opozarjamo,** da je knezoškofijski ordinariat ljubljanski s 1. januarjem 1913 oficijelno predpisal novo izdajo »Lesar, Berila in evanĝelji« kot edino dovoljenje za porabo v vseh cerkvah ljubljanske škofije. (Glej Ljubljanski škofijski list št. 10, 1. 1912). Isto velja tudi za tržaško škofijo in gorško nadškofijo.

Posledice prehlajenja

se veliko lažje prestopje, ako se nekaj časa zavziva Scottova emulzija in s tem dovaja telesu nove moči. Učinek Scottove emulzije je tako pripoznan in preizkušen, da jo zavzivajo mnogi odrasli in otroci v času nevarnosti za prehlajenje ali pred nastopom slabega vremena, da se izognejo prehlajenju. Telesna odpornost se s tem nenavadno poveča, česar je posebno želeli slabotnim osebam, ki imajo pri vsaki vremenski spremembi opraviti s prehlajenjem.

Iz najčistejših in najbolj učinkujočih sestavin in po posebnem Scottovem načinu prirejena lahko prebavljiva in okusna Scottova emulzija, je zanesljivo in pripravno sredstvo za hitro in trajno utrditve zdravja.

Cena originalni steklenici z K 30 vin. Dobl se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znak na SCOTT & BOWNE. G. m. b. H., Dunaj VII., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu 1 pošiljatev potom lekarni za poskušnjo.

1

Samo en poskus

vam več pove kot vse govoričenje. Vrzite proč brivni nož in naročite si brivni stroj, s katerim obrijete najbolj trdo in kocinasto brado brez vsakega truda v 1—2 minutah, za kar ste rabili prej z brivnim nožem četrty ure in morali vrhutega se natančno paziti, da se ne vrezete. Naš poseben brivni stroj je prvi te vrste in prekaša vse druge po izbornoosti svojih rezil, ki se posebno odlikujejo po svoji ostrosti in trajnosti. En brivni stroj z 6 rezili stane po povzetju poštnine prosto samo K 6-30. Naročati: Illrlja, Dunaj 111. 3981

Ravnokar je izšla II. knjiga

Pod svobodnim solncem

Prva in druga knjiga tvorita celoto.

Roman „Pod svobodnim solncem“ je prvi slovenski lepovslovni umotvor.

Cena:

I. knjiga elegantno vezana K 4.—

Cena:

II. knjiga elegantno vezana K 4-80

Najlepše božično darilo.

Istočasno priporočamo sledeče posebno upoštevane knjige:

- Potop.** (Sienkiewicz.) Zgodovinski roman. Dva zvezka vezana v eno knjigo K 8-40.
- Brez dogme.** (Sienkiewicz.) Roman. K 3.—, vez. K 4-50.
- Quo vadis?** (Sienkiewicz.) Roman iz Neronove dobe. Vez. K 5-50.
- Skozi pustinje in puščavo.** (Sienkiewicz.) Roman iz Mahdijevih časov. K 2-80, vez. K 3-90.
- Ben Hur.** (Wallace.) Roman iz Kristusovih časov. Vez. K 4-50.
- Zadnji dnevi Jeruzalema.** (Lucij Flav.) Zgodovinski roman. 2 dela. K 3-80, vez. K 5-40.
- Dekle z biseri.** (Haggard.) Povest iz Neronove dobe. K 2-20, vez. K 3-20.
- Valerija ali zmagovalni izhod iz katakomb.** (De Waal.) Zgodovinska povest. K 1-50, vez. 2-10.
- Kraljica Dagmar.** (Beneš Trebizsky.) Zgodovinski roman. K 3-20, vez. K 4-30.
- Povest o dveh mestih.** (Dickens-Cankar.) K 5-20, vez. K 6-20.
- Dolina krvi.** (Sheehan-Bregar.) Povest iz irskega življenja. K 4-20, vez. K 5-80.
- Mož Simone.** (Champol.) Roman. K 1-90, vez. K 3.—.
- Razporoka.** (Bourget-Kalan.) Roman. K 2.—, vez. K 3.—.
- Ponižani in razžaljeni.** (Dostojevsky.) Roman. K 3.—, vez. K 4-20.
- Zaobljuba.** (Bečič.) Povest. K 1-80, vez. K 2-60.
- Juan Miseria — Janez Nevolja.** (Coloma.) Povest. K 1.—, vez. K 1-60.
- Vstaja Škender-begova.** (Disraeli.) Zgodovinska povest. K —-60, vez. K —-80.
- Straža.** (Glowacki.) Povest. K 2-40, vez. K 3-40.
- Kako sem se jaz likal.** (Alešovec.) Povest slovenskega trpina. 3 zvezki, vsak K 1-20, vez. K 2.—.
- Malo življenje.** (Detela.) Povest. K 1.—, vez. K 1-90.
- Prihajač.** (Detela.) Povest. K —-90, vez. K 1-70.
- Skrivnosti srca.** (Bourget-Kalan.) Novele. K 1-20, vez. K 1-40.
- Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.** (Kalan.) K —-80, vez. K 1-20.
- Krmar Milanovič.** Povest. K 1-40, vez. K 2-20.
- Skrivnost najdenke.** (Reimmichl.) K —-60, vez. K —-90.
- Romarica.** (Buol.) Povest iz naroda. K 1-20, vez. K 1-60.
- Pet tednov v zrakoplovu.** (Verne Jul.) Trije Angleži raziskujejo Afriko. K 3-80.
- Kapitan Hateras ali Angleži na severnem tečaju.** (Verne Jul.) K 4-40.
- Vojska na daljnem vzhodu.** (Lampe.) K 4-80, vez. K 6.—.

Za naše ženstvo najkoristnejša knjiga:

Magdalene Pleiweisove:

Slovenska kuharica

Šesti natis priredila S. M. Felicita Kalinšek.

To je najboljše, najboljša in najtemeljnejša slovenska kuhinjska knjiga, ki je našemu ženstvu nujno potrebna. Izšla je v dveh izdajah:

Velika izdaja, ki obsega sploh vso kuhinjsko umetnost ter je bogato opremljena s slikami v besedilu in 18 finimi, večbarvnimi tabelami. Velja fino vezana K 6.—.

Mala izdaja z okrajšanim besedilom in brez slik. Cena K 3, vezana K 3-60.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Orožniški postaje vodja v pokoju

Želi službe kot občinski tajnik, pisar, hišni oskrbnik ali kaj temu podobnega.

Dopisi naj se vpošljejo na upravništvo „Slovenca“ pod šifro »Tako 3994«.

Učiteljica

(provizorična) na enorazrednici blizu postaje na Dolenjskem, želi menjati službo s kolegom ali kolegino vsaj na dvorazrednici. 3992

Ponudbe do 28. decembra pod »Zima 57« poštneleže glavna pošta Ljubljana.

1 ali 2 dijaka

sprejme izobražena rodbina, Kje, pove uprava „Slovenca“.

3991 (3)

IVAN KACIN

NOVI VODMAT-LJUBLJANA

Prva slov. izdelovalnica harmonijev po ameriškem sistemu. 3990

Izdelujejo se vsake vrste harmoniji za cerkve, pevška društva, šole, zasebnike. Sprejemajo se popravila in uglašenje po najnižjih cenah. Sprejemajo se tudi popravila harmonik i. t. d. Oddaja se tudi na obroke. Harmonije si vsakdo lahko ogleda. Zahtevajte ilustrovani cenik.

Kranjska deželna vinarska združba v Ljubljani

3993

priporoča cenjenemu občinstvu za božične praznike svoja priznana izborna

kranjska vina

ki se točijo v kleti hotela »Union« pod stalnim nadzorstvom iste.

Lepa priložnost! Trgovci in obrtniki!

Prodase iz proste roke

v železnikih na Gorenjskem

posestvo

po domače pri »Prezeljnu«, ležeče tik glavne ceste na solnčnem in prometnem kraju. Obstoji iz hiše s staro gostilno in narejenim lokalom za prodajalno ali kako drugo obrt. Zraven imenovane hiše je veliko gospodarsko poslopje, približno 25 m dolgo v prtiličju z raznimi prostori, zgoraj stanovanje po preuredbi za razne obrti; pa tudi za kako tovarno je pripravno. Obe ste poslopji s ploščami kriti in z močnim podstrešjem. Proda se hiša in gospodarsko poslopje vsako posebej ali skupno z vrtom in prostorom okoli teh dveh poslopji. Proda se tudi nekaj opreme. Po dogovorjenem kupu se posestvo lahko takoj prevzame.

Natančna pojasnila daje lastnik **Lorenz Boncali**, posestnik v železnikih, Gorenjsko. 3983

Ugodna prilika!

Prodajam za 650 K urejeno knjigovoznico z dvema strojema in materialom. Naslov se poizve pri upravi tega lista. 3987

Hiša v Bovcu

z zemljiščem ali brez tega se proda pod ugodnimi pogoji. Več pove Gašpar Lavtižar Kranjska gora. 3982

Proda se manjša gostilna

na jako prometnem kraju. Cena 9000 K. Polovica kupnine ostane lahko vknjižena. Dalje se proda tudi zasebna hiša z velikim vrtom, pripravna za vsako obrt. Več se poizve v Spodnji Šiški št. 22. 3983

ŠTIRJE NOVI RUSKI NADDREAD- NOUGHTI.

Te dni so v Peterburgu položili ogrodje štirim ogromnim oklepim križarjem, ki bodo nosili imena »Borodino«, »Navarin«, »Ismail« in »Rinburn«. Novi vojni pomorski velikani so po 750 čevljev dolgi, 100 čevljev široki in obsegajo po 32.500 ton. Stroji dajejo vsak po 66.000 konjskih moči. Vsaka ladja stane 40 milijonov rubljev. V morje se spuste koncem prihodnjega leta, v službo pa stopijo leta 1916.

VOLITVE NA VIRTEMBERŠKEM.

Pri volitvah v virtemberški deželni zbor 21. t. m. je bilo izvoljenih 26 centurmovih pristašev, 20 konservativcev in pristašev kmečke stranke, 19 naprednjakov, 17 socialistov in 10 narodnih liberalcev. Centrum je pridobil 1 nov mandat, socialisti 1, konservativci in kmečka zveza pa 5 mandatorov.

Mnenje g. dr. Bialowiesjskija v Varšavi.

Gosp. J. Serravallo

Trst.

Jaz sem večkrat rabil Vaše železnato kina-vino Serravallo v svoji privatni praksi. V slučajih slabosti in splošni oslabilosti oseb sem dosegel zelo dobre uspehe.

Varšava, januarja 1911.

Dr. Z. Bialowiesjski.

— Pri žrebanju turških srečk dne 1. decembra t. l. zadela je glavni dobiček 400.000 frankov št. 903.507; 30.000 frankov št. 466.765; po 10.000 frankov št. 1.299.431 in 1.953.318; po 2500 frankov št. 168.174, 203.513, 270.555, 436.598, 698.095, 886.246; po 2000 frankov št. 94.618; 106.136, 145.639, 211.675, 215.460, 509.085, 872.601, 914.143, 1.379.270, 1.406.034, 1.514.142, 1.953.316; po 1000 frankov št. 8379, 88.114, 112.827, 152.757, 363.667, 372.297, 501.570, 623.384, 624.790, 777.202, 847.809, 854.645, 877.399, 903.510, 923.540, 962.557, 988.245, 1.018.899, 1.294.952, 1.294.953, 1.378.183, 1.478.706, 1.512.706, 1.736.508, 1.752.813, 1.898.399, 1.922.543, 1.963.542. — Prihodnje žrebanje turških srečk se vrši dne 1. februarja 1913, na kar opozarjamo vse one, ki dosedaj še niso naročili te izborne srečke. Naročila sprejema za »Slovensko Stražo« gosp. V. Urbančič, Ljubljana.

: Naročite „Slovenca“ :

Zobna krema

KALODONT

Usna voda

PROČ Z BRITVIJO!

Zakonito zavarovano.

kemik dr. G. Bischoff v Berlinu. Edini oblastveno proizveden britviški izdelek. Velika škafja za ca. 50 kratno rabo proti vposlatvi K 3-50 ali po povzetju (50 vin. več). Kompletna garnitura potrebnih K 1-—, 3855

„MESSER WEG“-VERTRIEB, DUNAJ
II. SCHÖLLERHOF GASSE 5 ODD. 5

Stevilna zdrav. priznanja, 1000 priznanih pism. V inozemstvu z velikim uspehom že 3 leta uvedeno. Zavitek za poskušnjo za 3 kratno brijanje K 1-— v znamkah.

Mojih 8 otrok

ki izgledajo zdravo in čvrsto, je odgojila moja žena po mojem navodilu s Sladnim čajem. To naznanjam jaz Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani. Na stotine mater mi je hvaležnih, ker posnemajo moj vzgled, ki sloni na štirinajstletni izkušnji. Prehrana s sladnim čajem, znamka Sladin, stane polovico manj kakor pri vsakem drugem hranilu.

Kri, moč, zdravje, mirne živce, mirno spanje, 50% prihranka na denarju, najboljši zajuterk dosežejo, dobe tudi odrasli, ki pijo namesto neredilne, razburiljive kave, čaja, sladni čaj znamka „Sladin“. Posebno priporočljivo za bolnike in slabotne.

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in pri trgovcih Sladni čaj znamka „Sladin“, izdelan po dr. pl. Trnkoczy-ju se ne sme zamenjati s sladno kavo. Tovarniška zaloga pri lekarnarju pl. Trnkoczy v Ljubljani Kranjsko. Po pošti takoj najmanj 5 zavitkov 4 K. franko, poštni zavoj s 5 kg vsebine, 15 zavitkov, K 10-— franko. Na Dunaju v lekarnah: Trnkoczy V. Schönbrunnerstr. 109; III. Radeckypplatz 4; VIII. Josefstadterstr. 25; v Gradcu, Sackstrasse, 4. 3266

Kanarčki

pristni harcarji (Edelroller), domače reje, izvrstni pevci se priporočajo po nizkih cenah, 8, 10, 12 in 20 K. Franc Omahna, Ljubljana, Mestni trg 10. 3751

Naravna Bilinska kislá voda

najbogatejši alkalični (natron-lithion) kislec na Češkem. Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti bilinske izvolite vprašati hišnega zdravnika. 3851

Ustanovljeno 1. 1893.

Ustanovljeno 1. 1893.

Vzajemno podporno društvo

..... v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

5%

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za pošiljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1911 3143 z 18861 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 7.355.790 K.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Dr. Fran Dolšak, zdravnik v Ljubljani.

Člani: Dr. Ferdo Čekal, stolni kanonik v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gymn. profesor v Ljubljani; dr. Ivan Zajc, zdravnik in deželni odbornik v Ljubljani; dr. Ignacij Žitnik, stolni kanonik, drž. in dežel. poslanec v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor; v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač. oficijal v Ljubljani; Avguštin Zajc, c. kr. rač. oficijal in posestnik v Ljubljani.

C. kr. priv.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana

prej I. C. Mayer

Vogal: Marijin trg - Sv. Petra cesta

Vogal: Marijin trg - Sv. Petra cesta

Denarne vloge se obrestujejo

na hranilne knjižice s $4\frac{1}{2}\%$ p. a.

„ kontovne „ „ $4\frac{3}{4}\%$ „ „

v konto korentu „ 5% „ „

Za vloge na hranilne knjižice plača banka iz svojega 2% rentni davek.

Obrestovanje se začne v vseh slučajih prvi delavnik po dnevu vloge in končuje z delavnikom pred dvigom.

Izplačuje se brez odpovedi.

Stanje vlog na hranilne knjižice z dnem 30. novembrom 1912 K 70,147.763.—

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev, deviz in tujega denarja.

Shramba in uprava vrednostnih papirjev in drugih depotov.

Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za shranjevanje pod lastnim zaklepom stranke v banki (Letna najemina po velikosti od K 12-— višje).

Izvedba borznih transakcij za vse tu- in inozemske trge.

Vplačila in izplačila za nakazila iz in v Ameriko.

Pismo s Cetinja.

Cetinje, 10. decembra.

Kako umira Črnogorec.

Kakor vedno so Črnogorci tudi v sedanji vojni doprinesli nešteto dokazov, da znajo junaško umirati. Črnogorec hladnokrvno gleda v oči največji nevarnosti in se ne zgrozi niti takrat, ko vidi, da mu je smrt neizbežna. Brez vsakega obotavljanja prinaša svoje življenje, kadarkoli je treba, da, stavi ga na kocko mnogokrat tudi tedaj, ko za to ni nujne potrebe.

Ni pa tak samo v vojni, nego vselej in povsod. Popolnoma ravnodušen ostane tudi takrat, ako mu je v mirni dobi prisojena smrtna kazen. V tem oziru sem slišal naslednje značilne stvari. V Črnigori se smrtna kazen izvršuje s strelom iz pušk, kakor se to za junaško - vojaški narod spodobi. Smrtno obsodbo mora podpisati kralj, ki pa nerad opravlja ta posel; če le more, odreče podpis in obsojenca reši smrtno kazni. Kralj ljubi svoj narod in žal mu je vsakega njegovega člana, kar se je pokazalo tudi v sedanji vojni, ko je poveljnikom neprestano zabičeval, da štedijo svoje moštvo.

Smrtno kazen izvršujejo vojaki; njihovo število se ravna po okoliščinah in številu obsojencev. Ta žalostna dolžnost je pa vojakom silno neprijetna in se ji vsak skuša ogniti. Vojaki tudi nočejo dobro meriti, ker nobeden noče imeti na srcu zavesti, da je usmrtil brata Črnogorca. Zato se mnogokrat vrše silno mučni prizori; obsojenec se po salvi, dasi težko ranjen, dvigne, nakar mora pristopiti orožnik in ga s strelom iz revolverja skozi sence usmrtiti.

Navadno obsojenci sami prosijo vojake, da dobro merijo. Predno stopijo vsak na svoje mesto, se obsojenec z vsemi vojaki poljubi in objame ter jim »odpušča svojo kri«, proseč jih, da dobro merijo, da se ne bo mučil. Pa ne samo z vojaki, nego z vsemi navzočimi se obsojenec poslovi s poljubom in objemom in jih prosi odpuščanja, da jih je s svojimi zli deli razžalil.

Črnogorec gre hladnokrvno na morišče; ako je več obsojencev naenkrat, tedaj na potu na morišče navadno poje. Peljejo jih navadno daleč ven s Cetinja. Kakor drugi dobi obsojenec pred usmrčenjem tudi v Črnigori vse, kar hoče jesti ali piti. Jedi se Črnogorec navadno ne brani, toda pijače pa bi v tem slučaju za nič na svetu ne okusil. Naj je tudi v življenju pozabil na vse vezi in zakone — umreti hoče kakor se junaku spodobi, da ne napravi sramote svojemu plemenu. Nihče temu ne sme očitati, da je njegov član prišel pijan na morišče in umrl kakor strahopetec. Zato si noben na smrt obsojeni Črnogorec niti ust ne zmoči s kako alkoholno pijačo.

Umreti kot junak — pa naj si je tudi z nejunaskim življenjem zaslužil smrt — to je edina misel obsojenca, ne toliko radi sebe, kolikor radi plemena. Dogodilo se je, da so več obsojencev skupaj peljali na morišče, ki so medpotoma peli. Nenadoma pa se eden ustavi in prosi stražo, da bi si smel iz opanke odstraniti kamen, ki mu je prišel vanjo in mu povzroča hude bolečine. Boji se, da bi se mu radi tega stemnil obraz, kar bi lahko kdo smatral za strah pred smrtjo. Ko si je kamen odstranil, je šel pojoč dalje.

Na morišču obsojencu ne zavežejo oči ne rok, marveč stoji popolnoma svoboden; mnogi si celo še sam prsi razgali, da ga krogla tem lažje pogodi. Zgodi se celo, da na smrt obsojeni častnik sam proti sebi poveljuje ogenj.

Tako se je zgodilo v zadnji črnogorsko-turški vojni. Sklenjeno je bilo premirje in kralj je dal besedo, da istega noben Črnogorec ne bo kršil; obenem je izšel proglas, da bo vsak, kdor bi začel napadati Turka, kaznovan s smrtjo. Nekega dne sta na Skaderskem jezeru v malem čolnu sede lovila ribe dva Črnogorca, nedaleč proč pa v drugem čolnu dva Turka. Črnogorca sta bila poveljnik in barjaktar bataljona; prvemu je pred par dnevi neki Turek ubil sina. Poveljnik tega Turka ni poznal osebnost, pač je pa vedel za njegovo ime in prisegel mu je maščevanje, naj ga najde kjerkoli.

Čolna sta prišla drug drugemu čisto blizu in ker je vladalo premirje, so se začeli prijazno pogovarjati. Tekom pogovora si povedo tudi svoja imena: Črnogorec je imel pred sabo ubijalca svojega sina.

»Ali nisi te dni na tem in tem mestu ubil mladega Črnogorca?« vpraša poveljnik Turka.

»Da, sem,« odgovori ta, ne da bi slutil, da ima pred sabo fantovega očeta; »tako je bilo sojeno in če bi ne bil jaz njega, bi bil on mene.«

»Jaz sem njegov oče!« odvrne Črnogorec ter se dvigne v čolnu in istotako

njegov spremljevalec. Turka sta vedela, kaj to pomeni in sta tudi vstala. Čolna trčita skupaj in četvorica se v divjem obupnem boju spoprime z rokami — maščevanje je namreč tem popolnejše, ako svojega nasprotnika z golima rokama zmagaš. Po kratkem boju sta Turka ležala na dnu jezera. Toda boj so opazile ženske z brega, ki so začele kričati, nakar je prišlo še več ljudi, tako da se stvar ni dala več prikriti. Zvedel je zanjo tudi kralj, ki je moral — dasi s težkim srcem — podpisati smrtno obsodbo.

Ko se je imela izvršiti smrtna kazen, je častnik prosil, da bi smel sam poveljevati oddelku vojakov, ki so ga peljali na morišče. Prošnja se mu je uslišala. Prišedši na morišče se je z vojaki poljubil in objel, in jih prosil, naj dobro merijo, da se ne bo mučil. Nato je poveljeval ogenj in se v naslednjem trenutku zgrudil mrtev — vojaki so svojemu poveljniku izpolnili željo in dobro merili.

Za francoske cerkve.

Odkar se je na Francoskem uveljavila postava o ločitvi cerkve od države, so postale cerkve last občin. Po tej postavi bi se imele organizirati verske družbe, ki naj bi skrbele za cerkve. Ker pa sv. stolica teh družb ni priznala, so cerkve na milost in nemilost izročene občinam. Kjer je občinska uprava v katoliških rokah, je seveda dobro; toda kjer vodijo občino svobodomiselnici, se cerkvi slabo godi. Nihče se ne zmeni zanjo in razpad se hitro vrši; nazadnje jo kratko in malo zapro. V tem se ravno vidi vsa kričeča krivica ločitvene postave: cerkve je po pretežni večini postavila požrtvovalnost katoličanov kot zasebnikov, sedaj se jih pa v cerkvah smatra samo za goste, ki morajo biti hvaležni, da so jim cerkve sploh še odprte. V teh razmerah propadajo neštete cerkvene dragocenosti in umotvorini. To je vandalizem, ki mora žaliti tudi objektivnega, nezagrizenega svobodomisleca. Nič čudnega tedaj ni, če je v varstvo cerkva dvignil svoj glas mož, ki sicer ni veren katoličan, a mož odprtega srca in sijajnega duha: Maurice Barres, sloviti francoski pisatelj. Barres je započel veliko gibanje za ohranitev cerkva, in sicer najprej v časopisju; krono pa je postavil svojemu delu s sijajnim svojim govorom v francoskem parlamentu. Trdo je prijel Combiste, da bi jih prisilil k zavzetju jasnega, nedvornega stališča. Rekel je: »Ali si hočete prilastiti besede Edgarja Quinetsa, ki je rekel: »Rad bi spal zadnje spanje pod trušcem sesipajočih se cerkva, ki jih ruši kladivo ljudstva? Zakaj nočete natančno izjaviti, kaj vama je na cerkvah nezgodnega? Ali morda to, da so nekač več, nego kak spomenik, da je v njih vtelesena ideja, ki je ne marate videti kvišku se dvigajoče sredi naših vasi?« Barres poudarja nato, da je sovražni boj proti cerkvam v nasprotju z mišljenjem stotisočev francoskih državljanov, ki so nedavno zopet vložili petico, v kateri prosijo, naj bi občine posvečale cerkvam vso svojo skrb. Petico pravi med drugim: »Mi vsi bi se čutili kakor pregnanci in izobčenci v vaseh, kjer bi ne bilo več cerkva, v Franciji, v kateri bi se glasovi zvonov več ne dvigali k nebu.« Nato pravi Barres: »Da, cerkev kliče k sebi vse tiste, ki so pobožni in tiste, ki so sicer neverni, a vsaj ne docela trdovratni. Eni zajemajo v cerkvi gotovost, drugi pa tolažiljive spomine. Marsikomu se morda vzbuja v srcu vesela škodoželjna misel, da ga bo pot vodila kdaj mimo razvalin vaških cerkva ter se bo sočutno smehljaj nad padlo veličino, ki je nekdaj gospodovala svetu in ljudem. Toda naj bo prepričan, da tega veselja ne bo doživel. In če se vse cerkve podedo — katoličanstva njih razvaline ne bodo pokopale pod sabo. Kakor v prvih časih krščanstva, se bo katoličanstvo zateklo k začasnim oltarjem in katekombam in posledica bo, da se bo katoličanstvo na novo razcvetelo. Pod pritiskom nasilstev, ki se danes gode nad cerkvami, se bo katoličanstvo tudi na Francoskem razvilo k novemu veličastju in sijaju.«

Plamteče Barresove besede so Combiste silno zmedle; skušali so vtis govora zmanjšati s parlamentarno zvijačo. Toda Barres je dosegel, kar je hotel: Javno pozornost je zopet obrnil na cerkve in položaj, v katerem se danes nahajajo. Vse časopisje se živahno peča z njegovim sijajnim govorom. Grof Demun piše v listu »Gaulois«: Vprašanje cerkva je narodno vprašanje, zato ni čudno, da se v tem oziru svobodomislec Barres nahaja v enem taboru z vernimi katoličani. Vsi hočemo, da se ohranijo cerkve, ti dragoceni spomeniki, te hiše božje, ki nudijo zatočišče pobožnim in idealnim mislim tudi po najmanjših

vaseli, te cerkve, ki so neizbrisna slika zgodovinskih tradicij Francije.«

Vse kaže, da se na Francoskem pripravljajo nov razvoj, novo življenje katoličanov. Naj bi bilo tako!

Tovarniško podjetje na deželi

1896

3944

knjigovodjo

ki bi bil več slovenskega, nemškega in italijanskega jezika v govoru in pisavi. Prednost imajo prosilci, ki so že

nekoliko izvežbani v mizarski stroki.

Naslov pove iz prijaznosti »Zadružna Zveza« v Ljubljani, Dunajska cesta.

Razglas.

3936

Haznanja se, da se bodo

lovišča

za dobo pet let, to je do 15. jan. 1918 potom javne dražbe

oddala v zakup v četrtek, dne 2. januarja 1913

ob 10. uri dopoldne pri podpisnem okraj. glavarstvu. Lovišča nahajajo se bli. u železniške postaje in so v njih divje koze, divji petelin, srne, zajci itd.

C. kr. okrajno glavarstvo Litija.

Samoborska gorčica

poznana kot najboljša domačega proizvoda, zjamčeno pristna, najboljšega okusa. Dobi se na debelo in drobno pri podpisnem izdelovalatelju. Ravno tam se dobi izborno

vino

na debelo in drobno iz lastnih vinogradov na Dolenjskem.

E. PRESEČKY, Samobor, Hrvatsko, odlikovan na razstavah v Krškem, v Pragi 18975 in v Zagrebu.

Milijoni Kašelj

oslovski kašelj slastne Kaiserjeve prsne karamele s tremi jolkami.

6100 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in zasebnikov zjamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni in slastni bomboni.

Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev

Prodajajo jih v Ljubljani lekarnice: Ubald pl. Trnkoczy, Richard Susnik, Dr. G. Piccoli, Deželna lekarna, Mr. Ph. And. Bohine, Mr. Ph. Jos. Čizmar, Ant. Kanc, drogerija; B. Cvančara drogerija, »Adrija«. — Lekarna sa seželi: Daniel Pire, Idrja, J. Bergmann, Novomesto, C. Andrijašič, Novo Mesto, Jur Hus, Vipava, Milan Wach, Metlika, A. Rohel, Radovljica, Hinko Brill, Litija, Karel Savnik, Lekarna pri Sv. Trojici, Kranj, Fr. Baccareich, Postojna, Jos. Močnik, Kamnik, E. Burdych, Škofja Loka, Mr. Ph. Bohlav Lavica, Iškarnar, Trzin, Ph. Mr. E. Koželj, Jesenice, V. Arko, trg., Senožeče, Jos. Rndolft, drogerija, Litija, J. Kandušar, trg., Mengeš, I. R. Hočevar, lekarnar pri »Angeli varhu« na Vrhniki.

Kdor želi kupiti 3482

polhovke in podloge za suknje

naj se obrne do Franja Laha, trgovca v Ložu pri Raketu. — Cene nizke, postrežba točna. — Blago lepo in solidno. Ozira se tudi na najmanjša naročila.

JOSIP BOŽIČ

trgovina z vinom

Sp. Šiška pri Ljubljani

priporoča slavnemu občinstvu, društvom in gg. gostilničarjem priznana dobra in pristna vina, kakor rdeči cviček, bizeljsko rdeče in belo, fino ljutomersko vino v sodih in buteljkah. Cene zmerne. V mestu se dostavlja na dom.

Lesni trgovci, pozor!

Kdor se zanima lepega posestva, za nakup

čez 10 orolov zemlje, z žago na 6 rezi in minom na vodno moč in motor, naj se obrne za natančnejše informacije na gornjo tvrčko.

3947

Upokojeni orožniški postajevednja

vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, 1896 kake primerne službe kot nadzornik, pisar ali kaj enakega. Nastop lahko takoj. Ponudbe pod šifro »Služba«. Poštnoležje Strazišče pri Kranju. 3941

BLAUGAS

„BLAUGAS“

je dosedaj najlepša luč na svetu, gori navzdol kakor električna luč, ne zamrzne nikoli, ni potreba nikoli snažiti kakor pri acetilenkah (karbid). Aparat je vedno jako pripraven za cerkve, graščine, vile, hotele, gostilne, šole, trge in mesta, bolnice in sanatorije. Priprave za zobozdravnike, laboratorije in avtogensko varjenje.

Generalno zastopstvo „Blaugas“
Celje, Zavodna ul. št. 49.

Proračuni in načrti franko. 3425

Avtomobilna zveza

Idrija, Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije:	Prihod v Logatec:
ob 6— zjutraj	ob 7:50 zjutraj
„ 12— popoldan	„ 1:40 popoldan
„ 3:30 popoldan	„ 5:10 popoldan

Odhod iz Logatca:	Prihod v Idrijo:
ob 8:30 zjutraj	ob 10:20 zjutraj
„ 2:30 popoldan	„ 4— popoldan
„ 6:30 zvečer	„ 8:15 zvečer

Cene z avtomobilnim omnilbusom:

	I. razr.	II. razr.
Idrija-Logatec ali naspr.	K 3—	K 2—
Idrija-Godovič	1:50	1—
Godovič-Hotedrška	1:50	1—
Hotedrška-Logatec	1:50	1—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

	I. razr.	II. razr.
Idrija-Logatec ali naspr.	K 3—	K 2—
Idrija-Godovič	1:50	1—
Godovič-Hotedrška	1:50	1—
Hotedrška-Logatec	1:50	1—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnilbus vozi vsak dan popoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le popoldan omnilbus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

Fini ŠPIRIT

iz žita, najboljša kakovost za žganje priporoča v množinah od 60 litrov naprej po prav nizki tovarniški ceni M. Rosner & Co., Ljubljana, poleg pivovarne Union.

960 (52)

Zenitna ponudba.

Mladenci iz boljše rodbine neomadeževanega življenja, 25 let star, vaje kupčije, želijo poročiti podjelno gospodično z primernim premoženjem. Mladenke, ki imajo že vpeljeno trgovino ali gostilno naj pošljejo svoje resne ponudbe s sliko in popolnim naslovom do 5. januarja na upravo »Slovenca« pod »Triglav 3971“.

Zimski barhenti!

Kdor rabi dobro in pristnobarvne barhente, flanelo za srajce in drugo perilo, lanene in bombažne kamašane, črtice, platno, inlet, brisače, rjuhe, zimsko blago za dame in gospode, žepne robce in druge tkanine, naj se obrne na krščansko tvrčko

2826

Jaroslav Marek, ročna tkalnica 45.

v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Češko).

Vzorec se pošilja zastonj in poštne prosto. V zalogi imam tudi veliko množino ostankov zimskega barhenta, flanelo, katanasa itd., in razpoložam z primernim premoženjem. Od ostankov se vzorec za 25 K. franko po povzetju. Od ostankov se vzorec za 25 K. franko po povzetju. Gospode iz flanelo ali črtice 1 komad K 1.50, 2.20, 2.80, 3. in 4. Pri odjema 6 kom. srajo jih pošljem franko. Pri naročilih zatočena navedba širine vzata. Dopolnje se slovensko.

Uradne ure za stranke vsake delavnik od pol 9. ure do polnoči do 1. ure popoldne